

ПРОГНОЗУВАННЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

ПРОГНОЗУВАННЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Навчально-методичний посібник

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2026

УДК 911.37:332.14(075.8)

П 783

Друкується за ухвалою вченої ради
навчально-наукового інституту біології, хімії та біоресурсів
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 5 від 02.12.2025 року)

Рецензенти:

Поповецький Юрій Петрович, директор Чернівецької філії
Державного підприємства «Вінницький науково-дослідний та
проектний інститут землеустрою»;

Ященко Володимир Олександрович, заступник директора
ПП «Кайлас-К».

П 783 **Прогнозування** просторового розвитку територій : навч.-
метод. посібник / укл.: І.І. Казімір, Р.І. Беспалько, О.М. Гончерюк,
М.В. Штефанюк. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича,
2026. 192 с.

ISBN 978-617-8711-09-2

У виданні висвітлено теоретичні та практичні засади прогнозування просторового розвитку територій і громад в умовах нового адміністрування України. Розкрито методику оцінки стану громад, аналізу їхнього ресурсного потенціалу та залучення громадськості до планування. Особливу увагу приділено алгоритму розробки та впровадження комплексних планів і стратегій розвитку. Також уміщено практичні завдання для моделювання розвитку міст і сіл із використанням інноваційних трендів.

Для студентів спеціальності *Геодезія та землеустрій*, працівників земельно-кадастрових центрів, державних та інших землевпорядних організацій, територіальних громад, місцевих органів земельних ресурсів, органів місцевого самоврядування та державної виконавчої влади.

УДК 911.37:332.14(075.8)

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2026

ISBN 978-617-8711-09-2

© Казімір І.І., Беспалько Р.І., Гончерюк О.М.,
Штефанюк М.В., (укладачі), 2026

ЗМІСТ

Вступ	5
Частина 1. Теоретико-методологічні основи дослідження просторового планування розвитку територій та територіальних громад	8
Тема 1. Концепції, теорія та історія просторового розвитку планування розвитку територій.....	8
Тема 2. Методологія та методи просторового планування.....	12
Тема 3. Світові тенденції, досвід та практика просторового планування розвитку територій.....	16
Тема 4. Просторове планування в новому адміністративно-територіальному поділі України	19
Тема 5. Національний, регіональний та місцевий рівні просторового планування	21
Тема 6. Законодавча та нормативно-правова база просторового планування в Україні.....	27
Тема 7. Роль і значення просторового планування в успішному функціонуванні та розвитку територіальних громад	30
Тема 8. Комплексні плани, стратегії та проекти просторового розвитку території громади	32
Тема 9. Дослідження та оцінка стану територіальної громади як основа планування її розвитку	37
Тема 10. Залучення громади до процесів просторового планування розвитку територіальних громад.....	39
Тема 11. Аналіз успішних прикладів реалізації проєктів просторового планування та сталого розвитку територіальних громад.....	42
Тема 12. Сучасні тенденції, рекомендації та вдосконалення в просторовому плануванні розвитку територіальних громад.....	45
Список рекомендованої літератури	50
Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті	54
Законодавчі та нормативно-правові акти	55
Частина 2. Практична частина	59
Завдання 1. Концепції, теорія та історія просторового планування розвитку територій.....	59
Завдання 2. Світові та європейські документи щодо просторового планування.....	60
Завдання 3. Сучасний стан та законодавче забезпечення просторового планування в Україні	62
Завдання 4. Сутність та складові процесу стратегічного планування.....	63

Завдання 5. Комплексні стратегії та моделі розвитку міст і сільських територій.....	64
Завдання 6. Стратегії розвитку малих міст і сільських населених пунктів.....	65
Завдання 7. Трансформація регіону як середовища територіально-структурних процесів	66
Завдання 8. Ефективність та концептуальні засади вдосконалення економічного та просторового розвитку регіонів України	67
Завдання 9. Комплексні плани, стратегії та проекти просторового розвитку території громади.....	68
Завдання 10. Дослідження та оцінка стану територіальної громади як основа планування її розвитку	69
Завдання 11. Особливості інфраструктурного планування	71
Завдання 12. Інновації та сучасні тренди в просторовому планування розвитку територій громад	72
Питання для самостійного опрацювання	74
Підсумкові питання.....	76
Список рекомендованої літератури	82
Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті.....	88
Законодавчі та нормативно-правові акти	89
Частина 3. Розробка комплексних планів.....	93
1. Законодавче підґрунтя для створення комплексного плану розвитку території територіальної громади	94
2. Головні складові комплексного плану.....	99
3. Процедура розроблення комплексного плану.....	101
3.1. Основні етапи розроблення комплексного плану.....	101
3.2. Обов'язковість врахування громадської думки	103
3.3. Підготовчий етап	104
Крок 1: Прийняття рішення про розроблення комплексного плану та формування робочої групи	109
Крок 2: Засідання робочої групи та підготовка до стратегічної сесії.....	113
Крок 3: Стратегічна сесія та фіналізація завдання.....	114
3.4. Основний етап.....	115
3.5. Завершальний етап.....	132
4. Контроль замовником розроблення комплексних планів.....	137
5. Мотивація для створення та вигоди від впровадження комплексного плану	139
Висновки	141
Список літератури	142
Додатки	148

ВСТУП

Прогнозування просторового розвитку територій є процесом розробки стратегічних моделей, містобудівної документації (комплексних планів) та сценаріїв, що визначають майбутнє використання земель, розселення та соціально-економічну структуру територіальних громад у довгостроковій перспективі. Воно забезпечує сталий розвиток, інвестиційну привабливість, оптимізацію транспортних мереж та інфраструктури.

Прогнозування просторового розвитку території – це комплексний процес моделювання та обґрунтування майбутніх змін у територіальній організації простору, що базується на аналізі соціально-економічних, природних, екологічних та містобудівних факторів і спрямований на формування оптимальної структури землекористування та забезпечення сталого розвитку території.

Прогнозування просторового розвитку території – це важливий елемент землеустрою, що полягає у визначенні майбутньої структури землекористування, раціонального розподілу земель за цільовим призначенням та формуванні ефективної системи управління земельними ресурсами.

Ключові аспекти прогнозування просторового розвитку:

Інструменти: Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади (КППЗРТ), що поєднує містобудівну документацію та землевпорядну документацію.

Складові прогнозу:

о **Демографічний прогноз:** Аналіз змін чисельності населення.

о **Соціально-просторова модель:** Структура розселення, функціональне зонування територій.

о **Економічна модель:** Визначення зон пріоритетного розвитку (інвестиційно-привабливі ділянки, індустріальні парки).

Методи: Просторове моделювання, розробка сценаріїв розвитку (оптимістичний, реалістичний), використання ГІС-технологій для моделювання навантажень.

Цілі: Забезпечення сталого розвитку громади, упорядкування забудови, збереження природи, створення комфортного середовища.

Прогнозування є основою для розробки місцевих програм, що регулюють зміни функціонального призначення земель та забезпечують комплексний розвиток інфраструктури.

В Україні триває формування сучасної системи просторового планування, яка має забезпечити стале використання територій, економічний розвиток громад і збалансований простір, що враховує природні, соціальні та економічні фактори. (decentralization.gov.ua)

Комплексні плани просторового розвитку територій громад (КППРТ) були запроваджені як основний інструмент планування і вже стали обов'язковими документами (з 1 січня 2025 р.). Вони покликані:

- систематизувати використання земель та ресурси;
- зафіксувати функціональні зони;
- встановити пріоритети розвитку на 5–20 років;
- залучити інвестиції за рахунок прозорого просторового бачення території (decentralization.gov.ua).

Станом на кінець 2025 р. велика кількість громад почала розробку таких планів – майже 384 територіальні громади визначилися з наміром створити свої КППРТ і вже збирають необхідні дані для розробки планів (decentralization.gov.ua).

Через складну ситуацію в країні (воєнний стан, економічні виклики), український парламент ухвалив рішення відтермінувати обов'язкове затвердження комплексних планів до 1 січня 2028 р. Цей крок дозволяє громадам мати більше часу на якісну підготовку документів і врахування нових потреб розвитку (decentralization.gov.ua).

Є приклади перших реалізованих рішень: Наприклад, Роганська територіальна громада (Харківська область) успішно включила функціональні зони зі свого плану в Державний земельний кадастр, що започатковує прогнозоване та прозоре використання територій громади.

Це досить важливо, бо такий підхід:

- структурує функціональні зони (житлова, виробнича, громадська, зелені зони тощо);

- створює чіткі правила землекористування та забудови;
- покращує інвестиційний клімат за рахунок прогнозованості та стабільності.

Сучасний дискурс в Україні підкреслює, що просторове планування - це не тільки інструмент розміщення забудови, а й основа сталого розвитку громад і екологічної безпеки. Воно має сприяти збалансованому поєднанню економічних потреб, екології та соціального добробуту ([Мінрегіон України](#)).

Основні проблеми сьогодні:

- необхідність модернізації нормативно-правової бази під сучасні виклики;
- недостатність ресурсів (фінансових і людських) для розробки і впровадження планів;
- тривалий процес збору даних та ГІС-аналітики;
- часткові наслідки війни, що потребують адаптації планів до умов відновлення територій.

Ці питання активно обговорюються у професійному середовищі та на урядовому рівні щодо подальшого удосконалення суспільних інструментів просторового розвитку.

Україна поступово переходить до сучасної системи просторового планування, де основним документом є комплексний план просторового розвитку громади (decentralization.gov.ua).

Термін обов'язкового затвердження планів перенесено до 2028 р., що дає час громадам на якісну роботу (decentralization.gov.ua).

В окремих громадах вже впроваджено практичні плани, що вносяться до земкадастру.

Просторове планування розглядається як інструмент сталого розвитку територій та підвищення інвестиційної привабливості ([Мінрегіон України](#)).

ЧАСТИНА I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Тема 1. Концепції, теорія та історія просторового планування розвитку територій

Просторове планування розвитку територій – це один із головних інструментів раціонального використання природних, економічних, трудових, інфраструктурних ресурсів держави з метою забезпечення збалансованого розвитку та ефективного функціонування її регіонів, міст і сільських територій.

Головними завданнями використання даного інструменту є:

Раціональне використання ресурсів – забезпечення ефективного використання земельних, водних та інших природних ресурсів для досягнення оптимального економічного розвитку.

Збалансоване територіальне планування – уникнення надмірної концентрації населення та промисловості в окремих районах та забезпечення рівномірного розвитку територій.

Інтеграція економічного і соціального розвитку – поєднання економічних та соціальних потреб населення, таких як робочі місця, житло, послуги і доступ до інфраструктури.

Розвиток інфраструктури – планування та оптимізація транспортної, енергетичної, соціальної інфраструктури для покращення якості життя населення та економічної ефективності регіонів.

Екологічна стійкість – врахування екологічних факторів, збереження природного середовища, боротьба зі зміною клімату та зниження негативного впливу на довкілля.

Розвиток інфраструктури – планування та оптимізація транспортної, енергетичної, соціальної інфраструктури для покращення якості життя населення та економічної ефективності регіонів.

Незалежно від об'єкта дослідження (регіон, місто, містечко, село тощо) процес просторового планування території включає такі етапи:

Аналіз території – вивчення географічних, економічних, соціальних та екологічних характеристик території для визначення її потенціалу та викликів.

Розробка стратегічних документів – створення генеральних планів, схем розвитку, стратегій регіонального та місцевого розвитку.

Зонування територій – поділ територій на функціональні зони (житлова, промислова, сільськогосподарська, рекреаційна тощо) відповідно до стратегічних пріоритетів.

Управління та моніторинг розвитку – постійний контроль за реалізацією планів розвитку та коригування заходів залежно від змін у соціально-економічній ситуації.

Використання даної методики сприяє підвищенню якості життя населення, приводить до оптимізації економічного розвитку регіону, а також дозволяє мінімізувати екологічний вплив сучасних урбосистем на навколишнє середовище.

У залежності від умов території, потреб та цілей її використання у сучасній науці виокремлюють цілий ряд концепцій просторового планування регіонів. Розглянемо детальніше кожен з них:

Концепція сталого розвитку територій, має на меті забезпечити ефективне використання природних ресурсів, зменшити вплив людської діяльності на довкілля, підтримати економічне зростання території та соціальну рівність. Основні принципи просторового планування території: економічна ефективність, екологічна стійкість та соціальна рівність.

Концепція "міст-садів" Е.Говардом, яка передбачає створення «здорового» ландшафту, який буде поєднувати у собі риси міського та сільського способу життя. Основні принципи просторового планування: зонування території, обов'язкова наявність зелених просторів та компактний розмір міст.

Концепція компактних міст, спрямована на оптимізацію використання території шляхом підвищення щільності забудови і розвитку багатофункціональних регіонів. Основні принципи просторового планування: висока щільність забудови, змішане використання території регіону та підвищення рівня доступності.

Концепція поліцентричного розвитку територій, спрямована на створення кількох центрів розвитку в межах одного регіону або країни для зменшення концентрації ресурсів і населення в одному великому центрі. Основні принципи

просторового планування: рівномірний розвиток усього регіону/міста, деконцентрація економічних та трудових ресурсів, розвиток транспортної інфраструктури.

Концепція функціонального зонування, передбачає поділ території на різні функціональні зони для ефективного використання її ресурсів. Основні принципи просторового планування: зонування території за функціями та правова регуляція забудови визначених зон.

Концепція інфраструктурного розвитку, спрямована на модернізацію та розширення інфраструктурних об'єктів для підтримки розвитку територій. Основні принципи просторового планування: розвиток транспортної інфраструктури, підвищення доступу до об'єктів соціальної інфраструктури, а також забезпечення надання якісних комунальних послуг у межах виокремленого регіону.

Концепція адаптивного просторового планування, має на меті розробку гнучкої стратегії розвитку території, яка буде адаптивною до змін середовища регіону та потреб її населення.

Основні принципи просторового планування: гнучкість, моніторинг та аналіз особливостей регіону, інтеграція з локальними потребами громади.

Кожна з вищеописаних концепцій має свої як недоліки, так і переваги, які сприяють ефективному використанню території відповідно до її природніх та соціально - економічних умов, потреб населення та пріоритетів розвитку держави, а також цілей просторового планування різного ієрархічного рівня, починаючи від поселення і закінчуючи державою.

Історія еволюції просторового планування розвитку територій – це динамічний процес, який відображає зміни в соціальних, економічних і технічних умовах, а також в підходах до планування і управління територіями, що пройшли тривалий шлях змін від древніх часів до сучасності.

Перші принципи просторового планування розвитку територій відомі зі стародавніх часів, зокрема, приблизно 3000 років до н.е. у Месопотамії та Стародавньому Єгипті вже існувало чітке зонування регіонів за функціями (релігійні, адміністративні, житлові, промислові), а нові міста мали регулярне планування з центрами промислової концентрації, що призвели до загострення

територіальної диференціації соціально-економічного розвитку вищезазначених територій. Внаслідок цього виникла потреба у пошуках стратегічного підходу до комплексного розвитку тогочасних міст. Так, виникають перші «правильні» міста з прямокутною системою розселення та розмежуванням кварталів за комерційними, житловими та громадськими функціями. Окрім цього, у поселеннях з'являються перші міські площі, які використовують для громадських потреб.

Переломним моментом в історії просторового планування територій стала промислова революція, яка привела до потреби використання єдиного документа, щодо розбудови міст, кількість яких швидко зростала. У зв'язку з цим, у 1933 році вперше в історії прийнято Афінську хартію Ле Корбюзьє, яка вважається основоположницею сучасного просторового планування територій. Вона налічувала 111 принципів ефективного планування територій, які повинні були використані на практиці в усіх містах Європи протягом XX ст. Зокрема, обов'язкове зонування міста (житлова, рекреаційна та зона транспортної інфраструктури), розвиток блокової забудови з «прибудинковою» територією, а також створення «комфортного» міста орієнтованого на підвищення якості умов життя населення, а не забезпечення його промислових функцій тощо.

Значний відбиток на розвиток планування територій мала Друга світова війна, яка призвела до руйнації значної кількості європейських міст. Необхідність пошуку ефективних моделей післявоєнної відбудови спричинила створення першої в історії Європи Ради міністрів, відповідальних за просторове регіональне планування, яка налічувала 47 держав (Україна увійшла лише з 1995 р.). Наразі, головним її документом виступає «Територіальний порядок денний 2020», прийнятий у 2011 р., що передбачає розробку національних концепцій просторового планування розвитку територій, основною метою яких є збалансований розвиток регіонів і забезпеченням високого рівня їх конкурентоспроможності шляхом залучення локальних особливостей. Цей підхід використаний вперше в Польщі, Норвегії, Фінляндії, Бельгії та Швеції.

На момент проведення дослідження, розвиток просторового планування у світі характеризується використанням інноваційних

підходів, щодо забезпечення сталого розвитку територій різного ієрархічного рівня. Зокрема, у 1994р. на Ольборзькій Хартії міст Європи було прийнято рішення забезпечення сталого просторового розвитку міст та регіонів шляхом єдності їх основних складових: економічної стабільності, соціального благополуччя та екологічної цілісності. Головною тенденцією цього етапу серед європейських країн є перехід від «територіального» до комплексного «просторового» планування, що охоплюватиме всі аспекти людського життя.

Тема 2. Методологія та методи просторового планування

Методологія просторового планування розвитку територій – це сукупність підходів, принципів, процедур та інструментів, які використовуються для розробки програм раціонального використання територіальних ресурсів, організації інфраструктури та гармонійного розвитку населених пунктів і регіонів. Вона охоплює всі аспекти взаємодії між простором і діяльністю людей, забезпечуючи економічно вигідне, екологічно стійке і соціально справедливе управління територіями.

Етапи просторового планування розвитку територій:

*ЕТАП. Аналіз і діагностика поточного стану території,
який включає:*

- а) Збір даних. Проведення досліджень щодо природних ресурсів, соціально-економічних умов, транспортної інфраструктури, екологічної ситуації та демографії.
- б) Аналіз територіальних особливостей. Оцінка природних умов (рельєф, гідрологія, клімат), аналіз стану економіки (промисловість, сільське господарство), соціальної структури (населення, зайнятість, рівень життя).
- в) SWOT-аналіз. Виявлення сильних і слабких сторін території, а також потенційних загроз і можливостей.

ЕТАП. Постановка цілей і завдань:

- а) Формулювання стратегічних цілей. Визначення основних напрямків розвитку (економічного, соціального, екологічного). Наприклад, забезпечення сталого розвитку, підвищення якості життя населення, розширення економічної бази регіону.

б) Визначення задач планування. Розробка конкретних завдань, які необхідно виконати для досягнення стратегічних цілей (наприклад, розвиток транспортної інфраструктури, розширення житлового будівництва, покращення екологічної ситуації).

III ЕТАП. Розробка концепцій і сценаріїв розвитку територій:

а) Створення моделей розвитку територій. Створення кількох варіантів розвитку території, які можуть враховувати різні фактори: інфраструктурні, соціальні, економічні. Наприклад, сценарії інтенсивного розвитку або збереження екологічної рівноваги.

б) Оцінка можливих сценаріїв розвитку територій. Використання різних інструментів (економічних, соціальних, екологічних моделей) для оцінки можливих наслідків кожного сценарію.

IV ЕТАП. Просторове зонування:

а) Функціональне зонування. Визначення різних функціональних зон (житлові, промислові, рекреаційні, сільськогосподарські, транспортні), щоб оптимізувати використання територій.

б) Зонування з урахуванням ризиків. Визначення зон ризику (наприклад, зсувні зони, підтоплення), щоб уникнути будівництва в небезпечних місцях і забезпечити безпеку населення.

в) Екологічне зонування. Встановлення зон охорони природи, включення зелених зон для збереження екологічної рівноваги.

ЕТАП. Розробка планувальних рішень:

а) Інфраструктурні рішення. Проектування транспортних мереж (доріг, залізниць), комунікаційних систем (водопостачання, електромережі), енергетичних об'єктів.

б) Соціальні рішення. Планування зон для будівництва житлових масивів, шкіл, лікарень, рекреаційних зон.

в) Екологічні рішення: Врахування впливу на довкілля, використання енергоефективних технологій, інтеграція природних територій і зон відпочинку.

ЕТАП. Проєктування інфраструктури:

а) Генеральні плани. Розробка генеральних планів міст і населених пунктів, де визначаються основні напрямки розвитку, зонування і планування інфраструктури.

б) Деталізація територіальних планів. Розробка детальних планів зонування, включаючи будівельні регламенти, розміщення будівель і споруд.

VII ЕТАП. Моніторинг і контроль:

а) Моніторинг виконання планів. Постійне відстеження того, як реалізуються заплановані заходи. Оцінка їхньої ефективності.

б) Оцінка результатів. Аналіз досягнутих результатів і коригування планів, якщо це необхідно.

Отже, методологія просторового планування розвитку територій є складним багаторівневим процесом, що охоплює аналіз, прогнозування, проєктування та впровадження рішень для оптимального використання ресурсів території з урахуванням соціальних, економічних та екологічних вимог.

Методи просторового планування – це сукупність інструментів та підходів, які використовуються для аналізу, прогнозування, розробки та реалізації планів розвитку територій. Вони дозволяють приймати раціональні рішення щодо використання земельних ресурсів, інфраструктури, природного середовища та соціально-економічного потенціалу територій. Основні методи просторового планування розвитку територій:

Метод функціонального зонування. Він являє собою поділ території на зони з визначеними функціями – житлову, промислову, рекреаційну, сільськогосподарську та екологічну. Приклад: У містах зони житлової забудови відділені від промислових зон для зниження екологічного впливу на мешканців.

Метод геоінформаційних систем. Передбачає використання програмного забезпечення для збору, аналізу та відображення просторових даних на основі картографічних матеріалів. Приклад: Створення карт загроз природним катастрофам або аналіз транспортної інфраструктури для поліпшення мобільності населення.

Метод просторового моделювання та прогнозування. Його суть полягає створення математичних і графічних моделей для прогнозування майбутнього розвитку територій з урахуванням різних сценаріїв. Приклад: Моделювання транспортного навантаження у містах із прогнозами на кілька десятиліть уперед.

Метод соціально-економічного аналізу представлений здійсненням аналіз демографічних, економічних, соціальних показників для оцінки поточних і майбутніх потреб населення. Приклад: Аналіз потреб у житловому будівництві на основі зростання населення або зміни вікової структури.

Метод екологічного аналізу та оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС). Даний метод включає оцінку екологічного стану території та можливого впливу людської діяльності на природне середовище. Приклад: Оцінка впливу будівництва нової дороги або промислового об'єкта на якість повітря, води та біорізноманіття.

Метод комплексного планування (інтеграційний метод), що передбачає одночасне дослідження економічних, екологічних, соціальних та інфраструктурних аспектів при розробці планів розвитку. Приклад: Розробка генерального плану міста з урахуванням транспортної інфраструктури, зон відпочинку, промислових зон та соціальних потреб.

Метод стратегічного планування, в основі якого лежить формування довгострокових цілей та стратегій розвитку території на основі детального аналізу поточних умов території. Приклад: Розробка стратегії економічного розвитку регіону до 2050 року з урахуванням змін у кліматі, демографії та ринку праці.

Метод партисипативного планування, яке передбачає залучення громадськості, бізнесу та інших зацікавлених сторін до процесу прийняття рішень у просторовому плануванні. Приклад: Громадські слухання щодо забудови міського парку або змін у транспортній інфраструктурі.

Метод моніторингу, який полягає у відстеженні та оцінці виконання планів розвитку, з можливістю внесення коректив на основі нових даних та обставин. Приклад: Моніторинг стану будівельних проєктів або змін у демографії після впровадження нових транспортних ліній

Метод SWOT-аналізу. Дослідник здійснює оцінку сильних і слабких сторін території, а також можливостей та загроз для її розвитку. Приклад: SWOT-аналіз міста, який включає сильні сторони (добре розвинена транспортна мережа), слабкі сторони (недостатність житлового фонду), можливості (інвестиції в інфраструктуру) та загрози (екологічні ризики).

Методи просторового планування охоплюють широкий спектр підходів, які дозволяють аналізувати наявні ресурси, прогнозувати майбутні зміни, враховувати соціальні, економічні та екологічні чинники. Вони допомагають приймати зважені рішення для досягнення раціонального та сталого розвитку територій, забезпечуючи баланс між потребами людини і природними ресурсами.

Тема 3. Світові тенденції, досвід та практика просторового планування розвитку територій

Сучасне просторове планування – це безперервний процес розвитку території, який передбачає пошук оптимальних рішень, щодо комплексному розвитку трьох основних його складових: економічної, соціальної та екологічної. Цей підхід до визначення «просторового планування розвитку територій» характерний для більшості країн Європи, зокрема, Німеччини, Бельгії, Швейцарії та Австрії тощо. Відповідно до чинного законодавства вищезазначених держав виокремлюють 2 види просторового планування:

1. Інтегроване землекористування (збільшення кількості забудов = збільшення заповідних територій).

2. Секторальне просторове планування (містобудування, комунальне, інфраструктурне).

Окрім цього, комплексне планування територій відбувається на кількох рівнях – федеральному, земельному та місцевому. Федеральний уряд створює загальну рамку, але конкретні рішення та реалізація політик залежить від земель і муніципалітетів, що призводить до мінімізації територіальної диференціації всередині країни та підвищує ефективність використання локальних особливостей територій.

Для ряду країн Європи (Іспанія, Франція, Італія) просторове планування території є частиною їх економічного планування, що сприяє ефективному використанню природних ресурсів з метою отримання економічної вигоди. Як наслідок використання цього принципу є висока територіальна відмінність районів, зокрема, в Італії економічно розвиненої півночі та стагнаційного півдня. Значна автономія територіальних одиниць Іспанії та Франції призвела до створення індивідуальних програм просторового планування регіонів на рівні громад та навіть міст, що призвело до виникнення полюсів розвитку території (Мадрид, Каталонія, Париж тощо). Спільною для усіх країн рисою є створення генеральних планів пріоритетних ліній використання ресурсів, де головну роль відіграють місцеві органи влади, а центральні - виконують роль фінансової підтримки їх реалізації.

Особливими рисами просторового планування розвитку територій володіють північні країни, зокрема, у Фінляндії, Швеції та Великобританії воно базується виключно на вирішенні проблем регіонів. При цьому основним його принципом є створення комфортних умов проживання для усіх верст населення з галузевою спеціалізацією територій. На відміну від попередньої групи країн, у цьому регіоні пріоритетним аспектом розвитку території є небагата на природні ресурси території, а міське середовище із рядом проблем, яка потребує жорстких правових рішень з боку існуючих муніципалітетів (зміни клімату, виникнення субурбанізаційних процесів, нерегульова забудова, зростання міграційних потоків тощо).

Незважаючи на суттєві регіональні відмінності, просторове планування розвитку територій Європи регулюється та здійснюється відповідно до чітко окреслених хартій (законів). Одним із головніших таких документів є Європейська хартія просторового планування, яка визначає просторове планування території, як результат географічної взаємодії соціальної, економічної, екологічної та культурної політики суспільства. Вагомий внесок у формування принципів просторового планування країн Європейського Союзу також має Європейською конференцією міністрів, що відповідають за просторове (регіональне) планування (СЕМАТ). Відповідно до виокремлення принципів просторового планування, їхню діяльність можна поділити на два етапи:

а) I ЕТАП, що тримав з 1970 - х до 1990-х років та був зоорієнтований на пошук оптимальних рішень розвитку регіону на основі використання його природно-географічних умов та ресурсів. Під час цього періоду в Європі починає формуватися система фундаментальних цілей просторового планування, яка б передбачала збалансований розвиток усіх територій.

б) II ЕТАП, який розпочався у 1990-х роках та триває досі, спрямований на створення «правильних» територій з функціональними зонами, щоб призвело до капіталізації місцевого потенціалу європейського континенту. Окрім цього, наразі ведуться активні обговорення, щодо необхідності зміщення орієнтирів просторового планування з раціонального використання природних ресурсів до створення екологічної стійкості регіонів, їх інклюзивності та доступності.

Варто зазначити, що попри значні територіальні відмінності, головною метою для усіх країн Європейського Союзу залишається територіальна єдність, яка можлива лише за умови дотримання збалансованого розвитку регіонів, їх поліцентричності та інтегрованому розвитку міських/сільських систем у відношенні до природних комплексів.

На відміну від політики просторового планування територій Європи, для країн азійського континенту характерне дотримання традиційної схеми просторового планування територій, яка підпорядкована центральним органам влади та орієнтована на природно – ресурсний потенціал регіону. Яскравим прикладом даної категорії країн є Китай, який унаслідок застосування вищеописаного підходу планування стикнувся з проблемою швидкого зростання основних центрів урбанізації – Пекіну, Шанхаю та Шеньчжень та утворенням значних «хаців» на периферії країни.

Пандемія COVID - 19, стрімкий розвиток технологій та науки також приводить до зміни поглядів, щодо просторового планування країн африканського континенту. Зокрема, на зміну традиційному підходу планування міст приходить інтегрована модель розвитку територій, що передбачає децентралізацію просторового планування та впровадження концепції «розумного міста».

Тема 4. Просторове планування в новому адміністративно-територіальному поділі України

Просторове планування в новому адміністративно-територіальному поділі України стало важливим інструментом для раціонального використання територій та забезпечення сталого розвитку громад і регіонів. У результаті реформи децентралізації, що розпочата в Україні у 2014 році, значна увага приділяється розвитку нових територіальних громад (ТГ) та зміцненню їхньої самостійності, що суттєво змінило підходи до просторового планування на різних ієрархічних рівнях.

Ключові аспекти просторового планування в новому адміністративно-територіальному поділі України:

1. Децентралізація та посилення ролі громад. Після реформування адміністративно-територіального поділу територіальні громади отримали більше повноважень і фінансових ресурсів для управління розвитком своїх територій. Вони мають більшу автономію у вирішенні питань просторового планування, що дозволяє враховувати місцеві особливості та потреби, забезпечуючи ефективніше управління територією.

2. Нова ієрархія планування.

а) Національний рівень, що передбачає використання Генеральної схеми планування території України, що визначає загальні напрями просторового розвитку держави, з урахуванням національних пріоритетів та потреб на всіх рівнях.

б) Регіональний рівень. Області та адміністративні райони здійснюють просторове планування з урахуванням місцевих особливостей, при цьому беруть до уваги специфіку розвитку різних територій, включаючи промислові зони, природоохоронні території, інфраструктурні об'єкти тощо.

в) Місцевий рівень. Територіальні громади (ТГ) відповідальні за розробку комплексних планів просторового розвитку, що включають генеральні плани населених пунктів, детальні плани територій і місцеві правила забудови.

3. Комплексний підхід до планування, що передбачає комплексний розвиток територій ТГ та включає в себе планування житлової, соціальної, транспортної та комунальної інфраструктури. Комплексні плани територіальних громад мають враховувати потреби всіх сфер суспільного життя і

забезпечувати збалансоване зростання, враховуючи місцеві ресурси та можливості.

4. Сталий розвиток і екологічна стійкість. Просторове планування в новому адміністративно-територіальному устрої України орієнтоване на забезпечення сталого розвитку та екологічної стійкості. Планування територій включає екологічні аспекти, такі як охорона природних ресурсів, управління водними ресурсами, збереження біорізноманіття, а також боротьба зі зміною клімату.

5. Інтеграція інфраструктурних мереж. Просторове планування в нових адміністративних межах передбачає інтеграцію різних інфраструктурних мереж, зокрема транспортних, енергетичних, водопостачальних і комунікаційних систем. Це дозволяє створювати узгоджену інфраструктурну базу для розвитку громад і регіонів, забезпечуючи доступність послуг та ресурсів для населення.

6. Розвиток міжмуніципального співробітництва. В умовах нового адміністративно-територіального устрою просторове планування стимулює розвиток співпраці між громадами. Це дозволяє ефективно використовувати спільні ресурси, реалізовувати інфраструктурні проекти та забезпечувати кращу координацію дій у сфері управління територіями.

7. Підтримка інвестиційної привабливості. Просторове планування на рівні громад та регіонів має також на меті підвищення інвестиційної привабливості територій, що передбачає розвиток промислових зон, логістичних центрів, туристичних об'єктів, що сприятимуть економічному зростанню та залученню інвестицій.

8. Моніторинг і оновлення містобудівної документації. У зв'язку зі швидкими змінами в адміністративно-територіальному поділі, важливим аспектом є постійний моніторинг та актуалізація містобудівної документації. Впровадження електронних інструментів управління та моніторингу забезпечує швидкий доступ до інформації про стан територій та плани їхнього розвитку.

Отже, просторове планування територій у новому адміністративно-територіальному поділі України повинно бути спрямоване на ефективне управління громадами з урахуванням сучасних викликів, включаючи швидкі темпи урбанізацію, екологічні загрози та військові дії.

Тема 5. Національний, регіональний і місцевий рівні просторового планування

Просторове планування є важливим інструментом управління територіями, яке включає стратегічне розподілення ресурсів і функцій для досягнення соціально-економічних та екологічних цілей. На національному рівні просторове планування забезпечує узгоджене і ефективне управління всією територією країни. Це критично важливо для забезпечення її збалансованого розвитку, оптимізації використання природних ресурсів і забезпечення соціально-економічної цілісності між регіонами.

Процес просторового планування територій національного рівня передбачає створення єдиного документа, що визначатиме напрями розвитку всіх регіонів країни. В Україні цей документ представлений генеральною схемою планування території, яка включає планування великих інфраструктурних проєктів, розподіл промислових, житлових і комерційних зон, а також визначає природоохоронні зони. Окрім цього, на національному рівні планується розвиток ключових інфраструктурних елементів, таких як транспортні коридори (автомобільні, залізничні), енергетичні мережі (електромережі, газопроводи) і комунікаційні системи. Це забезпечує інтеграційний розвиток територій і стимулює їх економічний розвиток.

Процес просторового планування на національному рівні охоплює кілька етапів:

1. Аналіз і визначення стратегічних цілей. Аналіз поточного стану територій, демографічних і економічних тенденцій, визначення пріоритетів розвитку. Цей етап включає розробку концепцій, які визначають стратегічні напрями розвитку.

2. Розробка генеральної схеми планування. Створення основного документа, що включає плани розвитку великих територій, визначення основних зон для промисловості, житлових і комерційних цілей, а також природоохоронних зон.

3. Консультації і громадське обговорення. Організація консультацій з ключовими зацікавленими сторонами, такими як регіональні органи влади, бізнес, громадські організації та представниками місцевого населення. Це допомагає отримати зворотний зв'язок і врахувати різні точки зору.

4. Інтеграція з регіональними і місцевими планами.

Узгодження національних планів із планами регіонального та місцевого рівня, забезпечення їхньої інтеграції і синергії для досягнення спільної цілі.

5. Затвердження і впровадження. Офіційне затвердження планів на державному рівні та реалізація запланованих заходів. Даний етап включає фінансування проектів, моніторинг їх виконання і управління їх реалізацією.

6. Моніторинг і оцінка. Перевірка виконання планів, аналіз результатів і ефективності реалізації. Робочою групою здійснюється й оцінка впливу на соціально-економічну ситуацію і екологічний стан території.

7. Актуалізація і коригування: Регулярне оновлення планів у відповідь на нові виклики і зміни навколишнього середовища або потреб населення. Внесення коректив на основі результатів проведеного моніторингу і оцінки.

Однією з основних переваг просторового планування національного рівня є можливість забезпечення комплексного підходу до розвитку територій. Просторове планування дозволяє інтегрувати економічний, екологічний, соціальний і культурний аспекти розвитку території. Це, у свою чергу, сприяє формуванню стратегій, які відповідають потребам усіх зацікавлених сторін, забезпечуючи збалансоване використання ресурсів.

Крім того, національне просторове планування забезпечує оптимізацію інфраструктури. Завдяки чітким планам і стратегіям, державні інвестиції можуть бути спрямовані на найбільш важливі та пріоритетні проекти, що дозволяє підвищити ефективність використання бюджетних коштів. Це особливо важливо в умовах обмежених ресурсів, коли необхідно досягти максимального результату за мінімальних витрат.

При цьому розробка, чітких та зрозумілих національних планів розвитку території роблять країну більш привабливою для інвесторів. Коли підприємства бачать перспективи розвитку інфраструктури і бізнес-середовища, вони більш схильні вкладати кошти, що, в свою чергу, створює нові робочі місця і сприяє економічному зростанню.

Важливою перевагою просторового планування нашої країни є підвищення прозорості та участі громадськості в процесі планування. Коли громадяни мають змогу брати участь у обговореннях і впливати на прийняття рішень, це підвищує довіру до влади та поліпшує соціальну згуртованість, а також дозволяє уникати корупційних практик і зловживань, що сприяє створенню справедливого суспільства.

Регіональне просторове планування охоплює створення стратегій і планів, які спрямовані на розвиток і управління певними територіями, такими як області, автономні регіони або адміністративні райони. Воно зосереджене на вирішенні питань, що стосуються територіального розвитку, інфраструктурних проєктів, економічного зростання та соціальних змін на регіональному рівні. Основною метою є забезпечення гармонійного розвитку регіонів, враховуючи їхні специфічні умови і потреби.

Основні складовими регіонального планування території є:

1. Аналіз і діагностика регіонального середовища

Регіональне просторове планування розпочинається з детального аналізу існуючих умов у регіоні. Це включає в себе збір і аналіз даних про демографічні, економічні, соціальні та екологічні характеристики. Наприклад, проводиться SWOT-аналіз, досліджується структура населення, рівень зайнятості, наявність природних ресурсів, стан інфраструктури та екологічні проблеми.

2. Розробка стратегічних і оперативних планів

На основі проведеного аналізу розробляються стратегічні плани розвитку регіону у яких визначають довгострокові цілі та напрями розвитку території, зокрема, його економічний розвиток, поліпшення соціальної інфраструктури, захист навколишнього середовища і модернізація інфраструктури. Ці плани часто включають інвестиційні проєкти, які мають на меті покращення якості життя в регіоні і стимулювання економічного зростання. Оперативні плани є більш детальними і стосуються конкретних проєктів та заходів, що повинні бути реалізовані в короткостроковій або середньостроковій перспективі. Вони можуть включати розробку детальних планів територій, планів з управління інфраструктурою і проєктів з поліпшення екологічного стану.

3. Координація і інтеграція з іншими рівнями управління

Регіональне планування повинно бути узгоджене з національними стратегічними планами і місцевими ініціативами. Це забезпечує інтеграцію загальнонаціональних цілей у регіональні стратегії, що допомагає уникнути конфліктів і дублювання зусиль. Регіональні плани повинні враховувати національні пріоритети, такі як розвиток інфраструктури або захист навколишнього середовища, але адаптувати їх до специфічних умов кожного регіону.

4. Участь громадськості і стейкхолдерів

Процес регіонального планування передбачає активну участь громадськості, бізнесу і інших зацікавлених сторін. Консультації з місцевими громадами дозволяють врахувати їхні потреби і побажання, що підвищує прийнятність і підтримку розроблених планів. Взаємодія з бізнесом та іншими стейкхолдерами також допомагає у визначенні пріоритетів і ресурсів для реалізації планів.

5. Моніторинг і оцінка ефективності

Ефективність регіонального планування забезпечується через регулярний моніторинг і оцінку реалізації планів. Це включає оцінку досягнення поставлених цілей, контроль за виконанням проєктів і коригування планів у разі необхідності. Моніторинг дозволяє вчасно виявляти проблеми і знаходити рішення для їх усунення, що сприяє досягненню запланованих результатів.

Основними інструментами регіонального планування є генеральні плани регіонів, стратегічні плани розвитку, детальні плани територій та схеми планування інфраструктури. Генеральні плани визначають загальні напрями і стратегії розвитку регіону, враховуючи його потенціал і потреби. Стратегічні плани зосереджені на досягненні довгострокових цілей і можуть включати інвестиційні програми та проєкти. Детальні плани містять конкретні рішення щодо забудови, розвитку інфраструктури і використання земельних ресурсів.

Незважаючи на важливість регіонального планування, існують численні проблеми і виклики, які ускладнюють його ефективність. Однією з основних проблем є відсутність достатнього фінансування, яке може обмежувати можливості реалізації планів. Політична нестабільність і зміни в управлінні

можуть також впливати на пріоритети і стратегії розвитку, що призводить до затримок і перебоїв у реалізації проєктів.

Крім того, проблеми можуть виникати через недостатню координацію між різними рівнями управління і між різними секторами. Нерегулярні консультації з громадами і стейкхолдерами можуть призвести до ігнорування їхніх потреб, що знижує ефективність і прийнятність планів.

Місцеве просторове планування України є ключовим елементом управління територіями, який забезпечує реалізацію національних і регіональних стратегій розвитку на рівні конкретних територіальних громад і населених пунктів. Головним завданням даного рівня планування є інтеграція потреб і інтересів місцевих жителів у процес управління територією.

Процес місцевого планування розпочинається з аналізу існуючих умов і потреб території. Це включає вивчення демографічних, економічних, екологічних і соціальних аспектів. Важливим етапом є проведення консультацій з місцевими жителями, бізнесом і іншими зацікавленими сторонами. Залучення громади до процесу планування дозволяє враховувати їхні потреби та побажання, що підвищує прийнятність і підтримку розроблених планів.

На основі проведеного аналізу розробляються плани, які узгоджуються з відповідними органами влади та затверджуються на місцевому рівні. Реалізація планів здійснюється через впровадження конкретних проєктів і заходів, що спрямовані на досягнення визначених цілей.

Місцеве просторове планування передбачає розробку кількох ключових документів, зокрема:

➤ **генеральний план території**, як основний документ, має стратегічний характер і визначає довгострокові цілі розвитку. Він містить основні принципи функціонального використання території, зокрема, розміщення житлових, комерційних і промислових зон. Генеральний план також включає візуалізацію зонування, що допомагає зрозуміти, які ділянки призначені для яких цілей, а також прогнозує потреби в інфраструктурі.

➤ **детальний план території**, який доповнює генеральний план, надаючи конкретні рекомендації для окремих ділянок. Він уточнює, як саме має виглядати забудова, включаючи розташування

будівель, дорожню мережу, інженерні комунікації та інші важливі елементи. Цей документ також враховує технічні та функціональні параметри, які мають бути дотримані при реалізації проєктів.

➤ **план зонування території**, що відіграє важливу роль у визначенні функціонального використання земель. Він встановлює, які типи забудови дозволені в різних зонах, а також визначає обмеження щодо висоти будівель, відстаней між ними і інших вимог. Завдяки цьому документу, місцеві органи влади можуть контролювати розвиток територій і запобігати негативним наслідкам надмірної забудови або неправильного використання земель.

➤ **план благоустрою території**, що фокусується на створенні комфортного середовища для життя мешканців. Він містить інформацію про зелені зони, парки, спортивні майданчики та інші елементи інфраструктури, що покращують якість життя в громаді. Додатково розробляється план розвитку інфраструктури, який передбачає усі аспекти комунікацій, зокрема водопостачання, електропостачання та газопостачання. Цей план забезпечує належний рівень комунальних послуг для населення, що критично важливо для забезпечення комфортних умов життя.

Окрім цього, у процесі просторового планування території, спеціалісти повинні підготувати документацію з екологічним обґрунтування доцільності використання розробленого плану.

Важливим аспектом здійснення просторового планування території на місцевому рівні є територіальні громади. Їх головна роль полягає у забезпеченні адаптації загальних планів до конкретних умов та потреб місцевого населення. Зокрема, територіальні громади активно беруть участь у розробці генеральних планів і детальних планів території, що є основою для розвитку інфраструктури, житлових і комерційних зон. Вони забезпечують місцеве управління і контроль над цим процесом, що дозволяє ефективно координувати стратегічні напрями з реальними потребами та можливостями конкретної території.

Однією з ключових функцій територіальних громад є забезпечення участі громадян у процесі планування. Через консультації, публічні обговорення та інші форми залучення, громади мають змогу отримувати зворотний зв'язок від мешканців. Це сприяє прозорості та відкритості процесу, а також дозволяє враховувати локальні інтереси і проблеми при формуванні планів.

Територіальні громади також відповідальні за реалізацію планів, що включає управління проектами, контроль за їх виконанням і адаптацію до змін у соціально-економічній ситуації. Вони мають повноваження вносити корективи у разі необхідності, що забезпечує гнучкість у реагуванні на нові виклики і потреби.

Тема 6. Законодавча та нормативно-правова база просторового планування в Україні

Законодавча база просторового планування в Україні є комплексною системою правових норм і регуляторних документів, що забезпечують організацію та управління територіями на всіх рівнях – від національного до місцевого. Основним завданням цієї системи є забезпечення раціонального використання земель, збереження природних ресурсів, а також створення сприятливих умов для розвитку інфраструктури і поліпшення якості життя населення.

Національний рівень законодавства представляє основні принципи і загальні правила просторового планування, що закладені в законах України. Законодавство визначає не лише основні терміни та принципи планування, але й структуру органів управління, їхні повноваження і відповідальність. Важливою складовою є законодавчі акти, які регулюють процеси розробки, затвердження і реалізації планів розвитку територій.

Зокрема, **Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності"** встановлює основи містобудування, зокрема права й обов'язки органів державної влади та місцевого самоврядування, а також суб'єктів містобудівної діяльності. Цей закон регулює процеси планування, включаючи розробку і затвердження містобудівних документів, таких як генеральні

плани і детальні плани територій. Він також визначає механізми контролю за дотриманням містобудівних норм і стандартів.

Закон України "Про планування і забудову територій" доповнює цей нормативний базис, надаючи конкретні інструкції для розробки планів забудови й використання земель. Він визначає порядок розробки генеральних і детальних планів, регулює питання функціонального призначення земель і забезпечує інтеграцію інтересів громадськості у процес планування.

Крім того, значну роль у законодавчій базі відіграють **Державні будівельні норми (ДБН)**. Ці норми регламентують технічні вимоги до проектування містобудівної документації. ДБН встановлюють стандарти для розробки планів, проектів і документів, що стосуються будівництва та розвитку територій.

Важливі також постанови Кабінету Міністрів України, які регулюють конкретні аспекти містобудування і планування. Наприклад, постанови можуть визначати порядок проведення громадських слухань, механізми погодження проектів, а також правила та процедури, що повинні дотримуватися при розробці та затвердженні містобудівної документації.

На регіональному й місцевому рівнях приймаються **регіональні програми розвитку і місцеві правила забудови**, які адаптують загальнонаціональні принципи до конкретних умов. Ці документи враховують економічні, соціальні та екологічні умови конкретних територій і забезпечують реалізацію загальнонаціональних стратегій на місцевому рівні.

Законодавча база також передбачає інструменти контролю і моніторингу, які включають перевірки, аудити та громадський контроль за дотриманням містобудівних норм. Це дозволяє забезпечити ефективність реалізації планів та їх відповідність встановленим стандартам.

Основні міжнародні нормативно-правові документи, які використовуються в Україні для просторового планування:

1. Конвенція про охорону світової культурної і природної спадщини (1972), що визначає стандарти для охорони об'єктів світової спадщини. Вона регулює процеси включення об'єктів культурної і природної спадщини до списку Світової спадщини ЮНЕСКО та встановлює вимоги щодо їх збереження в рамках просторового планування і управління територіями.

2. Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи (1992), яка є важливим документом для збереження культурної спадщини. В Україні ця Конвенція забезпечує правові рамки для охорони і збереження архітектурних об'єктів у контексті містобудівного розвитку. Документ встановлює принципи для інтеграції охорони культурної спадщини в процеси планування та реконструкції територій.

3. Глобальна стратегія для сталого розвитку (1992). Прийнята на Ріо+20, ця стратегія визначає принципи і підходи для досягнення сталого розвитку на глобальному рівні. В Україні ці принципи інтегруються у національні стратегії і плани просторового планування, зокрема у стратегії екологічної і соціально-економічної інтеграції.

4. Рекомендації Ради Європи по інтеграції просторового планування (2008), що надають методологічні і організаційні підходи для інтеграції різних аспектів просторового планування, зокрема в контексті транснаціонального співробітництва та планування на кордонних територіях.

5. Європейська стратегія регіонального розвитку (2014), що визначає напрямки і механізми для покращення економічної і соціальної інтеграції в регіонах Європи. В Україні її принципи інтегруються в регіональні плани розвитку, зокрема через програми підтримки розвитку інфраструктури і економічного зростання.

Важливим аспектом законодавчої бази України є накази Центральних Органів Виконавчої Влади, зокрема:

1. Наказ Міністерства розвитку громад і територій України № 259 від 01.07.2019 "Про затвердження Порядку ведення містобудівного кадастру", який визначає правила ведення містобудівного кадастру, який містить інформацію про використання земель, забудову територій, інфраструктуру і інші аспекти містобудування. Кадастр є важливим інструментом для моніторингу і управління розвитком територій.

2. Наказ Міністерства розвитку громад і територій України № 289 від 05.08.2020 "Про затвердження Порядку проведення громадських слухань з питань містобудування", що регулює порядок організації та проведення громадських слухань, що є важливим елементом участі громадськості у

процесі містобудівного планування. Документ встановлює вимоги до проведення слухань, обов'язки організаторів і права учасників.

3. Наказ Міністерства розвитку громад і територій України № 293 від 23.08.2021 "Про затвердження Методики розроблення планів просторового розвитку територій": Методика розробки планів просторового розвитку територій визначає процедури, етапи і вимоги до розробки планів, що охоплюють різні аспекти територіального розвитку, включаючи соціально-економічні, екологічні та інфраструктурні аспекти.

Вищезазначені постанови і документи формують нормативну базу для просторового планування в Україні, забезпечуючи чіткі правила і процедури для розробки, погодження і реалізації планів просторового розвитку території. Вони сприяють впровадженню сучасних підходів до управління територіями і враховують потреби громадськості, економічні і екологічні аспекти містобудування.

Тема 7. Роль і значення просторового планування в успішному функціонуванні та розвитку територіальних громад

Просторове планування є надзвичайно важливим для функціонування територіальних громад, оскільки воно визначає, як оптимально використовувати доступні ресурси, забезпечити ефективну організацію простору та забезпечити умови для сталого розвитку. Значення просторового планування в цьому контексті можна охарактеризувати через кілька ключових аспектів.

По-перше, просторове планування допомагає організувати і координувати використання природних ресурсів регіону. Це критично важливо для уникнення хаотичної забудови і забезпечення функціональної роздільності різних зон, таких як житлові, комерційні, промислові та рекреаційні. Завдяки цьому, територіальні громади можуть уникнути конфліктів між різними видами діяльності, що веде до підвищення якості життя жителів і створення комфортного середовища їх існування.

По-друге, просторове планування забезпечує ефективний розвиток інфраструктури. Планування дозволяє своєчасно і на

основі чітких даних проектувати та реалізовувати інфраструктурні об'єкти, такі як дороги, системи водопостачання та енергетичні мережі. Це підвищує функціональність і ефективність інфраструктурних систем, що є основою для розвитку економічної діяльності і підвищення якості життя населення.

По-третє, просторове планування відіграє важливу роль у зменшенні ризиків і адаптації до змін. Це включає в себе управління природними катастрофами, такими як повені чи землетруси, а також адаптацію до змін клімату. Планування зонування може допомогти уникнути забудови в небезпечних зонах і розробити стратегії для мінімізації негативних впливів на довкілля.

По-четверте, просторове планування підтримує економічний розвиток територіальних громад. Завдяки правильно спланованій зонуванню та розвитку інфраструктури, території стають більш привабливими для бізнесу і інвестицій. Це сприяє створенню нових робочих місць і підвищенню економічної активності.

По-п'яте, активна участь місцевих жителів у процесі просторового планування дозволяє врахувати їхні потреби та інтереси, що забезпечує більшу підтримку і реалізацію запланованих проєктів. Залучення громади до процесу планування підвищує його ефективність і відповідність реальним потребам населення.

Окрім цього, міжнародний досвід у плануванні розвитку територіальних громад вказує на значні зміни ролі просторового планування в трьох ключових аспектах.

По-перше, відповідальність за планування просторового розвитку громади тепер лежить на місцевій владі, що включає забезпечення якості праці, навчання, відпочинку та загального рівня життя.

По-друге, управління місцевим розвитком тепер керується стратегією, що розробляється та реалізується самою громадою через безперервну проєктну діяльність.

По-третє, громади, через партнерство та міжмуніципальне співробітництво, самостійно розширюють свій вплив у регіоні, реалізуючи проєкти для підвищення конкурентоспроможності, такі як транспортні коридори, індустріальні парки, публічно-

приватні партнерства та кластери. Місцева влада повинна мати необхідні знання, навички та досвід для ефективного прогнозування шляхів місцевого економічного розвитку та забезпечення конкурентоспроможності своїх громад.

Усі вищеописані аспекти підкреслюють, що просторове планування є важливим інструментом для забезпечення гармонійного, збалансованого та стійкого розвитку територіальних громад. Воно не лише сприяє ефективному використанню природних ресурсів, але й створює усі умови для комфортного життя населення, підвищення економічної активності регіону, а також дозволяє управляти можливими ризиками, що сприяє успішному функціонуванню і розвитку громади.

Тема 8. Комплексні плани, стратегії та проєкти просторового розвитку території громади

Комплексні плани просторового розвитку території громад є стратегічними документами, які визначають довгострокову концепцію і конкретні кроки для розвитку певної території. Вони орієнтовані на забезпечення гармонійного і стійкого розвитку громади з урахуванням різних соціально-економічних, екологічних та культурних аспектів.

Основною метою таких планів є створення інтегрованого підходу до управління розвитком території. Вони враховують не лише існуючі умови і ресурси, але й майбутні потреби та потенціал громади. Це передбачає детальне дослідження проблем та можливостей території, а також визначення пріоритетів і стратегій для їх вирішення.

Комплексні плани допомагають у формуванні спільного бачення розвитку громади, яке спільно створюється з участю місцевих жителів, підприємств та інших зацікавлених сторін. Це дозволяє врахувати інтереси та потреби різних груп населення, забезпечуючи їх активну участь у процесі планування.

Документи такого типу включають заходи, спрямовані на розвиток інфраструктури, соціальної сфери, економіки та екології. Вони можуть охоплювати будівництво нових об'єктів інфраструктури, модернізацію існуючих, впровадження нових соціальних програм та ініціатив, а також забезпечення сталого використання природних ресурсів.

Детальний план території всередині населеного пункту уточнює генеральний план, визначаючи планувальну організацію, функціональне призначення, просторову композицію, параметри забудови та ландшафтної організації частини території, призначеної для комплексної забудови. Детальний план розробляється за межами населеного пункту відповідно до схеми планування території району або області з урахуванням державних і регіональних інтересів. Це може бути територія з конкретним функціональним використанням або окрема земельна ділянка для розміщення об'єкта будівництва. Важливим аспектом є детальне розроблення транспортної схеми, яка включає організацію руху всіх видів транспорту і пішохідного руху до основних зупинок. Одним із ключових результатів детального плану є проєкт містобудівних умов і обмежень, які після затвердження плану видаються забудовникам для початку проєктування.

Містобудівна діяльність тісно пов'язана із землевпорядною та будівельною діяльністю. В Україні процес просторового планування, на відміну від міжнародної практики, ще не повністю уніфікований за функціями і не розрізняється за ієрархічними рівнями. На місцевому рівні затвердження містобудівної документації здійснюється відповідно до законів «Про регулювання містобудівної діяльності». Схеми планування територій об'єднаних територіальних громад (ОТГ) наразі підлягають регіональному плануванню, а не місцевому. Це питання поки що не зовсім врегульоване, і розробка таких схем часто ініціюється районними адміністраціями, що може викликати конфлікти інтересів.

Очікується, що законопроект № 6403 забезпечить об'єднаним громадам єдину документацію з просторового планування, що зменшить витрати та прискорить процес розробки планів, оскільки не доведеться створювати нові генеральні плани для кожного населеного пункту. Після затвердження плану ОТГ буде достатньо детального плану території для розподілу земель та залучення інвестицій.

Існуючі проблеми у плануванні ОТГ, які розв'язувалися в 2018-2019 роках, включають забезпечення меж ОТГ після передачі земель, розробку й оновлення містобудівних документів, доступність документів, а також невизначеність щодо ДБН. Сучасна інвентаризація земель, надання інформації про ресурси,

резервування земель для бізнесу, а також узгодження питань відчуження земель - це важливі аспекти, які потребують вирішення.

Стратегічні та програмні документи мають бути узгоджені з містобудівною документацією, однак наразі це не завжди відбувається. Є необхідність у вдосконаленні законодавства та механізмів узгодження документів різних рівнів, а також у впровадженні сучасних геоінформаційних технологій та даних містобудівного кадастру для поліпшення якості містобудівної документації.

Серед індикаторів якості містобудівної документації можуть бути зростання вартості землі, податкові надходження, кількість нових робочих місць і позитивні міграційні зміни. Важливо, щоб нові індикатори враховували як кількісні, так і якісні аспекти просторового планування.

Зазвичай, стратегії просторового розвитку території громади спрямовані на досягнення балансу між економічним зростанням, екологічною стійкістю та соціальним благополуччям мешканців. Основна мета таких стратегій полягає в тому, щоб забезпечити раціональне використання ресурсів, розвиток інфраструктури та збереження природного середовища, що створює сприятливі умови для життєдіяльності громади.

Під час планування просторового розвитку важливо враховувати різноманітні аспекти: від збереження природних ландшафтів і розвитку сільськогосподарських територій до урбанізації та створення нових промислових або житлових зон. Водночас важливо забезпечити ефективне транспортне сполучення та доступ до соціальних, освітніх і культурних послуг у різних частинах громади. Це включає розвиток транспортної інфраструктури, громадських просторів та інноваційних «розумних» технологій, що поліпшують управління територією.

Значна увага приділяється й екологічному аспекту, зокрема збереженню біорізноманіття, мінімізації забруднення та впровадженню екологічно чистих рішень в енергетиці й транспорті. Стратегічно важливо підтримувати місцеві ініціативи та залучати мешканців до процесів прийняття рішень, що допомагає підвищити рівень соціальної інтеграції та довіри в громаді.

Приклади стратегій просторового розвитку території громади можуть бути різноманітними, залежно від потреб громад та її природних особливостей. Розглянемо кілька з них:

1. Стратегія поляризованого розвитку: передбачає концентрацію ресурсів та інвестицій у декількох ключових центрах громади (наприклад, містах чи селищах), щоб створити полюси економічного та соціального розвитку. Це допомагає розвинути інфраструктуру в певних локаціях, залучити інвесторів та створити робочі місця, що може стимулювати розвиток всіх прилеглих територій.

2. Стратегія збалансованого розвитку: така стратегія спрямована на рівномірний розвиток усіх частин громади. Вона передбачає інвестиції в інфраструктуру та соціальні послуги навіть у менш розвинутих чи віддалених районах громади, щоб зменшити регіональну нерівність та забезпечити рівні можливості для всіх мешканців.

3. Екологічна стратегія розвитку: акцентує увагу на збереженні природного середовища, мінімізації впливу будівництва та інфраструктурних проєктів на екологію. Така стратегія включає заходи зі створення «зелених зон», впровадження екологічно чистих технологій, розвиток еко-туризму та перехід на відновлювані джерела енергії.

4. Стратегія "смарт-громади": включає впровадження інноваційних цифрових технологій у всі сфери життєдіяльності громади. Вона передбачає розвиток електронного урядування, інтелектуальних транспортних систем, розумного освітлення та систем моніторингу комунальних послуг, що дозволяє оптимізувати управління ресурсами і зробити громаду більш комфортною для життя.

5. Інфраструктурна стратегія розвитку: спрямована на покращення транспортної доступності, оновлення або будівництво нових доріг, мостів, громадських будівель, лікарень, шкіл та інших об'єктів інфраструктури. Вона передбачає також розвиток мереж водопостачання, водовідведення, електропостачання та інших критично важливих послуг.

6. Агропромислова стратегія розвитку: фокусується на підвищенні ефективності сільськогосподарських підприємств, підтримці фермерів, розвитку агротуризму та впровадженні новітніх

технологій у сільське господарство. Це може включати створення агрокластерів, агрологістичних центрів або кооперативів.

Кожна з цих стратегій може бути адаптована або комбінована для потреб конкретної громади, залежно від її пріоритетів та ресурсів.

Проекти просторового розвитку території громади – це стратегічні плани, що визначають довгостроковий розвиток певної території з урахуванням її потенціалу, ресурсів та потреб населення. Вони спрямовані на впорядкування просторового використання земельних ресурсів, забезпечення збалансованого розвитку інфраструктури, транспортних мереж, житлової забудови, рекреаційних зон та інших ключових сфер. Ці проекти розробляються для:

1. Оптимізації використання території – передбачають ефективне планування забудови, збереження природних ресурсів, поліпшення транспортної доступності, створення громадських просторів тощо.

2. Інтеграції різних секторів – поєднують інтереси економічного, соціального та екологічного розвитку. Наприклад, створюють нові промислові зони чи модернізують інфраструктуру для підвищення інвестиційної привабливості території.

3. Збалансованого розвитку – проекти враховують різні потреби мешканців, бізнесу, туристів та інших зацікавлених сторін, забезпечуючи гармонійний розвиток усіх сфер життя.

4. Захисту довкілля – включають заходи щодо захисту та раціонального використання природних ресурсів, збереження ландшафтів, створення парків, зелених зон, та інтеграції сталих екологічних практик у розвиток громади

Проекти просторового розвитку території громади можуть охоплювати різноманітні сфери життя громади, від поліпшення інфраструктури до екологічних ініціатив. Розглянемо кілька наскрайовіших

1. Проект розвитку громадських просторів: Реконструкція центральної площі або парку в місті, створення сучасних зон відпочинку, дитячих майданчиків, велосипедних доріжок, що покращують якість життя місцевих жителів та підвищують привабливість міста.

2. Транспортна інфраструктура та мобільність: Проекти з модернізації транспортних вузлів, побудова нових доріг, мостів, велосипедних та пішохідних доріжок, що сприяють покращенню мобільності в громаді. Це може включати також впровадження інтелектуальних транспортних систем або розширення мереж громадського транспорту.

3. Індустріальні парки та бізнес-центри: Створення або розвиток промислових зон, інноваційних центрів, де розташовані підприємства різних галузей. Це допомагає стимулювати економічне зростання і створювати робочі місця.

4. Житлова забудова. Створення нових житлових кварталів із сучасною інфраструктурою, що враховують потреби різних категорій населення, з акцентом на енергоефективність та стійкість забудови.

5. Проекти з озеленення та благоустрою. Створення або відновлення зелених зон, парків, міських садів, що сприяють покращенню екологічної ситуації та створюють комфортні умови для життя та відпочинку мешканців громади.

6. Реновація старих житлових районів. Передбачає оновлення або відновлення занедбаних будівель, поліпшення інфраструктури (вода, електрика, дороги), створення більш безпечних та привабливих житлових умов.

7. Інтеграція смарт-технологій у містопланування. Встановлення смарт-освітлення, сміттєвих баків з автоматичним сповіщенням про заповнення, створення інформаційних систем для моніторингу дорожнього руху чи екологічного стану громади. Це допомагає підвищити ефективність управління громадою та покращити якість послуг.

Вищезазначені приклади проектів просторового розвитку дозволяють громадам не лише вирішувати нагальні проблеми, але й планувати свій розвиток на майбутнє, з урахуванням соціально-економічних та екологічних факторів.

Тема 9. Дослідження та оцінка стану територіальної громади як основа планування її розвитку

Процес дослідження стану територіальної громади є ключовим етапом для ефективного планування її просторового розвитку, який дозволяє виявити актуальні проблеми, потенціал

та ресурси громади, що слугують основою для стратегічного планування. Розглянемо детальніше основні етапи дослідження та оцінки поточного стану територіальної громади:

1. Збір даних. На початковому етапі проводиться збір і аналіз актуальної інформації про громаду. Це можуть бути статистичні дані, результати попередніх досліджень, звіти державних та місцевих органів, а також дані з соціологічних опитувань. Збираються дані про природно-ресурсний потенціал території, демографічну ситуацію, економічний стан, інфраструктуру, екологічні умови та інші релевантні аспекти.

2. Аналіз демографічних характеристик. Оцінюється чисельність населення, його вікова структура, рівень міграції, народжуваність і смертність. Це дозволяє зрозуміти основні демографічні тренди та їх вплив на розвиток громади.

3. Оцінка економічного потенціалу. Аналізу підлягають основні економічні показники, такі як рівень безробіття, середній дохід населення, структура економіки, наявність та розвиток підприємств, рівень інвестиційної активності. Важливо виявити сильні та слабкі сторони економіки громади.

4. Аналіз інфраструктури. Оцінюється стан та доступність ключової інфраструктури, включаючи транспортні мережі, водопостачання, енергетичні ресурси, житлові умови та соціальні об'єкти. Цей етап також включає виявлення проблемних ділянок і потенційних областей для поліпшення.

5. Оцінка природних і екологічних ресурсів. Аналізуються природні ресурси громади, такі як земля, вода, лісові ресурси, а також екологічний стан навколишнього середовища. Важливо виявити екологічні проблеми та ресурси, які можуть бути використані для сталого розвитку.

6. Вивчення соціальних умов і якості життя. Аналізу підлягають рівень освіти, медичні послуги, соціальна інфраструктура, культурні та спортивні об'єкти. Це дозволяє зрозуміти рівень життя населення і виявити соціальні потреби.

7. Залучення громадськості. Важливо включити думки та потреби місцевих жителів через опитування, громадські слухання та інші форми участі. Це допомагає отримати точну картину проблем і потреб громади.

8. Формулювання висновків і рекомендацій. На основі зібраних даних і проведеного аналізу формулюються основні висновки про стан громади, виявляються проблеми і можливості. Розробляються рекомендації щодо напрямків розвитку і заходів, які можуть бути реалізовані для поліпшення ситуації.

9. Розробка стратегічного плану. Висновки з оцінки стану використовуються для розробки стратегічного плану розвитку громади, що включає визначення пріоритетів, цілей і конкретних проєктів для поліпшення якості життя та економічного зростання. Дослідження та оцінка стану територіальної громади є критично важливими для ефективного планування її розвитку з кількох причин. По-перше, такі дослідження забезпечують об'єктивну та всебічну картину поточних умов життя в громаді. Без чіткого розуміння демографічних, економічних і соціальних аспектів, важко визначити, які проблеми потребують термінового вирішення, а які можливості можна використати для розвитку.

Крім того, проведення даних досліджень є важливим аспектом для забезпечення участі громадян у процесі просторового планування розвитку території. Залучення мешканців і місцевих підприємців до процесу дозволяє врахувати їхні інтереси та потреби, що підвищує ефективність впровадження проєктів і заходів.

При цьому оцінка стану громади також сприяє більш раціональному використанню ресурсів і запобігає неефективним витратам. Замість спроб розв'язати всі проблеми одночасно, що може призвести до розпорошення зусиль і ресурсів, можна зосередитися на найбільш важливих і актуальних питаннях.

Тема 10. Залучення громади до процесів просторового планування розвитку територіальних громад

Розвиток територіальних громад важливий аспект управлінської діяльності в сучасних умовах. Однією з ключових складових ефективного планування є залучення громади до процесу просторового планування. Це не лише сприяє формуванню планів, що відповідають реальним потребам мешканців, але й підвищує рівень їхньої участі та відповідальності за результат. Для залучення громади до процесу просторового планування можуть бути використані різноманітні інструменти, які варіюють від організації

громадських консультацій до інтерактивних технологій, кожен з яких має свої унікальні можливості та переваги.

Громадські консультації є важливим інструментом, який забезпечує відкритий діалог між мешканцями і органами місцевого самоврядування. Вони дозволяють громадянам висловити свої побажання та побоювання щодо планів розвитку, а також отримати відповіді на свої питання. Це створює платформу для обговорення та врахування різних точок зору, що сприяє більш збалансованому підходу до планування.

Головні інструменти залучення громади до процесу просторового планування розвитку територій:

1. Опитування та анкетування, що надають можливість зібрати інформацію про потреби та вподобання мешканців на масштабному рівні. Цей метод дозволяє отримати кількісні дані, які можна використовувати для аналізу та формування обґрунтованих рішень, що відповідають реальним потребам населення.

2. Форуми і робочі групи, які забезпечують платформу для детального обговорення планів розвитку та співпраці між різними зацікавленими сторонами. Це створює умови для конструктивного діалогу та дозволяє враховувати інтереси не тільки мешканців, але й представників бізнесу та інших організацій.

3. Бюджет участі, що є механізмом, який дозволяє мешканцям безпосередньо брати участь у розподілі частини місцевого бюджету. Це підвищує їхню зацікавленість у процесах планування та реалізації проєктів, що спрямовані на покращення життя в громаді.

4. Інтерактивні картографічні інструменти та візуалізації, що дозволяють громадянам краще зрозуміти, як зміни вплинуть на їхню територію. Це забезпечує наочність планів та допомагає мешканцям внести корективи на основі їхніх реальних уявлень та потреб.

5. Асамблеї та відкриті засідання, які створюють можливість для публічного обговорення важливих питань і залучення широкого кола громадян до процесу планування. Це сприяє залученню різних груп населення та забезпечує прозорість процесів.

6. Програми навчання та просвіти, що підвищують обізнаність громадян про процеси просторового планування і їхню роль у них. Це сприяє більш активній участі мешканців та покращує їхнє розуміння процесів і їхнього впливу.

7. Залучення місцевих лідерів і громадських організацій, що допомагає організувати ефективний процес залучення громади та забезпечити підтримку з боку ключових акторів. Це може підвищити ефективність реалізації планів і забезпечити більш активну участь громади.

8. Підтримка громадських ініціатив і проектів, що виходять від мешканців або місцевих груп, сприяє залученню громади до розвитку території. Це дозволяє враховувати інноваційні ідеї та рішення, що відповідають потребам та інтересам мешканців.

Один з прикладів залучення громади до здійснення просторового планування території – це проведення регулярних громадських слухань, які дозволяють жителям висловлювати свої думки, щодо проектів планування. Ці слухання можуть стосуватися конкретних аспектів розвитку, таких як будівництво нових об'єктів інфраструктури або зміни в землекористуванні, що дає змогу врахувати інтереси всіх зацікавлених сторін.

Ще одним яскравим прикладом залучення є організація відкритих форумів і зустрічей, де громада може взаємодіяти з експертами та представниками влади. Такі заходи забезпечують безпосередню комунікацію, сприяють обміну інформацією та дозволяють глибше зрозуміти потреби і очікування мешканців.

Участь громади також може бути забезпечена через створення робочих груп або комітетів з представників місцевих жителів, які допомагають у розробці і реалізації планів розвитку. Ці групи можуть активно брати участь у розробленні стратегій, контролювати їх виконання та давати рекомендації.

Ці приклади показують, як включення громади у процес просторового планування може сприяти більш ефективному і справедливому розвитку територій, що відповідає потребам і очікуванням місцевих мешканців.

Тема 11. Аналіз успішних прикладів реалізації проєктів просторового планування та сталого розвитку територіальних громад

Світовий досвід просторового планування територіальних громад часто спрямований на баланс між розвитком інфраструктури та збереженням природних ресурсів, забезпеченням комфортних умов для життя і роботи, а також стимулюванням економічного зростання. Один із таких прикладів можна знайти у скандинавських країнах, де планування територій ґрунтується на принципах сталого розвитку. Громади розробляють міські стратегії з акцентом на екологічність та енергоефективність, створюючи житлові зони, які гармонійно інтегруються з природним ландшафтом.

У багатьох містах Північної Європи просторове планування також орієнтоване на розвиток громадських просторів, які підтримують соціальну взаємодію мешканців. Такі простори стають центрами громадського життя, де люди мають можливість спілкуватися, займатися спортом або просто відпочивати, що створює відчуття спільноти та покращує якість життя.

В азійських країнах, зокрема в Сінгапурі, просторове планування спрямоване на ефективне використання обмежених ресурсів і земель. Там активно впроваджуються інноваційні технології для оптимізації використання простору, як-от вертикальні сади та інфраструктура, що мінімізує вплив урбанізації на навколишнє середовище.

У США просторове планування територіальних громад відображає поєднання розвитку інфраструктури, підтримки сталого економічного зростання та збереження навколишнього середовища. Один із прикладів – процес урбаністичного оновлення старих промислових районів у великих містах. Такі проєкти націлені на перетворення занедбаних промислових територій на житлові або комерційні квартали, які залучають інвестиції та створюють нові робочі місця. Важливим аспектом є адаптація цих просторів до сучасних потреб, зокрема розвиток екологічно чистих транспортних систем та інноваційних рішень для ефективного використання енергії.

Інший напрям, що реалізується в громадах США, – це створення та розширення пішохідних зон і парків у міських

просторах. Такі проєкти є частиною стратегії "green cities" (зелених міст), що ставить акцент на поліпшенні якості життя мешканців через розвиток громадських просторів, де можна проводити час на свіжому повітрі. У багатьох містах також впроваджуються проєкти "smart city", які використовують цифрові технології для ефективного управління міськими ресурсами, що включає оптимізацію громадського транспорту, енергозбереження та зменшення викидів парникових газів.

Реалізація проєктів просторового планування на африканському континенті відбувається через інтеграцію сучасних підходів до розвитку міст і сільських громад, враховуючи унікальні екологічні, економічні та соціальні умови. Проєкти зосереджуються на поліпшенні умов життя місцевих громад, забезпеченні інфраструктурної стійкості, доступу до базових послуг, таких як вода, електрика та транспорт.

Одним із прикладів є проєкти, спрямовані на адаптацію територіальних громад до наслідків кліматичних змін. У деяких регіонах Африки, таких як Сахель, де поширена проблема опустелювання, просторове планування включає заходи щодо збереження водних ресурсів та створення стійких сільськогосподарських зон. Такі ініціативи часто поєднують місцеві традиційні знання з сучасними методами планування для збереження екосистем та підтримки місцевого населення.

Модельні приклади планування територій громад в Україні демонструють різні підходи до розвитку територій з урахуванням місцевих особливостей, потреб населення та ресурсів громади, зокрема, Бучацька громада (Тернопільська область), яка відома своїм історико-культурним значенням. Просторове планування в цій громаді спрямоване на збереження та відновлення культурної спадщини, зокрема старих архітектурних об'єктів. Серед ключових проєктів можна виділити реставрацію Бучацького замку та інших історичних споруд для розвитку туризму. Важливою частиною стратегії є інтеграція цих об'єктів у сучасну інфраструктуру, що сприяє збільшенню кількості туристів і розвитку місцевого бізнесу. Громада впроваджує також проєкти з озеленення територій і створення громадських просторів для місцевих жителів.

Унікальним на наш погляд прикладом ефективного просторового планування території є досвід Великогаївської громади (Тернопільська область), основною метою якого є поліпшення умов життя у сільській місцевості, з акцентом на розвиток сільського господарства та збереження природних ресурсів. Просторове планування даної території включає розвиток місцевої транспортної інфраструктури, що дає можливість ефективніше використовувати землі громади. Серед реалізованих проєктів – будівництво та реконструкція доріг між населеними пунктами громади, створення агропарків для підтримки малого та середнього бізнесу, а також екологічні ініціативи, спрямовані на збереження водних ресурсів та ґрунтів.

Прикладом спеціалізованого просторового розвитку громади на території України є Славська громада (Львівська область), основним напрямом просторового планування якої є створення умов для всесезонного туризму. Громада активно інвестує в інфраструктуру для гірськолижного туризму, розвиває нові маршрути для пішохідних та велосипедних прогулянок. Окрім цього, велика увага приділяється збереженню природних ресурсів, що включає проєкти з очищення річок, збереження лісів та впровадження енергоефективних технологій у сфері туристичних послуг.

Чортківська громада (Тернопільська область) є гарним прикладом того, як можна ефективно розвивати одночасно і міські, і сільські території. Просторове планування спрямоване на комплексний розвиток інфраструктури – від модернізації доріг та комунікацій до оновлення соціальних об'єктів, таких як школи, лікарні та дитячі садки. Велика увага приділяється енергоефективності. Наприклад, громада впроваджує системи для економії енергії та відновлювані джерела енергії, як-от сонячні панелі на муніципальних будівлях, що дозволяє зменшити витрати на утримання об'єктів.

Пирятинська громада (Полтавська область) відома своєю орієнтацією на сталий розвиток і поліпшення соціальної інфраструктури. Просторове планування тут орієнтоване на розвиток сучасної житлової інфраструктури, а також на

впровадження цифрових технологій у адміністративні процеси. Громада активно працює над поліпшенням умов для освіти, будуючи нові школи та дитячі садки. Цифрові ініціативи громади включають створення онлайн-платформ для забезпечення прозорості адміністративних послуг та взаємодії мешканців з органами місцевого самоврядування.

Городоцька громада (Хмельницька область) фокусується на будівництві та розвитку сучасних житлових кварталів з високим рівнем енергоефективності. Просторове планування громади включає розвиток нових мікрорайонів з урахуванням екологічних стандартів. Окрім житлових будинків, у планах громади створення соціальної інфраструктури, включаючи спортивні комплекси, школи та медичні заклади. Громада впроваджує й екологічні ініціативи, спрямовані на збереження природного середовища, зокрема створення зелених зон для відпочинку та парків.

Усі вищезазначені громади України демонструють різні підходи до планування своїх територій, враховуючи економічні, соціальні та екологічні аспекти, що сприяє їх збалансованому розвитку.

Тема 12. Сучасні тенденції, рекомендації та вдосконалення в просторовому плануванні розвитку територіальних громад

Сучасні тенденції просторового планування розвитку територіальних громад в Україні відображають прагнення до інтеграції європейських стандартів і кращих світових практик у контексті національних реалій та викликів. Вони спрямовані на підвищення рівня децентралізації, що дозволяє громадам самостійно визначати пріоритети свого розвитку, що особливо важливо в умовах політичних та соціальних змін.

Основним напрямком є створення гармонійного простору, який враховує потреби місцевих жителів, забезпечує екологічну стійкість та сприяє економічному розвитку. Великий акцент робиться на розвитку інфраструктури та транспорту, що поєднується з прагненням до створення «зелених» громад з мінімізацією негативного впливу на довкілля.

Окреме місце займає інноваційне планування, яке включає використання смарт-технологій для управління ресурсами, будівництва інфраструктурних об'єктів та покращення комунальних послуг. Залучення громадськості до процесу прийняття рішень стає ключовим інструментом для забезпечення прозорості та ефективності планування. Отже, планування стає більш партисипативним, де місцеві жителі мають можливість впливати на рішення щодо розвитку їхніх територій.

Унаслідок військових дій на території України виникає гостра необхідність у створенні стратегії просторового планування громад, що постраждали через війну або були повністю зруйновані, швидкій відбудові інфраструктури, що була зруйнована під час бойових дій, та забезпеченні базових потреб населення, яке повертається до своїх домівок. Цей процес включає не лише реконструкцію житлових будівель, доріг та комунікацій, але й створення безпечних та стійких умов для життя.

У громадах, що постраждали від війни, значна увага повинна приділятися реорганізації простору з урахуванням нових вимог безпеки, зокрема, створення укриттів, зон безпеки та систем раннього попередження. Паралельно з цим, громади повинні зосередити свою увагу на соціальній адаптації населення, яка буде спрямована на врахування потреб тих, хто був переміщений або постраждав від війни. Це включає створення нових соціальних центрів, закладів охорони здоров'я, освіти, а також забезпечення доступу до роботи та житла.

Планування розвитку даного типу громад також включає активну участь міжнародних організацій та донорів, що сприяє залученню ресурсів для відновлення. Особливу увагу варто приділити стійкості громад у довгостроковій перспективі, аби вони могли ефективно функціонувати навіть у разі подальших криз або непередбачених ситуацій.

Сучасний процес просторового планування розвитку територій в Україні не є досконалим та потребує значної кількості доопрацювань. На основі проведених досліджень нами було виокремлено ряд рекомендацій, які є необхідними для здійснення подальшого ефективного просторового планування територій, а саме:

1. Інтегрований підхід до планування

Ця рекомендація передбачає поєднання різних аспектів розвитку в одному стратегічному плані. Просторове планування має охоплювати економічні, екологічні, соціальні, транспортні, культурні та інші сфери життя громади. Такий підхід забезпечує узгодженість між цими секторами та знижує ризики неефективного використання ресурсів або конфліктів між інтересами різних груп населення. Інтегрований підхід передбачає тісну координацію між місцевими органами влади, бізнесом і громадськими організаціями, що забезпечує комплексність розвитку громади.

2. Громадська участь та прозорість процесів

Залучення громадян до процесу просторового планування підвищує легітимність ухвалених рішень та дозволяє враховувати реальні потреби населення. Регулярні громадські слухання, публічні

консультації, інформування через різні канали (соціальні мережі, місцеві медіа) та інтерактивні інструменти для збирання зворотного зв'язку мають стати стандартною практикою. Залучення громади також допомагає підвищити відповідальність місцевої влади, що сприяє більш ефективному управлінню.

3. Діджиталізація процесів планування

Використання цифрових інструментів та технологій для просторового планування є одним із ключових трендів. Геоінформаційні системи (ГІС), аналіз великих даних (Big Data), симуляційні моделі та інші технології дозволяють більш точно аналізувати територіальні дані та прогнозувати розвиток громад. Наприклад, ГІС можуть використовуватися для візуалізації територій, аналізу екологічних зон, планування транспортної інфраструктури тощо. Це допомагає приймати більш обґрунтовані рішення та швидше адаптуватися до змін.

4. Розвиток інфраструктури та транспортної доступності

Якість транспортної інфраструктури та доступність громадських послуг критичні для сталого розвитку громад. Важливою рекомендацією є створення ефективної мережі

громадського транспорту, розвиток транспортних вузлів, інфраструктури для пішоходів та велосипедистів. У цьому контексті важливе місце посідають ініціативи, спрямовані на покращення доступу до віддалених населених пунктів. Це включає розбудову та оновлення доріг, створення нових маршрутів громадського транспорту та розвиток логістичної інфраструктури.

5. Екологічна стійкість і захист природних ресурсів

Одним із пріоритетів сучасного просторового планування є захист навколишнього середовища та екологічна стійкість. Це означає інтеграцію заходів із збереження природних ресурсів, запобігання деградації земель, боротьби зі змінами клімату та зменшення викидів вуглекислого газу. Просторове планування має враховувати зелений простір, планування парків та рекреаційних зон, інтеграцію відновлюваних джерел енергії в інфраструктуру громади, а також заходи для підвищення енергоефективності будівель та транспорту.

6. Фінансова стійкість і інвестиційні механізми

Для успішної реалізації планів розвитку важливо забезпечити фінансову стійкість. Це передбачає диверсифікацію джерел фінансування, пошук державних і міжнародних грантів, створення програм співфінансування з приватним сектором. Рекомендації також включають розвиток публічно-приватного партнерства для залучення додаткових ресурсів і інвестицій у місцеві проекти. Важливо, щоб плани розвитку були реалістичними з точки зору їх фінансування та враховували можливість залучення коштів із різних джерел.

7. Адаптивність та гнучкість планування

Одним із викликів сучасного світу є швидкі зміни, тому просторове планування має бути адаптивним. Це означає, що громади повинні мати можливість швидко коригувати свої плани залежно від нових викликів або можливостей. Гнучкість у плануванні дозволить оперативно реагувати на зміни економічної ситуації, демографічні зміни, стихійні лиха або інші фактори. Крім того, адаптивність передбачає можливість перегляду стратегічних планів та їх корекції за необхідності.

8. Підвищення якості урбаністичного дизайну

Якість міського середовища значною мірою впливає на життя громади. Важливо приділяти увагу не тільки функціональному аспекту будівель та інфраструктури, але й естетичному вигляду, зручності для користувачів, відповідності архітектурних рішень до місцевого контексту. Урбаністичне планування повинно сприяти формуванню привабливого та комфортного середовища для життя, роботи та відпочинку.

9. Підвищення рівня професійної підготовки фахівців

Для вдосконалення просторового планування необхідно постійно підвищувати кваліфікацію фахівців, які працюють у цій галузі. Регулярне навчання, участь у конференціях, обмін досвідом з іншими громадами, стажування за кордоном - усе це допомагає розширювати кругозір і запозичувати найкращі практики планування. Крім того, важливо розвивати професійні мережі для обміну знаннями між фахівцями з різних регіонів.

Отже, рекомендації щодо вдосконалення просторового планування необхідні для забезпечення ефективного, сталого та справедливого розвитку громад. Вони допомагають громадам розв'язувати сучасні проблеми, покращувати якість життя мешканців та забезпечувати сталий розвиток на тривалу перспективу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь ; за ред. І. О. Фоміна. – Київ : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М. Просторове та ландшафтне планування : навч. посіб. – Електрон. вид., 3-тє, оновл. та доповн. – Київ, 2022. – 155 с.
3. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад : навч. посіб. для посадових осіб місцевого самоврядування / Асоціація міст України. – Київ : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
4. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Львів : Інтелект-Захід, 2003.
5. Криштоп Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. – 2018. – 119 с. – Режим доступу: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf> (дата звернення: 04.04.2026).
6. Кузнєцов С. Г., Ананян І. І., Богак Л. М. Територіальне планування і розвиток міст. – Донецьк : Норд-Прес, 2008. – 335 с.
7. Палеха Ю. М. Економіко-географічні аспекти формування вартості територій населених пунктів. – Київ : Профі, 2006. – 324 с.
8. Палеха Ю. М. Регіональне планування : метод. посіб. – Київ : Логос, 2020. – 224 с.
9. Планування територій : навч. посіб. / О. Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова. – Стереотип. вид. – Херсон : Грінь Д. С., 2017. – 268 с.
10. Регіональний розвиток та просторове планування територій : досвід України та інших держав-членів Ради Європи / В. С. Куйбіда, В. А. Негода, В. В. Толкованов. – Київ : Крамар, 2009. – 170 с.

11. Соціально-демографічне дослідження міст обласного підпорядкування Волинської області : колект. монографія / за ред. Ю. Барського ; Барський Ю., Пугач С., Голуб Г. [та ін.]. – Луцьк : Іванюк В. П., 2020. – 142 с.
12. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : монографія / за ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. – Київ : Видавництво «Фенікс», 2017. – 438 с.
13. Rao M. Pratap. Urban Planning Theory and Practice. – 1st ed. – New Delhi : CBS Publisher & Distributors Pvt. Ltd., 2012. – 211 p.

Додаткова

1. Голуб Г. С., Погребський Т. Г., Потапова А. Г., Бринчук Н. В. Ретроспективний аналіз інвестиційної діяльності України // Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2024. – № 3. – С. 34–43.
2. Голуб Г. С. Investment risks of the Ukrainian economy in the context of regional economic planning // Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Луцьк, 12–14 квіт. 2024 р.) / за ред. Ю.М. Барського, В. Й. Лажніка. – Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2024. – С. 160–161.
3. Державне управління : підручник : у 2 т. / за ред. Ю.В.Ковбаснюка. – Київ : НАДУ, 2012.
4. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу : аналіт. доп. / Я. А. Жаліло та ін. ; за наук. ред. Я. А. Жаліла. – Київ : НІСД, 2019. – 192 с.
5. Дорош А. Й. Нові підходи до територіального планування в Україні з врахуванням децентралізаційних процесів та досвіду Австрії // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2016. – № 3. – С. 78–85.
6. Жукович І. А. Smart-місто як новий об'єкт статистичних досліджень: визначення терміна // Статистика України. – 2015. – № 1. – С. 18–22.
7. Концепція розвитку сільських територій : розпорядження КМУ від 23 верес. 2015 р. № 995-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80#Text> (дата звернення: 04.04.2026).

8. Криштоф Т. Просторове планування та земельні ресурси територіальної громади. Від ренти до доданої вартості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Модуль-4.pdf> (дата звернення: 04.04.2026).
9. Мальчикова Д. С. Концепція зеленої інфраструктури у сучасній зарубіжній практиці просторового планування // Географія в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: 85 років – досягнення та перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 30–31 берез. 2018 р.). – Київ : Прінт-Сервіс, 2018. – С. 120–124.
10. Маруняк Є. О. Територіальне (просторове) планування: зміст, еволюція та основні сучасні напрями // Український географічний журнал. – 2014. – № 2. – С. 22–31.
11. Маруняк Є. О., Палеха Ю. М., Криштоп Т. В. Планування просторового розвитку в умовах війни і відбудови: бачення для України // Український географічний журнал. – 2022. – № 4. – С. 13–22.
12. Мезенцев К., Гаврилюк О. Тестування моделі диференціальної урбанізації в Україні // Економічна та соціальна географія. – 2015. – Вип. 3 (73). – С. 15–26.
13. Мезенцев К., Мезенцева Н. Міста України: мозаїка в просторі, що змінюється // Соціально-географічні виклики у Східно-Центральній Європі на початку XXI століття. – Берегове, 2016. – С. 34–41.
14. Методологія планування регіонального розвитку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf (дата звернення: 04.04.2026).
15. Метрополізаційні процеси в регіоні: концептуальні підходи та прикладні аспекти просторового аналізу : наук.-аналіт. доп. / за ред. М. І. Мельник. – Львів, 2014. – 65 с.
16. Місцеве самоврядування в Україні : навч. посіб. / за ред. В. М. Скрипничука. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. – 788 с.
17. Немець К. А., Немець Л. М. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія. – Харків : ХНУ, 2013. – 225 с.

18. Нова регіональна політика для нової України : аналіт. доп. / Я. А. Жаліло та ін. – Київ, 2017.
19. Розвиток сільських територій в системі євроінтеграційних пріоритетів України : монографія / за ред. В.В. Борщевського. – Львів, 2012. – 216 с.
20. Палеха Ю. М. Планувальний каркас України як основа забезпечення її сталого просторового розвитку // Досвід та перспективи розвитку міст України. – № 29. – С. 48–56.
21. Палеха Ю. М. Нова редакція Генеральної схеми планування території України – стратегія інтеграції України у європейський простір // Український географічний журнал. – 2020. – № 1. – С. 7–15.
22. Планування територій населених пунктів : навч. посіб. / за ред. А. Я. Сохничя. – Львів : Ліга-Прес, 2010. – 168 с.
23. Підготовка до стратегічного планування економічного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.linc.com.ua> (дата звернення: 04.04.2026).
24. Регіональна соціально-економічна політика : навч. посіб. / Б. В. Гречаник та ін. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 414 с.
25. Нудельман В., Санжаровський І. Розробка стратегій розвитку територіальної громади. – Київ : Дата Банк України, 2002. – 232 с.
26. Смарт-інновації українських міст [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://urbanua.org/dosvid/ukrayinski-pryklady/340> (дата звернення: 04.04.2026).
27. Створення об'єднаних територіальних громад в Україні : аналіт. доп. – Київ, 2018. – 45 с. – Режим доступу: <http://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Detsentralizatsiya-v-Ukraini-2014-2017-rr.pdf> (дата звернення: 04.04.2026).
28. Васильченко Г. В., Парасюк І. Г. Стратегічне планування розвитку агломерацій та субрегіонів // Формування ринкової економіки. – 2011. – С. 223–230.
29. Територіальний розвиток в Україні: розвиток агломерацій та субрегіонів. – Київ : USAID, 2012. – 188 с.
30. Ткачук А., Врублевський О. Просторове планування для економічного зростання. – Київ, 2009. – 120 с.

31. Ткачук І. Просторове планування сільських територій: законодавче забезпечення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://despro.org.ua/news/experts/detail.php?ID=1285> (дата звернення: 04.04.2026).
32. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування території : навч. посіб. – Херсон : Грінь Д. С., 2014. – 268 с.
33. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : колект. монографія / за ред. К. Мезенцева та ін. – Київ : Фенікс, 2017. – 438 с.
34. Ущাপовська О. Правові форми планування земель в умовах об'єднання територіальних громад // Підприємництво, господарство і право. – 2018. – № 3. – С. 68–73.
35. Чукут С. А., Дмитренко В. І. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 13. – С. 89–93.
36. Якимчук А. Ю. Просторове планування територій у системі державного управління // Децентралізація влади... – Рівне, 2017. – С. 138–140.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Асоціація міст України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua> (дата звернення: 04.04.2026).
2. Головне управління статистики у Волинській області : офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 04.04.2026).
3. Державна служба статистики України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 04.04.2026).
4. Децентралізація : веб-портал. – Режим доступу: <https://decentralization.ua/> (дата звернення: 04.04.2026).
5. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України : офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.idss.org.ua/index.html> (дата звернення: 04.04.2026).
6. Інститут громадянського суспільства : офіційний сайт. – Режим доступу: <http://old.csi.org.ua/> (дата звернення: 04.04.2026).
7. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД-2010). – Режим доступу: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html (дата звернення: 04.04.2026).

8. Міністерство розвитку громад та територій України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <https://mindev.gov.ua/> (дата звернення: 04.04.2026).
9. Проєкт USAID «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («Говерла») : офіційна сторінка. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/USAIDhoverla> (дата звернення: 04.04.2026).
10. Council of Europe : official website. – Available at: <https://www.coe.int/en/web/portal/home> (accessed: 04.04.2026).

Законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України «Про архітектурну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/687-14> (дата звернення: 04.04.2026).
2. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 04.04.2026).
3. Закон України «Про основи містобудування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 04.04.2026).
4. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p> (дата звернення: 04.04.2026).
5. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/435-15> (дата звернення: 04.04.2026).
6. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Порядку розроблення містобудівної документації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1468-11> (дата звернення: 04.04.2026).

7. Закон України «Про Генеральну схему планування території України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 04.04.2026).
8. Закон України «Про публічні закупівлі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (дата звернення: 04.04.2026).
9. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 04.04.2026).
10. Закон України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/353-14> (дата звернення: 04.04.2026).
11. Закон України «Про географічні назви» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2604-15> (дата звернення: 04.04.2026).
12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проєктів містобудівної документації на місцевому рівні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/555-2011-п> (дата звернення: 04.04.2026).
13. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf (дата звернення: 04.04.2026).
14. Закон України «Про затвердження Порядку розроблення містобудівної документації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 04.04.2026).
15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про містобудівний кадастр» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-2011-п> (дата звернення: 04.04.2026).

16. Закон України «Про засади державної регіональної політики» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19> (дата звернення: 04.04.2026).
17. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14> (дата звернення: 04.04.2026).
18. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 04.04.2026).
19. ДБН 360-92**. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. – К.: Держбуд України.
20. ДБН Б.1.1-11:2011. Склад і зміст схем планування території Автономної Республіки Крим та областей України. – К.: Мінрегіон України, 2011.
21. ДБН Б.1.1-13:2012. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях. – К.: Мінрегіон України, 2012.
22. ДБН Б.1.1-15:2012. Склад і зміст генерального плану населеного пункту. – К.: Мінрегіон України, 2012.
23. ДБН Б.1.1-16:2013. Склад та зміст містобудівного кадастру. – К.: Мінрегіон України, 2013.
24. ДБН Б.1.1-6:2007. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження схем планування території району. – К.: Мінбуд України, 2007.
25. ДБН Б.1.1-7:2007. Система містобудівної документації. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження схем планування території сільради. – К.: Мінбуд України, 2007.
26. ДБН Б.1-2-95. Система містобудівної документації. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження і затвердження комплексних схем транспорту для міст України. – К.: Держбуд України, 1995.
27. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. – К.: Мінрегіон України, 2011.

28. ДБН Б.2.4-1-94. Планування і забудова сільських поселень. – К.: Держбуд України, 1994.
29. ДБН Б.2.4-3-95. Планування і забудова сільських поселень. Генеральні плани сільськогосподарських підприємств. – К.: Держбуд України, 1995.
30. ДБН Б.2.4-4-97. Планування і забудова сільських поселень. Планування та забудова малих сільськогосподарських підприємств та селянських (фермерських) господарств. – К.: Держбуд України, 1997.
31. ДБН Б.1.1-14:2012. Склад та зміст детального плану території. – К.: Мінрегіон України, 2012.
32. ДБН В.2.3-5:2001. Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів. – К.: Держбуд України, 2001.
33. ДСТУ-Н Б Б.1.1-12:2011. Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг). – К.: Мінрегіон України, 2011.

ЧАСТИНА 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Завдання 1

Концепції, теорія та історія просторового планування розвитку територій

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Концепції, теорія та історія просторового планування розвитку територій.
2. Сутність понять «просторовий розвиток» і «просторове планування».
3. Історія розвитку просторового планування у світі та Україні.
4. Концепція простору як соціального продукту.
5. «Виробництво простору» Анрі Лефевра.
6. Поняттєво термінологічна система просторового планування.
7. Зв'язок територіального планування з іншими науками. Просторове планування і географія.
8. Геопланування, районне планування, регіональне планування, територіальне планування: сутність і співвідношення понять.
9. Геопланування як практика просторовофункціональної організації простору. Підходи до визначення геопланування. Цілі та основні завдання геопланування.
10. Особливості та види геопланування. Поняття про об'єкт геопланування. Поняття про геопланувальні системи як предмет геопланування.
11. Склад, особливості і властивості геопланувальних систем, їх відмінність від соціально-економічних та виробничо-територіальних систем.

Рекомендована література

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь ; за ред. І. О. Фоміна. – Київ : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М.

- Просторове та ландшафтне планування : навч. посіб. – 3-тє електрон. вид., оновл. та доповн. – Київ, 2022. – 155 с.
3. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад : навч. посіб. для посадових осіб місцевого самоврядування / Асоціація міст України. – Київ : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
 4. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Львів : Інтелект-Захід, 2003.
 5. Криштоп Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. – 2018. – 119 с. – Режим доступу: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf> (дата звернення: 04.04.2026).
 6. Кузнєцов С. Г., Ананян І. І., Богак Л. М. Територіальне планування і розвиток міст. – Донецьк : Норд-Прес, 2008. – 335 с.
 7. Палеха Ю. М. Економіко-географічні аспекти формування вартості територій населених пунктів. – Київ : Профі, 2006. – 324 с.
 8. Палеха Ю. М. Регіональне планування : метод. посіб. – Київ : Логос, 2020. – 224 с.
 9. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування територій : навч. посіб. – Стереотип. вид. – Херсон : Грінь Д. С., 2017. – 268 с.

Завдання 2

Світові й європейські документи щодо просторового планування

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Зв'язок територіального планування з іншими науками. Просторове планування і географія.
2. Програма Організації Об'єднаних Націй з населених пунктів (UN- HABITAT).
3. Декларація про міста та інші населені пункти в новому тисячолітті.
4. Публікації UN-HABITAT: Глобальна доповідь про

населені пункти. Стан міст світу.

5. Діяльність Європейської Конференції міністрів, відповідальних за просторове/регіональне планування (СЕМАТ).

6. Європейська хартія регіонального/просторового планування (Торремоліноська Хартія).

7. Керівні принципи сталого просторового розвитку Європейського континенту.

8. Поліцентричний розвиток і просторове планування.

9. Лісабонська Декларація про мережі сталого просторового розвитку Європейського континенту: мости через Європу.

10. Компендіум систем і політики просторового планування Європейського Союзу.

11. Територіальний порядок денний ЄС - 2020.

Рекомендована література

1. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Львів : Інтеллект-Захід, 2003. – 246 с.
2. Криштоп Т., Рись Р., Кошеляк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. – 2018. – 119 с. – Режим доступу : <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf> (дата звернення: 04.04.2026).
3. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування територій : навч. посіб. – Стереотип. вид. – Херсон : Грінь Д. С., 2017. – 268 с.
4. Куйбіда В. С., Негода В. А., Толкованов В. В. Регіональний розвиток та просторове планування територій : досвід України та інших держав-членів Ради Європи. – Київ : Крамар, 2009. – 170 с.
5. Мезенцев К., Олійник Я., Мезенцева Н. (ред.) Урбаністична Україна : в епіцентрі просторових змін : монографія. – Київ : Фенікс, 2017. – 438 с.

Завдання 3

Сучасний стан та законодавче забезпечення просторового планування в Україні

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Сучасний стан планування територій в Україні та його місце у вирішенні проблем регіонального розвитку.
2. Законодавче забезпечення просторового планування в Україні.
3. Поняття про Державні будівельні норми України.
4. Генеральна схема планування території України.
5. Види містобудівної документації. ДБН Б.1.1-13:2012. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях.
6. Схема планування території області. ДБН Б.1.1-11:2011. Склад і зміст схем планування території Автономної Республіки Крим та областей України.
7. Схема планування території району. ДБН Б.1.1-6:2007. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження схем планування території району.
8. Генеральний план населеного пункту. ДБН Б.1.1-15:2012. Склад і зміст генерального плану населеного пункту.
9. Плани зонування території. ДСТУ-Н Б Б. 1-1-12:2011. Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг).

Рекомендована література

1. Криштов Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. – 2018. – 119 с. – Режим доступу: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf>
2. Кузнєцов С. Г., Ананян І. І., Богак Л. М. Територіальне планування і розвиток міст. – Донецьк: Норд-Прес, 2008. – 335 с.
3. Палеха Ю. М. Економіко-географічні аспекти формування вартості територій населених пунктів. – К.: Профі, 2006. – 324 с.
4. Палеха Ю. М. Регіональне планування: методичний посібник. – К.: Логос, 2020. – 224 с.

5. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування територій: навчальний посібник. – Стереотип. вид. – Херсон: Грінь Д. С., 2017. – 268 с.
6. Куйбіда В. С., Негода В. А., Толкованов В. В. Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи. – Київ: Крамар, 2009. – 170 с.
7. Мезенцева К., Олійник Я., Мезенцева Н. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін: монографія. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2017. – 438 с.

Завдання 4

Сутність та складові процесу стратегічного планування

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Сутність та складові процесу стратегічного планування.
2. SWOT-аналіз обласного регіону. Стратегічне фокусування. Основні елементи компонентних планів області.
3. Особливості підготовки компонентних планів. Рамки реалізації стратегії регіонального розвитку. Оцінка ризиків і проблем планування.
4. Історичні концепції розвитку міст (урбанізм як спосіб життя, урбаністична екологія, соціалістична урбанізація, право на місто, місто-сад, чартерне місто й ін.).
5. Міжнародно-правові джерела муніципального права. Європейська хартія міст 1992 р.
6. Європейська хартія міст 2008 р. (Маніфест нової урбаністики).
7. Концепція smart-city.

Рекомендована література

1. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування територій : навч. посіб. – Стереотип. вид. – Херсон : Грінь Д. С., 2017. – 268 с.
2. Куйбіда В. С., Негода В. А., Толкованов В. В. Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи – Київ : Крамар, 2009. – 170 с.
3. Мезенцева К., Олійник Я., Мезенцева Н. (ред.) Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : монографія – Київ : Фенікс, 2017. – 438 с

Завдання 5

Комплексні стратегії та моделі розвитку міст і сільських територій

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Комплексні стратегії розвитку міст.
2. Планування транспортного простору міст.
3. Партисипативне планування міст.
4. Планування просторового розвитку сільських територій.
5. Сільське населення і сільські поселення світу й Європи: сучасний стан і тенденції розвитку.
6. Сільське населення і сільські поселення України: сучасний стан і тенденції розвитку.
7. Моделі розвитку сільських територій.
8. Просторове планування сільських територій у програмних документах Європейського Союзу.
9. Сільськогосподарська (агрикультурна) спадщина (GIAHS).
10. Правове регулювання просторового розвитку сільських територій в Україні. Концепція розвитку сільських територій.

Рекомендована література

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь ; за ред. І. О. Фоміна. – К. : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М. Просторове та ландшафтне планування : навч. посібник. – Електронне вид. 3-тє, оновл. та доповнене. – К., 2022. – 155 с.
3. Криштоп Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. – 2018. – С. 119. – Режим доступу: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf> (дата звернення: 04.04.2026)
4. Кузнецов С. Г., Ананян І. І., Богак Л. М. Територіальне планування і розвиток міст / С. Г. Кузнецов, І. І. Ананян, Л. М. Богак. – Донецьк : Норд-Прес, 2008. – 335 с.
5. Палеха Ю. М. Економіко-географічні аспекти формування вартості територій населених пунктів / Ю. М. Палеха. – К. : Профі, 2006. – 324 с.

Завдання 6

Стратегії розвитку малих міст і сільських населених пунктів

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Розробка стратегій розвитку сільських населених пунктів і малих міст: приклади України.
2. Розробка стратегій розвитку сільських населених пунктів і малих міст: досвід Польщі.
3. Суть територіально-структурних процесів та їх класифікація.
4. Просторовий розвиток регіону як синергетичний вираз територіально- структурних процесів в контексті соціально-економічних можливостей, ризиків і наслідків.
5. Методи просторового виміру маргіналізаційності, конкурентності та інноваційності територіально-структурних процесів у регіоні.
6. Особливості і ознаки територіально-структурних процесів в регіоні.
7. Просторові зміни в галузево-територіальній структурі промисловості регіону в результаті впливу світової фінансово-економічної кризи.

Рекомендована література

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь ; за ред. І. О. Фоміна. – Київ : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М. Просторове та ландшафтне планування : навчальний посібник. – Електронне вид. 3-тє, оновл. та доповн. – Київ, 2022. – 155 с.
3. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад : навч. посіб. для посадових осіб місц. самоврядування / Асоціація міст України. – Київ : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
4. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Львів : Інтелект-Захід, 2003.

5. Криштоп Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. – 2018. – 119 с. – Режим доступу : <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf>
6. Кузнєцов С. Г., Ананян І. І., Богак Л. М. Територіальне планування і розвиток міст. – Донецьк : Норд-Прес, 2008. – 335 с.
7. Палеха Ю. М. Економіко-географічні аспекти формування вартості територій населених пунктів. – Київ : Профі, 2006. – 324 с.

Завдання 7

Трансформація регіону як середовища територіально-структурних процесів

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Сегрегаційні процеси в житловому будівництві як вираження маргіналізаційно-полярних регіональних територіально-структурних процесів.
2. Просторовий синхронізм соціально-економічного розвитку малих міст як наслідок трансформації опорного каркасу регіону.
3. Трансформація регіону як середовища територіально-структурних процесів.
4. Соціально орієнтоване бізнес-середовище як передумова розвитку економічного простору.
5. Цільова модель формування соціально орієнтованого бізнес-середовища.
6. Транспортна інфраструктура як фактор і мережева основа формування територіально-структурних процесів та розвитку середовища регіону.
7. Наслідки територіально-структурних процесів у регіоні та просторові зрушення.
8. Економічна концентрація в контексті формування економічного простору України.

Рекомендована література

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь ; за ред. І. О. Фоміна. – К. : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М. Просторове та ландшафтне планування : навч. посіб. Електронне вид., 3-тє, онов. та доповн. – К., 2022. – 155 с.
3. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад : навч. посіб. для посад. осіб місц. самоврядування / Асоціація міст України. – К. : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
4. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Львів : Інтелект-Захід, 2003.
5. Криштон Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. – 2018. – 119 с. – Режим доступу: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf>
6. Кузнецов С. Г., Ананян І. І., Богак Л. М. Територіальне планування і розвиток міст / С. Г. Кузнецов, І. І. Ананян, Л. М. Богак. – Донецьк : Норд-Прес, 2008. – 335 с.

Завдання 8

Ефективність та концептуальні засади вдосконалення економічного та просторового розвитку регіонів України

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Оцінка впливу чинників на просторову концентрацію економічної діяльності.
2. Вплив структурних зрушень на ефективність економічного та просторового розвитку регіонів України.
3. Роль метрополії як центру дифузії територіально-структурних процесів.
4. Обґрунтування концептуальних засад удосконалення просторового розвитку регіонів.
5. Організаційно-економічний механізм управління просторовим розвитком регіону. Розробка рекомендацій щодо активізації просторового розвитку сільських територій регіону.

6. Концепція удосконалення державної просторової політики.

7. Основні етапи процесу просторового планування.

Рекомендована література

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь ; за ред. І. О. Фоміна. – Київ : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М. Просторове та ландшафтне планування : навч. посібник. – Електронне вид. 3-тє, онов. та доповн. – Київ, 2022. – 155 с.
3. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування територій : навч. посіб. – Стереотип. вид. – Херсон : Грінь Д. С., 2017. – 268 с.
4. Куйбіда В. С., Негода В. А., Толкованов В. В. Регіональний розвиток та просторове планування територій : досвід України та інших держав-членів Ради Європи. – Київ : Крамар, 2009. – 170 с.
5. Мезенцева К., Олійник Я., Мезенцева Н. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : монографія / за ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. – Київ : Фенікс, 2017. – 438 с.
6. Pratap Rao M. Urban Planning Theory and Practice. – First Edition. – CBS Publisher & Distributors P Ltd, 2012. – 211 p.

Завдання 9

Комплексні плани, стратегії та проєкти просторового розвитку території громади

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Комплексний план просторового розвитку території громади: визначення та зміст.
2. Правила та зміст розроблення комплексного плану.
3. Процес та етапи розроблення комплексного плану.
4. Проєктні рішення комплексного плану щодо перспективного використання території територіальної громади.
5. Процес затвердження комплексного плану.
6. Зміни до комплексного плану.
7. Умови та порядок отримання субвенції на розроблення комплексних планів.

8. Формат електронних документів комплексного плану
9. Процес та етапи розробки та затвердження містобудівної документації для ОТГ.
10. Основні завдання містобудівної документації.
11. Визначення розробника містобудівної документації (або внесення змін до неї).
12. Фінансування розроблення містобудівної документації або внесення змін до неї відповідно до укладеного договору.

Рекомендована література

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь ; за ред. І. О. Фоміна. – К. : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М. Просторове та ландшафтне планування: навчальний посібник : електронне видання, 3-тє, оновлене та доповнене. – К., 2022. – 155 с.
3. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад: навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Асоціація міст України. – К. : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
4. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Львів : Інтелект-Захід, 2003.
5. Мезенцев К., Олійник Я., Мезенцева Н. (ред.) Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : монографія. – К. : Видавництво «Фенікс», 2017. – 438 с.
6. Pratap Rao M. Urban Planning Theory And Practice. – CBS Publisher & Distributors P Ltd, First Edition, 2012. – 211 p.

Завдання 10

Дослідження та оцінка стану територіальної громади як основа планування її розвитку

Підготувати презентацію порівняльної характеристики економіко- географічного положення двох територіальних громад (за вибором студента).

Порядок виконання:

1. Вказати загальні відомості: назву, площу, органи влади.

2. Коротко охарактеризувати географічне положення: фізико-географічне, економіко-географічне.

3. Оцінити природні умови та ресурси.

4. Населення та трудові ресурси.

5. Зазначити особливості історії формування та розвитку території, господарського комплексу.

6. Стисло характеризувати географію окремих галузей господарства:

- промисловості;
- сільського господарства;
- транспорту;

7. Зовнішньоекономічні зв'язки.

8. Форма територіальної організації.

9. Внутрішні відмінності.

10. Проблеми розвитку.

Рекомендована література

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь; за ред. І. О. Фоміна. – Київ : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М. Просторове та ландшафтне планування : навч. посіб. ; електрон. вид. 3-тє, оновл. та доповн. – Київ, 2022. – 155 с.
3. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад : навч. посіб. для посад. осіб місц. самоврядування / Асоціація міст України. – Київ : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
4. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Львів : Інтелект-Захід, 2003.
5. Криштоп Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. – 2018. – 119 с. – Режим доступу: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf> (дата звернення: 04.04.2026).

Завдання 11

Особливості інфраструктурного планування

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Критерії при розробці генерального плану території.
2. Інструменти які використовуються для проектування планів зонування.
3. Основні елементи інфраструктурного планування.
4. Вплив інфраструктурного планування на розвиток території.
5. Принципи при проектуванні транспортної інфраструктури в міських і сільських районах.
6. Екологічні аспекти при плануванні інфраструктури.
7. Приклади інтеграції екологічних критеріїв у інфраструктурне проектування.
8. Оцінка впливу на навколишнє середовище (ОВНС) і її роль у просторовому плануванні.
9. Основні підходи до управління природними ресурсами в просторовому плануванні.
10. Реалізація впливу принципи сталого розвитку на процес просторового планування.

Рекомендована література

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь ; за ред. І. О. Фоміна. – К. : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М. Просторове та ландшафтне планування: навчальний посібник. – Електронне видання, 3-тє, оновлене та доповнене. – К. : 2022. – 155 с.
3. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад: навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Асоціація міст України. – К. : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
4. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Львів : Інтелект-Захід, 2003.
5. Криштоп Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних

громад. – 2018. – 119 с. – Режим доступу: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf> (дата звернення: 04.04.2026).

6. Кузнєцов С. Г., Ананян І. І., Богак Л. М. Територіальне планування і розвиток міст. – Донецьк : Норд-Прес, 2008. – 335 с.
7. Куйбіда В. С., Негода В. А., Толкованов В. В. Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи. – Київ : Крамар, 2009. – 170 с.

Завдання 12

Інновації та сучасні тренди в просторовому плануванні розвитку територіальних громад

Підготувати доповіді та презентації за питаннями:

1. Методи залучення громадськості до процесу просторового планування.
2. Переваги і виклики, які можуть виникати при врахуванні громадських відгуків у плануванні територій.
3. Приклади успішної практики участі громадськості у плануванні.
4. Управління проектами просторового планування.
5. Основні етапи управління проектами у просторовому плануванні.
6. Методи оцінки ефективності проектів просторового планування.
7. Управління ризиками у процесі реалізації планів просторового планування.
8. Інновації та сучасні тренди в просторовому плануванні розвитку територіальних громад.
9. Вплив технологічних інновацій на сучасне просторове планування.
10. Наведіть приклади використання новітніх технологій в просторовому плануванні.
11. Зміни підходів до планування територій унаслідок впливу сучасних тенденцій в просторовому плануванні.
12. Концепція розумного міста і її вплив на просторове планування.

Рекомендована література

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь ; за ред. І. О. Фоміна. – Київ : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М. Просторове та ландшафтне планування: навчальний посібник : електронне видання третє, оновлене та доповнене. – Київ, 2022. – 155 с.
3. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад : навч. посіб. для посадових осіб місцевого самоврядування / Асоціація міст України. – Київ : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
4. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Львів : Інтелект-Захід, 2003.
5. Криштон Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. – 2018. – 119 с. – Режим доступу: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf>
6. Кузнєцов С. Г., Ананян І. І., Богак Л. М. Територіальне планування і розвиток міст. – Донецьк : Норд-Прес, 2008. – 335 с.
7. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування територій: навчальний посібник. – Стереотип. вид. – Херсон : Грінь Д. С., 2017. – 268 с.
8. Куйбіда В. С., Негода В. А., Толкованов В. В. Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи. – Київ : Крамар, 2009. – 170 с.
9. Мезенцева К., Олійник Я., Мезенцева Н. (ред.) Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : монографія. – Київ : Видавництво «Фенікс», 2017. – 438 с.

Питання для самостійного опрацювання

1. Комплексний план просторового розвитку території громади: визначення та зміст.
2. Правила та зміст розроблення комплексного плану.
3. Процес та етапи розроблення комплексного плану.
4. Проектні рішення комплексного плану щодо перспективного використання території територіальної громади.
5. Процес затвердження комплексного плану.
6. Зміни до комплексного плану.
7. Умови та порядок отримання субвенції на розроблення комплексних планів.
8. Формат електронних документів комплексного плану
9. Процес та етапи розробки та затвердження містобудівної документації для ОТГ.
10. Основні завдання містобудівної документації.
11. Визначення розробника містобудівної документації (або внесення змін до неї).
12. Фінансування розроблення містобудівної документації або внесення змін до неї відповідно до укладеного договору.
13. Участь у розробленні містобудівної документації.
14. Процес та етапи консультації з громадою.
15. Складання та затвердження завдання на розроблення містобудівної документації.
16. Збирання та надання розробнику містобудівної документації вихідних даних.
17. Організація громадських слухань щодо врахування громадських інтересів у проекті містобудівної документації та стратегічної екологічної оцінки.
18. Профіль територіальної громади, його структура та спосіб наповнення.
19. Опитування думки бізнесу щодо стану та перспектив розвитку територіальних громад.
21. SWOT-аналіз та його застосування.

22. Узгодження проекту містобудівної документації з органами місцевого самоврядування.
23. Розгляд проекту містобудівної документації архітектурно-містобудівною радою.
24. Подання проекту містобудівної документації (генеральних планів міст) експертній організації для проведення експертизи.
26. Подання на затвердження сесією завершеного проекту містобудівної документації
27. Оприлюднення затвердженої містобудівної документації.
28. Використання містобудівної документації в практичній діяльності ОТГ.
29. Напрямки використання містобудівної документації.
30. Моніторинг реалізації містобудівної документації.
31. Містобудівний моніторинг та містобудівний кадастр.
32. Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації для довкілля та здоров'я населення.
33. Прогнозні та програмні документи соціально-економічного розвитку.

Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

Підсумкові питання

1. Концепції, теорія та історія просторового планування розвитку територій.
2. Сутність понять «просторовий розвиток» і «просторове планування».
3. Історія розвитку просторового планування у світі та Україні.
4. Концепція простору як соціального продукту.
5. «Виробництво простору» Анрі Лефевра.
6. Поняттєво термінологічна система просторового планування.
7. Зв'язок територіального планування з іншими науками. Просторове планування і географія.
8. Програма Організації Об'єднаних Націй з населених пунктів (UN- HABITAT).
9. Декларація про міста та інші населені пункти в новому тисячолітті.
10. Публікації UN-HABITAT: Глобальна доповідь про населені пункти. Стан міст світу.
11. Діяльність Європейської Конференції міністрів, відповідальних за просторове/регіональне планування (CEMAT).
12. Європейська хартія регіонального/просторового планування (Торремоліноська Хартія).
13. Керівні принципи сталого просторового розвитку Європейського континенту.
14. Поліцентричний розвиток і просторове планування.
15. Лісабонська Декларація про мережі сталого просторового розвитку Європейського континенту: мости через Європу.
16. Компендіум систем і політики просторового планування Європейського Союзу.
17. Територіальний порядок денний ЄС - 2020.
18. Геопланування, районне планування, регіональне планування, територіальне планування: сутність і співвідношення понять.

19. Геопланування як практика просторово функціональної організації простору. Підходи до визначення геопланування. Цілі та основні завдання геопланування.
20. Особливості та види геопланування. Поняття про об'єкт геопланування. Поняття про геопланувальні системи як предмет геопланування.
21. Склад, особливості і властивості геопланувальних систем, їх відмінність від соціально-економічних та виробничо-територіальних систем.
22. Планувальні концепції організації Європейського простору.
23. Сучасний стан планування територій в Україні та його місце у вирішенні проблем регіонального розвитку.
24. Законодавче забезпечення просторового планування в Україні.
25. Поняття про Державні будівельні норми України.
26. Генеральна схема планування території України.
27. Види містобудівної документації. ДБН Б. 1.1-13:2012. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях.
28. Схема планування території області. ДБН Б.1.1-11:2011. Склад і зміст схем планування території Автономної Республіки Крим та областей України.
29. Схема планування території району. ДБН Б.1.1-6:2007 Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження схем планування території району.
30. Генеральний план населеного пункту. ДБН Б.1.1-15:2012 Склад і зміст генерального плану населеного пункту.
31. Плани зонування території. ДСТУ-Н ББ. 1-1-12:2011 Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг).
32. Детальний план території. ДБН Б.1.1-14:2012 Склад та зміст детального плану території.
33. Сутність та складові процесу стратегічного планування.
34. SWOT-аналіз обласного регіону. Стратегічне фокусування. Основні елементи компонентних планів області.

35. Особливості підготовки компонентних планів. Рамки реалізації стратегії регіонального розвитку. Оцінка ризиків і проблем планування.
36. Історичні концепції розвитку міст (урбанізм як спосіб життя, урбаністична екологія, соціалістична урбанізація, право на місто, місто-сад, чартерне місто й ін.).
37. Міжнародно-правові джерела муніципального права. Європейська хартія міст 1992 р.
38. Європейська хартія міст 2008 р. (Маніфест нової урбаністики).
39. Концепція smart-city.
40. Комплексні стратегії розвитку міст.
41. Планування транспортного простору міст.
42. Партисипативне планування міст.
43. Планування просторового розвитку сільських територій.
44. Сільське населення і сільські поселення світу й Європи: сучасний стан і тенденції розвитку.
45. Сільське населення і сільські поселення України: сучасний стан і тенденції розвитку.
46. Моделі розвитку сільських територій.
47. Просторове планування сільських територій у програмних документах Європейського Союзу.
48. Сільськогосподарська (агрикультурна) спадщина (GIAHS).
49. Правове регулювання просторового розвитку сільських територій в Україні. Концепція розвитку сільських територій.
50. Розробка стратегій розвитку сільських населених пунктів і малих міст: приклади України.
51. Розробка стратегій розвитку сільських населених пунктів і малих міст: досвід Польщі.
52. Суть територіально-структурних процесів та їх класифікація.
53. Просторовий розвиток регіону як синергетичний вираз територіально-структурних процесів у контексті соціально-економічних можливостей, ризиків і наслідків.

54. Методи просторового виміру маргіналізаційності, конкурентності та інноваційності територіально-структурних процесів у регіоні.
55. Особливості й ознаки територіально-структурних процесів в регіоні.
56. Просторові зміни в галузево-територіальній структурі промисловості регіону в результаті впливу світової фінансово-економічної кризи.
57. Сегрегаційні процеси в житловому будівництві як вираз маргіналізаційно-полярних регіональних територіально-структурних процесів.
58. Просторовий синхронізм соціально-економічного розвитку малих міст як наслідок трансформації опорного каркасу регіону.
59. Трансформація регіону як середовища територіально-структурних процесів.
60. Соціально орієнтоване бізнес-середовище як передумова розвитку економічного простору.
61. Цільова модель формування соціально орієнтованого бізнес-середовища.
62. Транспортна інфраструктура як фактор і мережева основа формування територіально-структурних процесів та розвитку середовища регіону.
63. Наслідки територіально-структурних процесів у регіоні та просторові зрушення.
64. Економічна концентрація в контексті формування економічного простору України.
65. Оцінка впливу чинників на просторову концентрацію економічної діяльності.
66. Вплив структурних зрушень на ефективність економічного та просторового розвитку регіонів України.
67. Роль метрополії як центру дифузії територіально-структурних процесів.
68. Обґрунтування концептуальних засад удосконалення просторового розвитку регіонів.

69. Організаційно-економічний механізм управління просторовим розвитком регіону. Розробка рекомендацій щодо активізації просторового розвитку сільських територій регіону.
70. Концепція вдосконалення державної просторової політики.
71. Основні етапи процесу просторового планування.
72. Основні моделі просторового планування.
73. Основні методи збору даних для просторового планування.
74. Використання геоінформаційних систем (ГІС) у просторовому плануванні
75. Оцінка земельних ресурсів в просторовому плануванні
76. Типи планів використання земель. Роль кожного з них у процесі просторового планування.
77. Критерії при розробці генерального плану території.
78. Інструменти які використовуються для проектування планів зонування.
79. Основні елементи інфраструктурного планування.
80. Вплив інфраструктурного планування на розвиток території.
81. Принципи при проектуванні транспортної інфраструктури в міських і сільських районах.
82. Екологічні аспекти при плануванні інфраструктури.
83. Приклади інтеграції екологічних критеріїв у інфраструктурне проектування.
84. Оцінка впливу на навколишнє середовище (ОВНС) та її роль у просторовому плануванні.
85. Основні підходи до управління природними ресурсами в просторовому плануванні.
86. Реалізація впливу принципи сталого розвитку на процес просторового планування.
87. Участь територіальної громади в процесі планування.
88. Методи залучення громадськості до процесу просторового планування.
89. Переваги і виклики які можуть виникати при врахуванні громадських відгуків у плануванні території.

90. Приклади успішної практики участі громадськості у плануванні.
91. Управління проектами просторового планування.
92. Основні етапи управління проектами у просторовому плануванні.
93. Методи оцінки ефективності проєктів просторового планування.
94. Управління ризиками у процесі реалізації планів просторового планування.
95. Інновації та сучасні тренди в просторовому плануванні розвитку територіальних громад.
96. Вплив технологічних інновацій на сучасне просторове планування.
97. Використання новітніх технологій у просторовому плануванні.
98. Зміни підходів до планування територій унаслідок впливу сучасних тенденцій в просторовому плануванні
99. Концепція розумного міста і її вплив на просторове планування.
100. Використання геоінформаційних систем (ГІС) у землевпорядкуванні та кадастрі для оптимізації просторового розвитку територій.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Білоконь Ю. М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю. М. Білоконь ; за ред. І. О. Фоміна. – К. : Логос, 2003. – 246 с.
2. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М., Олещенко А. В., Тимуляк Л. М. Просторове та ландшафтне планування : навч. посіб. ; електрон. вид., 3-тє, оновл. та доповн. – К., 2022. – 155 с.
3. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад : навч. посіб. для посадових осіб місц. самоврядування / Асоціація міст України. – К. : ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
4. Долішній М. І., Стадницький Ю. І., Загородній А. Г., Товкан О. Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Львів : Інтелект-Захід, 2003.
5. Криштоп Т., Рись Р., Кошелюк Л. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. – 2018. – 119 с. – Режим доступу: <https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/347/1.pdf>
6. Кузнєцов С. Г., Ананян І. І., Богак Л. М. Територіальне планування і розвиток міст / С. Г. Кузнєцов, І. І. Ананян, Л. М. Богак. – Донецьк : Норд-Прес, 2008. – 335 с.
7. Палеха Ю. М. Економіко-географічні аспекти формування вартості територій населених пунктів / Ю. М. Палеха. – К. : Профі, 2006. – 324 с.
8. Палеха Ю. М. Регіональне планування : метод. посіб. – К. : Логос, 2020. – 224 с.
9. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування територій : навч. посіб. – Стереотип. вид. – Херсон : Грінь Д. С., 2017. – 268 с.
10. Куйбіда В. С., Негода В. А., Толкованов В. В. Регіональний розвиток та просторове планування територій :

досвід України та інших держав-членів Ради Європи. – Київ : Крамар, 2009. – 170 с.

11. Барський Ю., Пугач С., Голуб Г., Погребський Т., Гнип А., Дзямко О., Кошулинська Т., Лотоцький Н., Мельничук М. Соціально-демографічне дослідження міст обласного підпорядкування Волинської області : кол. моногр. / за ред. Ю. Барського. – Луцьк : Іванюк В. П., 2020. – 142 с.
12. Мезенцева К., Олійник Я., Мезенцева Н. Урбаністична Україна : в епіцентрі просторових змін : моногр. / за ред. К. Мезенцевої, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. – К. : Видавництво «Фенікс», 2017. – 438 с.
13. Pratap Rao M. Urban Planning Theory and Practice. – First Edition. – CBS Publisher & Distributors P Ltd, 2012. – 211 p.

Додаткова

1. Голуб Г. С., Погребський Т. Г., Потапова А. Г., Бринчук Н. В. Ретроспективний аналіз інвестиційної діяльності України // Географічний часопис Волинського нац. ун-ту імені Лесі Українки. – Луцьк : Видавничий дім «Гельветика», 2024. – № 3. – С. 34-43.
2. Голуб Г. С. Investment Risks of the Ukrainian Economy in the Context of Regional Economic Planning // Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. / ред. Ю. М. Барський, В. Й. Лажнік. – Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. – С. 160-161.
3. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбаснюк (голова) та ін. – К. : Дніпропетровськ, НАДУ, 2012.
4. Децентралізація влади: як зберегти успішність в умовах нових викликів? : аналіт. доп. / Жаліло Я. А., Шевченко О. В., Романова В. В. та ін. ; наук. ред. Я. А. Жаліло. – К. : НІСД, 2019. – 192 с.
5. Дорош А. Й. Нові підходи до територіального планування в Україні з врахуванням децентралізаційних процесів та

- досвіду Австрії // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2016. – № 3. – С. 78-85.
6. Жукович І. А. Smart-місто як новий об'єкт статистичних досліджень: визначення терміна // Статистика України. – К. : Інформ.-вид. центр Держкомстату України, 2015. – № 1. – С. 18-22.
 7. Концепція розвитку сільських територій : затверджена розпорядженням КМУ від 23.09.2015 р. № 995-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80>
 8. Криштоф Т. Просторове планування та земельні ресурси територіальної громади. Від ренти до доданої вартості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.csi.org.ua/wpcontent/uploads/2015/05/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BB_-4.pdf
 9. Мальчикова Д. С. Концепція зеленої інфраструктури у сучасній зарубіжній практиці просторового планування // Географія в Київському нац. ун-ті імені Т. Шевченка: 85 років – досягнення та перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 30–31 березня 2018 р.) / гол. ред. Я. Б. Олійник. – К. : Прінт-Сервіс, 2018. – С. 120-124.
 10. Маруняк Є. О. Територіальне (просторове) планування: зміст, еволюція та основні сучасні напрями // Український географічний журнал. – 2014. – № 2. – С. 22-31.
 11. Маруняк Є. О., Палеха Ю. М., Криштоп Т. В. Планування просторового розвитку в умовах війни і відбудови: бачення для України // Укр. геогр. журн. – 2022. – № 4. – С. 13-22. – [Англ.] – DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2022.04.013>
 12. Мезенцев К., Гаврилук О. Тестування моделі диференціальної урбанізації в Україні // Економічна та соціальна географія. – 2015. – Вип. 3(73). – С. 15-26.
 13. Мезенцев К., Мезенцева Н. Міста України: мозаїка в просторі, що змінюється // Соціально-географічні виклики у

Східно-Центральній Європі на початку XXI ст. – Берегове, 2016. – С. 34-41.

14. Методологія планування регіонального розвитку в Україні : електрон. ресурс / Проект ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку України». – Режим доступу: http://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf
15. Метрополізаційні процеси в регіоні: концептуальні підходи та прикладні аспекти просторового аналізу : наук.-аналіт. доповідь / НАН України, Ін-т регіональних досліджень; наук. ред. М. І. Мельник. – Львів, 2014. – 65 с.
16. Місцеве самоврядування в Україні : навч. посібник для студентів вищих навч. закл. / кол. авт.; за заг. ред. В. М. Скрипничука. – Івано-Фр. : Місто НВ, 2013. – 788 с.
17. Немець К. А., Немець Л. М. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія. – Харків : ХНУ, 2013. – 225 с.
18. Нова регіональна політика для нової України : аналіт. доп. / Я. А. Жаліло, В. І. Жук, О. Ю. Снігова та ін.; за заг. ред. Я. А. Жаліла. – К. : Ін-т суспільно-екон. досліджень, 2017.
19. Розвиток сільських територій в системі євроінтеграційних пріоритетів України : монографія / НАН України, Ін-т регіональних досліджень; наук. ред. В. В. Борщевський. – Львів, 2012. – 216 с.
20. Палеха Ю. М. Планувальний каркас України як основа забезпечення сталого просторового розвитку // Досвід та перспективи розвитку міст України. – № 29. – С. 48-56.
21. Палеха Ю. М. Нова редакція Генеральної схеми планування території України – стратегія інтеграції України у Європейський простір // Український географічний журнал. – 2020. – № 1. – С. 7-15.
22. Планування територій населених пунктів : навч. посібник / ред. д.е.н. А. Я. Сохнич. – Львів : Ліга-Прес, 2010. – 168 с.

23. Підготовка до стратегічного планування економічного розвитку : електрон. ресурс. – Режим доступу: <http://www.linc.com.ua>
24. Регіональна соціально-економічна політика : навч. посібник / Гречаник Б. В., Васильченко Г. В., Канавець М. В. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 414 с.
25. Розробка стратегій розвитку територіальної громади : загальні засади методики / В. Нудельман, І. Санжаровський. – К. : Дата Банк України, 2002. – 232 с.
26. Смарт-інновації українських міст : електрон. ресурс. – Режим доступу: <http://urbanua.org/dosvid/ukrayinski-pryklady/340>
27. Створення об'єднаних територіальних громад в Україні : аналіт. доповідь. – К., 2018. – 45 с. – Режим доступу: <http://parlament.org.ua/wpcontent/uploads/2018/04/Detsentralizatsiya-v-Ukraini-2014-2017-rr.pdf>
28. Стратегічне планування розвитку агломерацій та субрегіонів як інструмент підвищення конкурентоспроможності регіонів / Васильченко Г. В., Парасюк І. Г. // Формування ринкової економіки : зб. наук. праць – спец. вип. Регіональний розвиток України : проблеми та перспективи. – Ч.1. – К. : КНЕУ, 2011. – С. 223-230.
29. Територіальний розвиток в Україні: розвиток агломерацій та субрегіонів. – К. : Агентство США з міжнародного розвитку, 2012. – 188 с.
30. Ткачук А., Врублевський О. Просторове планування для економічного зростання: аналіз практики та законодавства. – К., 2009. – 120 с.
31. Ткачук І. Просторове планування сільських територій: законодавче забезпечення : електрон. ресурс. – Режим доступу: <http://despro.org.ua/news/experts/detail.php?ID=1285>
32. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С. Планування території : навч. посібник. – Херсон : Грін Д. С., 2014. – 268 с.

33. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : колективна монографія / ред. К. Мезенцева, О. Олійник, Н. Мезенцева. – К. : Видавництво «Фенікс», 2017. – 438 с.
34. Ушаповська О. Правові форми планування земель в умовах об'єднання територіальних громад в Україні // Підприємництво, господарство і право. – 2018. – № 3. – С. 68-73.
35. Чукут С. А., Дмитренко В. І. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 13. – С. 89-93.
36. Якимчук А. Ю. Просторове планування територій у системі державного управління // Децентралізація влади, проведення реформ в Україні: мат-ли І Міжнар. наук.-метод. конф. – Рівне : Волин. Обереги, 2017. – С. 138-140.
37. Golub G., Pohrebskyi T., Golub S., Potapova A. Socio-geographical characteristics of rural settlement of the Volyn Region // Acta Geographica Silesiana. – Sosnowiec : Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2024. – № 18/1 (53). – P. 5-12.
38. Niemets L., Golub G., Niemets K., Pohrebskyi T., Sehida K., Potapova A., Kravchenko K. Structural and dynamic features of the regional labour market of Ukraine (case study of Volyn and Kharkiv regions) // Proceedings of the 37th International Business Information Management Association (IBIMA) – Cordoba, Spain, 30–31 May 2021. – P. 2090-2098.
39. Pohrebskyi T., Golub G. Natural movement of the population of the city of Lutsk // Acta Geographica Silesiana. – Sosnowiec : WNoZ US, 2020. – 39. – P. 41-47.
40. Potapova A., Pohrebskyi T., Golub G. Socio-demographic factors of population resettlement of Volyn Region // Acta Geographica Silesiana. – Sosnowiec : Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2022. – № 16/1 (45). – P. 19-31.

41. Potapova A., Pohrebskyi T., Golub G., Golub V., Sosnytska Y. Economic potential of Volyn Region // *Acta Geographica Silesiana*. – Sosnowiec : Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2022. – № 16/4 (48). – P. 29-36.
42. Sehida K., Niemets L., Kostrikov S., Pohrebskyi T., Golub G., Kliuchko L. Demographic challenges in the context of human potential reproduction in the regions of Ukraine // *Proceedings of the 37th International Business Information Management Association (IBIMA)*, Cordoba, Spain, 30–31 May 2021. – P. 2071-2076.
43. Stefanovic N., Danilovic Hristic N., Milijic S. The implementation model of planning rules in spatial plans // *Spatium*. – 2015. – № 33. – P. 62-68. – Режим доступу: www.spatium.rs

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Асоціація міст України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua> (дата звернення: 04.04.2026).
2. Головне управління статистики у Волинській області [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 04.04.2026).
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 04.04.2026).
4. Децентралізація [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/about> (дата звернення: 04.04.2026).
5. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://idss.org.ua/index> (дата звернення: 04.04.2026).
6. Інститут громадянського суспільства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://old.csi.org.ua/> (дата звернення: 04.04.2026).

7. Класифікатор видів економічної діяльності [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text> (дата звернення: 04.04.2026).
8. Міністерство розвитку громад та територій України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mindev.gov.ua/> (дата звернення: 04.04.2026).
9. Проект USAID «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («Говерла») [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.facebook.com/USAIDhoverla> (дата звернення: 04.04.2026).
10. Council of Europe [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.coe.int/en/web/portal/home> (дата звернення: 04.04.2026).

Законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України «Про архітектурну діяльність» – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/687-14> (дата звернення: 04.04.2026).
2. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 04.04.2026).
3. Закон України «Про основи містобудування» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 04.04.2026).
4. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p> (дата звернення: 04.04.2026).
5. Цивільний кодекс України – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/435-15> (дата звернення: 04.04.2026).
6. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України «Про затвердження Порядку розроблення

- містобудівної документації» – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1468-11> (дата звернення: 04.04.2026).
7. Закон України «Про Генеральну схему планування території України» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 04.04.2026).
 8. Закон України «Про публічні закупівлі» – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (дата звернення: 04.04.2026).
 9. Бюджетний кодекс України – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 04.04.2026).
 10. Закон України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/353-14> (дата звернення: 04.04.2026).
 11. Закон України «Про географічні назви» – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2604-15> (дата звернення: 04.04.2026).
 12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні» – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/555-2011-п> (дата звернення: 04.04.2026).
 13. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» – Режим доступу: https://menr.gov.ua/-/Sles/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf?sv (дата звернення: 04.04.2026).
 14. Закон України «Про затвердження Порядку розроблення містобудівної документації» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 04.04.2026).

15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про містобудівний кадастр» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-2011-п> (дата звернення: 04.04.2026).
16. Закон України «Про засади державної регіональної політики» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19> (дата звернення: 04.04.2026).
17. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного й соціального розвитку України» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14> (дата звернення: 04.04.2026).
18. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 04.04.2026).
19. ДБН 360-92** Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. – Київ, 1992.
20. ДБН Б.ЛЛ-11:20П. Склад і зміст схем планування території Автономної Республіки Крим та областей України. – Київ, 2000.
21. ДБН Б.1.1-13:2012. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях. – Київ, 2012.
22. ДБН Б.1.1-15:2012. Склад і зміст генерального плану населеного пункту. – Київ, 2012.
23. ДБН Б.1.1-16:2013. Склад та зміст містобудівного кадастру. – Київ, 2013.
24. ДБН Б.1.1-6:2007. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження схем планування території району. – Київ, 2007.
25. ДБН Б.1.1-7:2007. Система містобудівної документації. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та

- затвердження схем планування території сільради. – Київ, 2007.
26. ДБН Б.1-2-95. СМБД. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження і затвердження комплексних схем транспорту для міст України. – Київ, 1995.
 27. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій території. – Київ, 2011.
 28. ДБН Б.2.4-1-94. Планування і забудова сільських поселень. – Київ, 1994.
 29. ДБН Б.2.4-3-95. Планування і забудова сільських поселень. Генеральні плани сільськогосподарських підприємств. – Київ, 1995.
 30. ДБН Б.2.4-4-97. Планування і забудова сільських поселень. Планування та забудова малих сільськогосподарських підприємств та селянських (фермерських) господарств. – Київ, 1997.
 31. ДБН Б.1.1-14:2012. Склад та зміст детального плану території. – Київ, 2012.
 32. ДБН В.2.3-5-2001. Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів. – Київ, 2001.
 33. ДСТУ-Н Б Б.1-1-12:2011. Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг). – Київ, 2011.

3. РОЗРОБКА КОМПЛЕКСНИХ ПЛАНІВ

Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади – новий вид сучасної містобудівної та одночасно земельної документації, що з'явився після ухвалення Верховною Радою України Закону України № 711-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» [15].

Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади (в трактуванні Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [9]) - одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, що визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, зокрема етапність освоєння території.

Розробляється комплексний план просторового розвитку території територіальної громади на всю територію територіальної громади та передбачає узгоджене прийняття рішень щодо цілісного (комплексного) просторового розвитку населених пунктів як єдиної системи розселення і території за їхніми межами.

Затверджується комплексний план з обов'язковим врахуванням державних, громадських та приватних інтересів, а також концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади (за наявності).

КОМПЛЕКСНИЙ ПЛАН ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ – ЦЕ:

1. ЗАКОНОДАВЧЕ ПІДґРУНТЯ ДЛЯ СТВОРЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Прийняття у 2020 році Верховною Радою Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» [15] забезпечило територіальним громадам право здійснювати планування використання земель на всій території громади, незалежно від розташування ділянок у межах чи за межами населених пунктів. Документація, яка допомагає їм це робити, називається «комплексний план просторового розвитку території територіальної громади» (надалі - Комплексний план) і поєднує в собі 10 видів містобудівної та землевпорядної документації представлено на рис. 1.

Рис. 1. Види документації, поєднані в Комплексному плані

Згаданий Закон набув чинності 24.07.2021, ним були внесені зміни в низку законодавчих актів, а саме в:

- Водний кодекс України;
- Земельний кодекс України;
- Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- Закон України «Про архітектурну діяльність»;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про землеустрій»;
- Закон України «Про вилучення земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закон України «Про Державний земельний кадастр».

Зміни у Закон України «Про архітектурну діяльність» [10] підвищили інституційну спроможність територіальних громад в сфері просторового планування, надавши їм можливість формування виконавчого органу з питань містобудування і архітектури, який належить до системи уповноважених органів містобудування та архітектури. Цим Законом передбачена посада головного архітектора села, селища, міста, повноваження якого поширюються на всю територію відповідної територіальної громади.

Найбільш суттєві для просторового планування територіальних громад зміни внесені в Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» [9]. З'явився новий вид містобудівної документації на місцевому рівні – комплексний план просторового розвитку території територіальної громади. Він призначений для перспективного планування та функціонального зонування всієї території територіальної громади, встановлення обмежень на використання територій навколо режимоутворюючих об'єктів, забезпечення центрального населеного пункту громади генеральним планом, а всіх інших (перш за все невеликих) населених пунктів – планувальними рішеннями, які сприятимуть їхньому сталому розвитку.

Також Комплексний план включає планувальні рішення окремих детальних планів територій, що дозволить сформувати та резервувати земельні ділянки для розміщення об'єктів, які

реалізують державні, регіональні і громадські інтереси. Завдяки цьому, одразу після затвердження комплексного плану з'явиться можливість надавати такі ділянки, а також містобудівні умови та обмеження для проектування відповідних об'єктів. Результати розроблення Комплексного плану обов'язково мають бути в електронному вигляді стануть джерелом наповнення Державного земельного та містобудівного кадастрів.

Відповідно до зазначених змін, план зонування території припинив бути окремим видом містобудівної документації, а став невід'ємною складовою комплексного плану, генерального плану населеного пункту та його планувальних рішень.

Крім цього, зміни до Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» [9] визначили повноваження замовника комплексного плану та обов'язкові критерії, яким має відповідати його розробник.

Для забезпечення активного залучення мешканців громади та представників місцевого бізнесу до просторового планування Законом передбачається можливість розроблення територіальною громадою концепції інтегрованого розвитку, яка має стати основою для складання завдання на розроблення Комплексного плану. У разі відсутності концепції інтегрованого розвитку - завдання на Комплексний план має проходити процедуру громадського обговорення у відповідності до [35].

Зміни до Закону «Про землеустрій» [14] забезпечили включення комплексного плану до переліку видів документації із землеустрою та доповнили вимоги до складу і змісту всіх видів містобудівної документації на місцевому рівні, передбачені Законом «Про регулювання містобудівної діяльності» [9]. Віднині землевпорядна складова є обов'язковою частиною не лише комплексного плану, а і генерального плану та детального плану.

Із набуттям чинності Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» [15], Комплексний план, поряд із генеральним та детальним планом, є підставою для прийняття органом виконавчої влади чи органом місцевого самоврядування рішення про викуп земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, для суспільних потреб [28].

Головною зміною до Земельного кодексу [1] став новий порядок встановлення та зміни цільового призначення земельної ділянки, який передбачає обов'язкову відповідність функціональному призначенню території, визначеному містобудівною документацією на місцевому рівні. З моменту внесення до Державного земельного кадастру меж функціональних зон зміна цільового призначення буде відбуватись по заяві землевласника чи землекористувача, у відповідності до переважного чи супутнього виду використання території зазначеного в функціональній зоні до якої потрапляє земельна ділянка.

Розроблення кожного виду містобудівної документації розпочинається із визначення меж території проєктування. В зв'язку із цим важливою є також зміна до Земельного кодексу [1], внесена Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» [15], якою визначено порядок встановлення меж територій територіальних громад. Відповідно до закону [16] територіальним громадам надано право розпоряджатись землями за межами населених пунктів. Це робить ще більш актуальним для них розроблення Комплексних планів.

Розуміючи нинішню фінансову спроможність територіальних громад, Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» [15] передбачив щорічну субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій громад.

Протягом 2021 року вищенаведені зміни у законодавстві були деталізовані у низці підзаконних актів:

- «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» (постанова КМУ від 01.09.2021 № 926)[35];

- «Про затвердження класифікації обмежень у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території» (постанова КМУ від 02.06.2021 № 654) [36];

- «Про затвердження Положення про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території» (постанова КМУ від 09.06.2021 № 632) [37];

- «Про затвердження Класифікатора видів цільового призначення земельних ділянок, видів функціонального призначення територій та співвідношення між ними, а також правила його застосування» (постанова КМУ від 17.10.2012 № 1051 в редакції постанови від 28.07.2021 р. № 821) [38];

- «Про порядок проведення експертизи містобудівної документації» (постанова КМУ від 25.05.2011 № 548 в редакції постанови від 01.09.2021 № 952) [39];

- «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад» (постанова КМУ від 28.07.2021 № 853) [40].

Відповідно до вимог вищезазначених нормативно-правових актів, органам місцевого самоврядування до 1 січня 2025 року необхідно забезпечити:

- Внесення відомостей до Державного земельного кадастру про функціональні зони територій, визначені у містобудівній документації на місцевому рівні, що затверджена;

- Внесення відомостей до Державного земельного кадастру про межі територій пам'яток, історико-культурних заповідників, історичних ареалів населених пунктів та зон охорони пам'яток культурної спадщини, зазначені в історико-архітектурному опорному плані (за наявності);

- Внесення відомостей до Державного земельного кадастру про обмеження у використанні земель у сфері забудови;

- Розроблення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади.

2. ГОЛОВНІ СКЛАДОВІ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ

Відповідно до частини 3 статті 161 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [9], комплексний план включає планувальні рішення щодо перспективного використання всієї території територіальної громади, а також:

- ✓ генеральний план населеного пункту - адміністративного центру територіальної громади;

- ✓ генеральні плани населених пунктів та детальні плани території у межах території територіальної громади, затверджені до прийняття комплексного плану, які визнані такими, що відповідають вимогам законодавства, узгоджуються з планувальними рішеннями Комплексного плану і підлягають включенню до нього;

- ✓ генеральні плани населених пунктів у межах території територіальної громади, необхідність розроблення яких встановлена рішенням про затвердження Комплексного плану (включаються до складу Комплексного плану одночасно з їхнім затвердженням);

- ✓ планувальні рішення генеральних планів інших населених пунктів та детальних планів територій у межах території територіальної громади;

- ✓ детальні плани території у межах території територіальної громади (включаються до складу Комплексного плану одночасно з їхнім затвердженням);

- ✓ межі функціональних зон усієї території територіальної громади з вимогами до забудови та ландшафтної організації таких зон (плани зонування територій населених пунктів у межах території територіальної громади розробляються у складі генеральних планів та включаються до складу Комплексного плану одночасно із затвердженням відповідних генеральних планів);

- ✓ історико-архітектурні опорні плани історичних ареалів населених пунктів, внесених до Списку історичних населених місць України (включаються до складу комплексного плану як невід'ємні складові генеральних планів відповідних населених пунктів).

Генеральні плани населених пунктів у межах території ТГ деталізують положення Комплексного плану та є його невід'ємними складовими. Якщо рішенням про затвердження Комплексного плану встановлена необхідність розроблення генерального плану населеного пункту, Комплексний план повинен містити межі функціональних зон у такому населеному пункті та інші складові плану зонування території такого населеного пункту в обсязі, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2021р. № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» [35]. До затвердження генеральних планів таких населених пунктів функціональне призначення територій у їхніх межах визначається відповідно до Комплексного плану.

Слід враховувати, що у випадку, якщо населений пункт внесено до Списку історичних населених місць України - по такому населеному пункту в межах Комплексного плану обов'язково розробляється генеральний план з одночасним розробленням історико-архітектурного опорного плану. Ця вимога стосується абсолютно всіх населених пунктів, внесених до Списку історичних населених місць України, а не лише адміністративних центрів.

Детальні плани території у межах території ТГ деталізують положення генеральних планів населених пунктів, а щодо територій, на які генеральні плани не розробляються, - Комплексного плану. ДПТ можуть розроблятися і окремо від комплексного плану, в такому випадку, одночасно з їхнім затвердженням, стають невід'ємними складовими Комплексного плану та/або генерального плану населеного пункту.

До складу Комплексного плану обов'язково включаються матеріали детальних планів територій (у тому числі формування земельних ділянок), на яких планується розміщення:

➤ за рахунок державного або місцевого бюджету:

- об'єктів соціальної інфраструктури (освіти, охорони здоров'я, культури, житлово-комунального господарства);
- об'єктів, передбачених Генеральною схемою планування території України та схемою планування області;

- об'єктів, для розташування яких відповідно до закону може здійснюватися примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності (якщо розташування таких об'єктів передбачено комплексним планом);

➤ інших об'єктів, визначених у завданні на розроблення Комплексного плану.

Після затвердження комплексного плану відомості про такі земельні ділянки підлягають внесенню до Державного земельного кадастру.

Цікавою частиною Комплексного плану є також відомості про землі (території) для безоплатної передачі у власність земельних ділянок державної та комунальної власності, а також межі територій, необхідних для розміщення об'єктів, щодо яких відповідно до закону може здійснюватися примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності (що є складовими Комплексного плану згідно з ч. 10 ст. 161 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності»). Публічний доступ до цієї інформації дозволить зменшити корупційні ризики під час вирішення питань щодо надання чи вилучення земельних ділянок.

Більш детально опис кожної складової Комплексного плану наведено у Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 року № 926 [35], та [Посібнику для професіоналів «Як розробити комплексний план громади»](#).

3. ПРОЦЕДУРА РОЗРОБЛЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ

3.1. Основні етапи розроблення комплексного плану.

При розробленні Комплексного плану варто особливу увагу приділяти процедурним моментам, Зокрема й тим, які пов'язані з оповіщенням громадськості ТГ та залученням до обговорення якомога ширшого кола зацікавлених осіб - від місцевих інвесторів до екоактивістів. Сама процедура розроблення Комплексного плану наведена у Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 року № 926 [35].

Відповідно до зазначеного порядку, вся процедура розроблення поділяється на три етапи (рис. 2).

Рис. 2. Послідовність розроблення Комплексного плану

Підготовчий етап починається з прийняття рішення відповідною сільською, селищною, міською радою про розроблення Комплексного плану та завершується визначенням, у встановленому законодавством порядку, розробника Комплексного плану.

Основний етап починається з передачі замовником розробнику вихідних даних та завершується публікацією розглянутого та узгодженого проекту Комплексного плану.

Завершальний етап починається з проведення експертизи проекту Комплексного плану і завершується затвердженням Комплексного плану та його оприлюдненням.

Особливу увагу замовнику потрібно звертати на дотримання всіх процедурних вимог підготовчого етапу, які зазначені в пункті 42 Постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» [35].

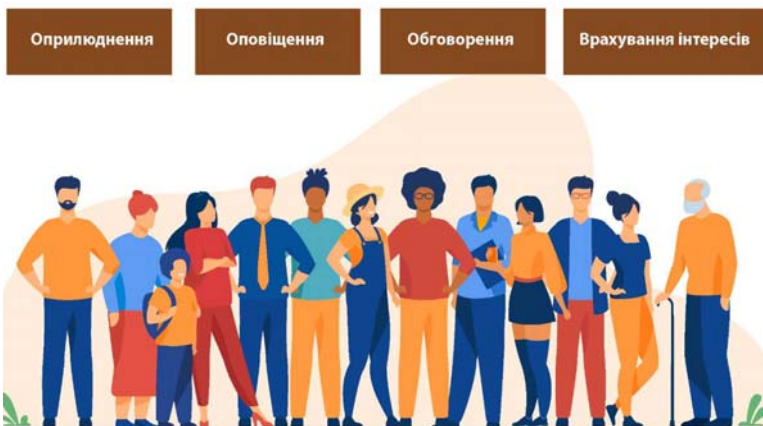
Без дотримання цих вимог завдання на розроблення Комплексного плану не може вважатися правомірним та не може бути підставою для надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення Комплексного плану та початком оголошення тендерних закупівель.

3.2. Обов'язковість врахування громадської думки

Слід пам'ятати, що мешканці завжди прагнуть розвитку своїх населених пунктів. Тому врахування думок громади під час виконання робіт з просторового планування корисне та важливе. Відкритість і прозорість громадських обговорень дозволяє врахувати усі пропозиції громадян, максимально оптимізувавши їх до новітніх законодавчих норм та програм.

Місцеві жителі, підприємці, фермери, промисловики та інші зацікавлені особи можуть бути залучені до самого процесу просторового планування, доповнити його своїми ідеями або ініціативами, що у подальшому допоможе уникнути потенційних конфліктних ситуацій на стадії затвердження містобудівної документації.

Для активного залучення мешканців до процесів планування необхідно використовувати такі канали:

Важливим аспектом є збір пропозицій від мешканців та зацікавлених осіб у розвитку території, всі процедурні моменти описані в розділі щодо прийняття рішення про розроблення комплексного плану та формування робочої групи

Отже, послідовна участь громадськості у розробленні комплексного плану просторового розвитку сприятиме позитивним результатам планування території на всіх етапах.

Важливо донести інформацію до мешканців, що від кількості їхніх ідей та планів залежить можливість майбутньої реалізації, адже всі дозвільні документи будуть надаватись лише на підставі комплексного плану. Тому чим більше ідей - тим більше можливостей.

Зрозуміло, що рівень налагодження роботи громадськості в процесі розроблення комплексного плану просторового розвитку багато в чому залежить від обізнаності й грамотності місцевого суспільства, компетенції та професіоналізму розробника містобудівної документації, а також тактичних вмінь і навичок органу місцевої влади у налагодженні співпраці зі спільнотою.

3.3. Підготовчий етап

Підготовчий етап - найбільш відповідальний етап у розробленні комплексного плану. Особливістю цього етапу є те, що він виконується самостійно замовником та включає в себе як процедурні моменти, так і збір даних, підготовку технічного завдання, вибір розробника. Для зручності виконання підготовчого етапу всі процеси, які виконуються на етапі, згруповані в таблиці 1, в якій також визначено виконавця по кожному процесу та нормативний або орієнтовний термін його виконання.

Таблиця 1

Перелік процесів підготовчого етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (звичайний шрифт) Орієнтований строк (курсивний шрифт)
Прийняття рішення	1.	Формування рішення про розроблення комплексного плану	Виконком	2 тижні
	2.	Формування рішення про виділення у бюджеті громади коштів на фінансування розроблення комплексного плану	Виконком	2 тижні
	3.	Затвердження рішення про розроблення комплексного плану та виділення у бюджеті відповідних коштів	Сесія ради	протягом 1 місяця з дати отримання проєктів рішень
	4.	Публікація рішення про розроблення КП, про створення Робочої групи, про початок прийому пропозицій до участі в Робочій групі та до рішення про розроблення КП	Виконком	у 2-тижневий строк з дати затвердження рішення про розроблення
Формування Робочої групи	5.	Прийняття заявок на участь у Робочій групі	Виконком	протягом 10 робочих днів з дати публікації рішення про створення Робочої групи
	6.	Створення Робочої групи. Затвердження складу, положення та порядку прийняття рішень	Виконком	1 тиждень
	7.	Проведення засідань Робочої групи	Робоча група	4 тижні
Вихідна інформація	8.	Формування запитів (підготовка листів та анкет), в т.ч. повторних, їхня відправка, отримання та реєстрація відповідей	Виконком	строк відповіді – не більше 15 робочих днів з дати подання
	9.	Обробка вихідних даних та робота з розпорядниками вихідних даних	Виконком	8 тижнів
Проведення громадського обговорення	10.	Отримання та реєстрація пропозицій громадськості щодо розроблення КП	Виконком	початок – на наступний робочий день після публікації рішення про розроблення; мінімально протягом 15 робочих днів; закінчення прийому – не пізніше ніж за 5 робочих днів до проведення громадських обговорень
	11.	Обробка отриманих пропозицій щодо розроблення КП	Виконком	2 тижні
	12.	Розміщення на вебсайті інформації щодо отриманих пропозицій до розроблення КП з можливістю коментування	Виконком	на строк – не менше 10 робочих днів
	13.	Оприлюднення рішень Робочої групи (даними щодо розвитку територіальної громади, результати SWOT-аналізу тощо) та інформації щодо дати проведення Стратегічної сесії та порядку відбору її учасників	Робоча група	рішення оприлюднюються не пізніше 2 робочих днів після їхнє прийняття
	14.	Відбір учасників Стратегічної сесії	Робоча група	2 тижні

Продовження таблиці 1

Перелік процесів підготовчого етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (замочений маршефт) Проектований строк (хрусталик маршефт)
Проведення громадського обговорення	15.	Інформування відібраних учасників про час та місце проведення Стратегічної сесії	Робоча група	не пізніше ніж за 5 робочих днів до визначеної дати проведення Стратегічної сесії
	16.	Проведення громадського обговорення (Стратегічна сесія)	Робоча група	не раніше 15 робочих днів з дати оприлюднення рішення Робочої групи щодо дати проведення
	17.	Узагальнення Робочою групою напрацювань Стратегічної сесії та коментарів до них, їхнє оприлюднення на вебсайті	Робоча група	на строк – не менше 10 робочих днів
	18.	Затвердження Робочою групою протоколу Стратегічної сесії	Робоча група	не раніше 10 днів з дати оприлюднення напрацювань
Підготовка Завдання на розроблення КП	19.	Підготовка проекту Завдання на розроблення КП, в тому числі історико-архітектурного опорного плану (за необхідності)	Уповноважений орган містобудування і архітектури + Робоча група	2 тижні
	20.	Розгляд та схвалення Завдання на розроблення КП	Робоча група	1 тиждень
	21.	Затвердження Завдання на розроблення КП	Уповноважений орган містобудування і архітектури	1 тиждень
	22.	Публікація Завдання на розроблення КП на вебсайті	Виконком	1 день
Проведення процедури закупівлі через відкриті торги	23.	Публікація оголошення про проведення тендеру та прийняття пропозицій	Виконком	– протягом не менше 15 днів від дати публікації оголошення (якщо сума договору <= 133 000,00 €); – протягом не менше 30 днів від дати публікації оголошення (якщо сума договору > 133 000,00 €)
	24.	Проведення процедури прекваліфікації (за необхідності)	Виконком	протягом 2 тижнів після кінцевої дати прийняття пропозицій (проводиться тільки якщо сума договору > 133 000,00 €)
	25.	Проведення аукціону	Виконком	– через 2 робочих дні після кінцевої дати прийняття пропозицій (якщо сума договору <= 133 000,00 €); – через 2 робочих дні після закінчення прекваліфікації (якщо сума договору > 133 000,00 €)
	26.	Розгляд результатів аукціону, визначення переможця та прийняття рішення про намір укласти договір	Виконком	– протягом 5 робочих днів з дати проведення аукціону (якщо сума <= 133 000,00 €); – протягом 20 робочих днів (якщо сума > 133 000,00 €)

Продовження таблиці 1

Перелік процесів підготовчого етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (заставлений шрифтом) Орієнтований строк (заставлений шрифтом)
Проведення процедури закупівлі через відкриті торги	27.	Оприлюднення протоколу розгляду тендерних пропозицій та рішення про намір укласти договір	Виконком	протягом 1 дня з дати ухвалення рішення
	28.	Укладання договору за результатами тендеру	Виконком	не раніше 10 днів з дня оприлюднення рішення про намір укласти договір та не пізніше ніж через 20 днів з дня прийняття такого рішення
	29.	Оприлюднення договору та всіх додатків до нього	Виконком	протягом 3 робочих днів з дня укладання договору
	30.	Публікація на вебсайті виконкому календарного плану виконання робіт з розроблення КП відповідно до укладеного договору	Виконком	1 день

Перелік процесів підготовчого етапу вичерпний та у кожному конкретному випадку може коригуватися в бік зменшення. Наприклад:

➤ якщо Робоча група вже була створена раніше для розроблення іншої землепорядної та/або містобудівної документації на місцевому рівні - то процеси 5 та 6 не потрібно виконувати, а в процесі 4 не потрібно приймати рішення про створення Робочої групи та початок прийому пропозицій до участі в Робочій групі;

➤ якщо в громаді розроблена концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади - то завдання на розроблення Комплексного плану не має проходити громадське обговорення (процеси 14-18);

➤ якщо планується сума договору на надання послуг, яка менша або дорівнює 133 000,00 € - то процес 24 (прекваліфікація) при проведенні відкритих торгів виконувати не потрібно. Крім того, якщо буде здійснюватися публічна закупівля виконання робіт з розроблення Комплексного плану - цей процес також виконувати не потрібно.

Усі інші процеси, наведені в таблиці 1, потрібно виконувати. Процеси, щодо яких не встановлений нормативний строк виконання (виділені курсивним шрифтом), мають плаваючий термін, який залежить, зокрема, від дотримання держателями вихідних даних термінів надання відповідної інформації та кваліфікації і навичок відповідних співробітників виконавчих органів місцевого самоврядування та членів Робочої групи.

Відповідно до розрахунків, загальний строк виконання процесів підготовчого етапу складає приблизно 31 тиждень (орієнтовний календарний план етапу наведений у Додатку Ж до частини 3 цього Посібника).

Чинниками, які можуть вплинути на зменшення строку виконання підготовчого етапу, є:

О зменшення часу підготовки проєктів рішень про розроблення комплексного плану та про виділення у бюджеті відповідних коштів (в розрахунку на ці процеси виділено 2 тижні);

О зменшення часу розгляду та затвердження відповідних рішень на сесії ради (в розрахунку на цей процес виділено максимально можливий нормативний строк у 1 місяць);

О зменшення строку отримання вихідних даних та, відповідно, строку їхньої обробки (в розрахунку на ці процеси виділено, виходячи з отриманого при виконанні пілотного Проєкту USAIDAGPO досвіду, по 8 тижнів);

О зменшення строку підготовки проєкту завдання на розроблення комплексного плану, його схвалення та затвердження (у розрахунку на ці процеси виділено відповідно 2, 1 та 1 тижні).

Потрібно наголосити, що, відповідно до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. №555», на підготовчому етапі замовнику необхідно виконати формування заяви про обсяг стратегічної екологічної оцінки. Однак, зважаючи на відсутність в більшості випадків кваліфікованих екологів у виконавчих органах місцевого самоврядування та на відсутність цього процесу в переліку процесів підготовчого етапу в «Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» [35], пропонується виконувати цей процес на основному етапі розроблення Комплексного плану.

Розглянемо більш детально деякі з цих процесів. Основні організаційні заходи, які здійснюються виконавчим органом сільської/селищної/міської ради (замовник розроблення Комплексного плану) на підготовчому етапі, можна поділити на такі кроки:

КРОК 1: Прийняття рішення про розроблення комплексного плану та формування робочої групи

Він складається з:

1. Прийняття рішення про розроблення Комплексного плану відповідним уповноваженим органом міської/ селищної/ сільською радою. В рішенні про розроблення комплексного плану обов'язково мають бути зазначені пункти, які неведені у Додатку частини 3 до цього посібника.

2. Початок збору вихідних даних для проектування. Перелік вихідних даних визначений в пункті 40 Постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» [35] та у Статті 161 пункт 8 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [9]. Перелік та формат вихідних даних, зазначений в цих документах, не є вичерпним. Остаточний перелік та формат вихідних даних складається після укладання договору та погодження з розробником. Орієнтовний перелік розпорядників вихідних даних та можливий перелік цих вихідних даних наведений у Додатку частини 3 до цього посібника. Важливо контролювати повноту, актуальність, достовірність отриманої інформації. Для зручності аналізу інформації бажано отримувати її в електронному вигляді.

3. Інформування громадськості про прийняття рішення щодо розроблення Комплексного плану та про початок процедури формування робочої групи. Отримання заяв від мешканців громади на включення до персонального складу робочої групи (строк отримання заяв від мешканців громади на включення до персонального складу робочої групи не менше 10 робочих днів, зазначається в рішенні на розроблення комплексного плану).

4. Інформування громадськості про початок внесення пропозицій фізичними та юридичними особами щодо розроблення Комплексного плану. Збір пропозицій до комплексного плану від фізичних та юридичних осіб (формат пропозицій визначає замовник, доцільно задіяти всі можливі ресурси: соціальні мережі, тематичні групи Viber/Telegram/WhatsApp, оголошення на дошках оголошень, інформаційні повідомлення, медіаресурси, газети, вебсайт та інші).

5. Формування та затвердження переліку членів робочої групи замовником. Основні нормативні строки кроку 1 наведені на рис.3.

Рис. 3. Нормативні строки кроку 1 підготовчого етапу

Одним із важливих рішень, які потрібно прийняти замовнику, є джерела фінансування робіт з розроблення Комплексного плану. Серед основних джерел можна визначити:

- 1) бюджет громади;
- 2) внутрішніх та зовнішніх інвесторів;
- 3) проекти міжнародної технічної допомоги;
- 4) державні та регіональні програми;
- 5) субвенцію.

Потрібно враховувати, що розроблення Комплексного плану можливо здійснювати за рахунок не одного джерела фінансування. Розроблення Комплексного плану можна фінансувати частково з різних джерел.

Так, внутрішніх та зовнішніх інвесторів доцільно залучати до фінансування робіт з формування земельних ділянок, із розроблення детальних планів території. Крім того, вони зацікавлені в швидкому розробленні комплексних планів у разі, якщо: буде реалізована можливість зміни цільового призначення земельних ділянок або можливість будівництва об'єктів їхніх інтересів. І завдання органу місцевого самоврядування - поєднати з користю для громади побажання інвесторів з баченням громади комплексного розвитку своєї території.

Для залучення проєктів міжнародної технічної допомоги слід постійно відстежувати оголошення на ресурсах <https://gurt.org.ua/> та <https://www.prostir.ua/>, брати участь та залучати інвестиції в свою громаду.

За рахунок державних та регіональних програм можна профінансувати роботи з, наприклад, визначення меж та режимів екологічних об'єктів та їхніх охоронних зон, визначення меж та режимів об'єктів культурної спадщини та їхніх охоронних зон, інвентаризації земель, розробки та реалізації робочих проєктів з охорони земель тощо.

Для надання місцевим бюджетам субвенцій з державного бюджету Кабінет Міністрів України постановою від 28.07.2021 № 853 затвердив «Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад».

Відповідно до п. 5 зазначеної постанови, умовами надання субвенції є:

- ✓ прийняття відповідною сільською, селищною, міською радою або військово-цивільною адміністрацією населеного пункту в разі її утворення рішення щодо розроблення комплексного плану;

- ✓ затвердження у встановленому порядку завдання на розроблення комплексного плану;

- ✓ наявність актуалізованої картографічної основи в цифровій формі у державній геодезичній системі координат УСК-2000 для розроблення комплексного плану згідно із завданням на його розроблення;

- ✓ співфінансування з місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством, послуг з розроблення комплексного плану в обсязі, що перевищує розрахований граничний розмір субвенції відповідного бюджету місцевого самоврядування;

- ✓ забезпечення фінансування послуг з експертизи містобудівної документації комплексного плану за рахунок коштів місцевого бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

Слід звернути увагу, що ТГ, які претендують на отримання субвенції, повинні мати актуалізовану картографічну основу на всю територію розроблення Комплексного плану. Граничний розмір субвенції визначається за формулою:

Граничний розмір = 3,19 тис. грн. * площа території ТГ в км²

Приклад: відповідно до додатків 3 та 6 до Закону України від 02.12.2021 № 1928-IX «Про Державний бюджет України на 2022 рік», на субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад (код програмної класифікації видатків 2761230) на 2022 рік виділено 187 650,00 тис. грн.

Що стосується місцевого бюджету, то, плануючи виділення коштів на розроблення комплексного плану, не забувайте, що має бути розроблена відповідна програма фінансування, яка включатиме всі етапи розроблення, від підготовки картографічної основи та збору вихідних даних до проходження погоджувальних процедур.

При формуванні рішення на розроблення комплексного плану потрібно враховувати два аспекти, від яких залежать процедурні моменти формування технічного завдання:

1. У разі наявності в громаді затвердженої концепції інтегрованого просторового розвитку, процедура громадського обговорення технічного завдання не проводиться. Концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади - документ стратегічного планування, який може розроблятися на замовлення органу місцевого самоврядування із залученням місцевих мешканців, суб'єктів господарювання, що зареєстровані та/або здійснюють господарську діяльність на території відповідної територіальної громади або мають намір здійснювати таку діяльність у межах відповідної території, і визначає довгострокові, міждисциплінарні, просторові та соціально-економічні пріоритети розвитку території, є вихідними даними для розроблення містобудівної документації на місцевому рівні на принципах сталого розвитку з метою підвищення якості життя, доступності та рівності можливостей, сприяння розвитку соціальних суспільних відносин та ділової

активності, оптимізації адміністративної діяльності, відповідає державним і регіональним програмам розвитку та затверджується відповідним органом місцевого самоврядування. Процедура, склад та зміст концепції інтегрованого розвитку регламентовано проектом наказом Міністерства розвитку громад та територій України «Про затвердження Порядку формування Концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади».

2. У разі відсутності концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади, технічне завдання обов'язково проходить процедуру громадського обговорення з проведенням SWOT-аналізу (зразок наведений в Додатку частини 3 до цього Посібника) та стратегічної сесії для визначення пріоритетних напрямків розвитку території територіальної громади.

КРОК 2: Засідання робочої групи та підготовка до стратегічної сесії

Робоча група - тимчасовий консультативно-дорадчий орган виконавчого органу (замовника), що забезпечує проведення та опрацювання результатів громадського обговорення з формування завдання на розроблення Комплексного плану. Цей крок складається з:

1. Напрацювання робочої групи (кількість засідань робочої групи визначає замовник):

- визначення переліку основних зацікавлених сторін у розвитку територіальної громади (за допомогою матриці чи/та цибулевої діаграми аналізу стейкхолдерів), що дасть змогу визначити відбір учасників стратегічної сесії;
- визначення робочою групою тематичних напрямів громадського обговорення за напрямками відповідно до складу та змісту комплексного плану (за допомогою секторального SWOT-аналізу та секторального просторового аналізу території);
- обговорення загальних пріоритетів розвитку територіальної громади (на основі аналізу стратегічних документів та проведення загального SWOT-аналізу. Приклад SWOT-аналізу наведений у **Додатку Л**).

2. Інформування на вебсайті міської ради мешканців територіальної громади та визначених зацікавлених сторін у розвитку територіальної громади про дату проведення стратегічної сесії та порядок відбору її учасників.

3. Опрацювання пропозицій, наданих фізичними та юридичними особами, щодо розроблення комплексного плану з розміщенням на вебсайті ради інформації щодо отриманих пропозицій із дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних» та забезпеченням можливості коментування користувачами вебсайту.

4. Інформування на вебсайті міської ради мешканців територіальної громади та визначених зацікавлених сторін у розвитку територіальної громади про час та місце проведення стратегічної сесії за 5 робочих днів до дня проведення стратегічної сесії. Серед учасників стратегічної сесії має бути не більше третини членів робочої групи.

Основні нормативні строки кроку 2 наведені на рис. 4.

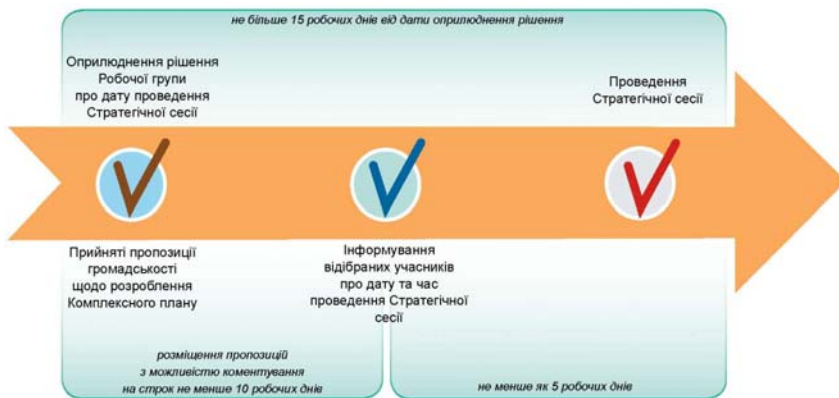

Рис. 4. Нормативні строки кроку 2 підготовчого етапу

КРОК 3: Стратегічна сесія та фіналізація завдання

Стратегічна сесія – обов'язковий публічний захід громадського обговорення з формування завдання на розроблення комплексного плану, метою проведення якого є визначення перспективи розвитку громади.

Цей крок складається з:

1. Проведення стратегічної сесії з можливістю онлайн-трансляції чи відеозніманням для подальшої публікації. Слід враховувати, що якщо у громаді розроблена концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади, то громадські обговорення проєкту завдання на розроблення Комплексного плану не проводяться.

2. Узагальнення робочою групою напрацювань стратегічної сесії та коментарів до них у вигляді протоколу стратегічної сесії та розміщення його на вебсайті відповідної ради із забезпеченням можливості коментування користувачами вебсайту напрацювань стратегічної сесії у строк не менше 10 робочих днів.

3. Підготовка робочою групою проєкту завдання на розроблення Комплексного плану на основі протоколу стратегічної сесії та з урахуванням коментарів. Зразок завдання на розроблення Комплексного плану наведено у Додатку М до цього посібника.

Схвалення робочою групою проєкту завдання на розроблення комплексного плану не менш як двома третинами голосів від свого затвердженого складу та затвердження замовником, публікація завдання на вебсайті міської ради.

3.4. Основний етап

Основний етап виконується замовником разом з розробником. Основними завданнями виконавчого комітету (замовника) на основному етапі є:

- передача зібраних вихідних даних (в тому числі картографічної основи) розробнику за актом приймання-передачі, а також надання доступу до державних кадастрів;
- забезпечення проведення стратегічної екологічної оцінки проєкту Комплексного плану;
- оприлюднення розробленого проєкту Комплексного плану та повідомлення про початок прийому пропозицій до проєкту протягом не менше 30 днів з дати оприлюднення;
- опрацювання пропозицій наданих фізичними та юридичними особами до проєкту Комплексного плану, підготовка та надання відповіді на кожну пропозицію щодо врахування або обґрунтованої відмови;

- розміщення на вебсайті пропозицій та результати їхнього розгляду з можливістю коментування протягом 10 робочих днів з дня завершення прийому пропозицій;
- проведення громадських слухань (стратегічної сесії) не раніше 10 днів з дати оприлюднення проекту Комплексного плану, затвердження та оприлюднення протоколу громадських слухань;
- організація попереднього розгляду проекту Комплексного плану архітектурно-містобудівною радою облдержадміністрації;
- узгодження проекту Комплексного плану з органами місцевого самоврядування, що представляють інтереси суміжних територіальних громад.

Що стосується картографічної основи, то вона має бути розроблена в державній системі координат УСК-2000. Більш детальні вимоги до створення картографічної основи, що дасть можливість забезпечити розроблення комплексного плану, описані в Практичному посібнику «Картографічна основа комплексного плану».

СЕО – складова Комплексного плану, яка показує замовникам та розробникам, які планувальні рішення щодо розвитку території дозволять створити безпечні умови для проживання в громаді. Здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки не спрямоване на обмеження економічної активності в громаді та в регіоні. Її метою є недопущення суттєвої деградації компонентів довкілля, захист уразливих екосистем та населення від надмірного антропогенного впливу, що може бути наслідком як розміщення особливо небезпечних промислових об'єктів, так і необґрунтованої локалізації певних видів діяльності у тих чи інших місцевостях. Важливо, щоб планувальні рішення ґрунтувались на безпечності для довкілля, на показниках збереження стану оточуючого середовища та містили варіативність з детальним описом впливу. Для врахування всіх умов довкілля орган місцевого самоврядування має забезпечити формування заяви про обсяг стратегічної екологічної оцінки з дотриманням всіх процедурних моментів, що наведені на рис. 5. Важливо пам'ятати що СЕО – розробляється разом з планувальними рішеннями Комплексного плану тому всі

планувальні рішення мають врахувати можливі екологічні наслідки. Перший крок здійснення стратегічної екологічної оцінки – визначення обсягу такої оцінки. На цьому етапі мають бути визначені обсяг необхідних досліджень для виконання стратегічної екологічної оцінки, методи екологічної оцінки, рівень деталізації інформації, що має бути основою для оцінки та включена до звіту про стратегічну екологічну оцінку.

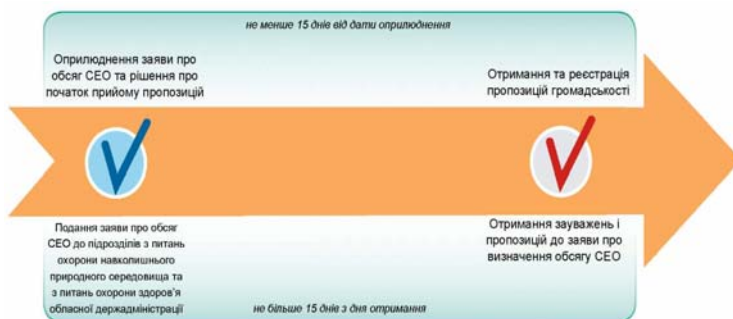

Рис. 5. Нормативні строки формування заяви про обсяг SEO

Визначення обсягу SEO дозволяє сфокусувати звіт про SEO на важливих питаннях охорони довкілля, зокрема для здоров'я населення, для громадськості та зацікавлених сторін. Для інформування громадськості про старт робіт має бути опублікована Заява про обсяг SEO, зміст якої складається з дев'яти розділів:

- 1) замовник;
- 2) вид та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;
- 3) те, якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів);
- 4) імовірні наслідки;
- 5) виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено;

- 6) дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки;
- 7) заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;
- 8) пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 9) орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки їхнього подання.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» [17], звіт про стратегічну екологічну оцінку (надалі - Звіт про SEO) складається з 11 розділів, обсяг яких визначається розробником відповідно до специфіки території та документа державного планування. Отже, мають бути відображені:

- 1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;
- 2) характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);
- 3) характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які, ймовірно, зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);
- 4) екологічні проблеми, зокрема ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);
- 5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;

- 6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3–5 та 10–15 років відповідно, а за необхідності – 50–100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;
- 7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;
- 8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);
- 9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, зокрема для здоров'я населення;
- 10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);
- 11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої вищезазначеними пунктами 1-10, розраховане на широку аудиторію.

Більш детально процедуру стратегічної екологічної оцінки описано в Практичному посібнику «Стратегічна екологічна оцінка комплексного плану».

Нормативні строки проведення громадського обговорення щодо проєкту Комплексного плану, в тому числі стратегічної екологічної оцінки, наведені на рис. 6.

У разі наявності неузгоджених суперечних питань між громадськістю, замовником та розробником, може утворюватися узгоджувальна комісія. Процедура утворення та прийняття рішень комісією наведені у частині 13 пункту 43 Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації [35].

Рис. 6. Нормативні строки проведення громадського обговорення щодо проекту Комплексного плану

Основним завданням розробника на основному етапі є розроблення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, який включає такі розділи:

1. Комплексна оцінка території
2. Модель розвитку території у довгостроковій перспективі
3. Обґрунтування проєктних рішень:
 - 3.1. Просторово-планувальна організація території
 - 3.2. Землеустрій та землекористування:
 - 3.2.1. Сучасне використання земель
 - 3.2.2. Землепорядні заходи перспективного використання земель
 - 3.2.3. Формування земельних ділянок
 - 3.2.4. Реєстрація земельних ділянок
 - 3.3. Ландшафтне планування
 - 3.4. Обмеження у використанні земель:
 - 3.4.1. Існуючі обмеження у використанні земель
 - 3.4.2. Проектні обмеження у використанні земель
 - 3.4.3. Встановлені обмеження у використанні земель

- 3.5. Функціональне зонування території територіальної громади (план і зонування території територіальної громади)
- 3.6. Забудова територій та господарська діяльність
- 3.7. Обслуговування населення
- 3.8. Транспортна мобільність та інфраструктура
- 3.9 Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації:
 - 3.9.1. Водопостачання
 - 3.9.2. Водовідведення
 - 3.9.3. Теплопостачання
 - 3.9.4. Газопостачання
 - 3.9.5. Електропостачання
 - 3.9.6. Трубопровідний транспорт
- 3.10. Охорона земель, інженерна підготовка та благоустрій території
- 4. Розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту»
- 5. Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту відповідної містобудівної документації.

Більш детально склад та зміст Комплексного плану описано в Посібнику для професіоналів «Як розробити комплексний план громади».

Для зручності контролю процесів, що виконуються на основному етапі, всі процеси згруповані в таблиці 2, в якій також визначено виконавця щодо кожного процесу та нормативний або орієнтовний термін його виконання.

Таблиця 2

Перелік процесів основного етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (звичайний шрифт) Орієнтовний строк (журнальний шрифт)
Аналіз вихідних даних	1.	Передача зібраних вихідних даних Розробнику за актом приймання-передачі, в тому числі доступ до державних кадастрів	Виконком	1 тиждень
	2.	Аналіз отриманих вихідних даних та підготовка переліку додатково необхідних даних	Розробник	2 тижні
	3.	Формування запитів (підготовка листів та анкет), їхня відправка, отримання та реєстрація відповідей	Розробник	2 тижні
	4.	Обробка відповідей та робота з розпорядниками вихідних даних	Розробник	2 тижні
	5.	Аналіз пропозицій щодо внесення змін на відповідність будівельним нормативам і санітарно-гігієнічним вимогам	Розробник	2 тижні
Створення карт основи	6.	Створення картографічної основи	Розробник	
	7.	Дешифрування (векторизація) картографічної основи для формування наборів даних, необхідних для розроблення КП	Розробник	
Аналіз існуючого стану (комплексна оцінка території)	8.	Аналіз діючої містобудівної документації на відповідність будівельним нормативам і санітарно-гігієнічним вимогам, натурне обстеження території	Розробник	2 тижні
	9.	Проведення аналізу існуючого стану:		
		■ аналіз ресурсного потенціалу громади	Розробник	1 тиждень
		■ аналіз існуючого використання території. Розроблення схеми План існуючого використання території	Розробник	2 тижні
		■ оцінка стану довкілля, природних умов та ресурсів, виявлення загроз та конфліктів природокористування	Розробник	2 тижні
		■ аналіз існуючих обмежень. Розроблення Схеми існуючих планувальних обмежень	Розробник	2 тижні
		■ аналіз розповсюдження факторів природної та техногенної небезпеки. Виконання інженерно-будівельної оцінки території для Схеми існуючих планувальних обмежень	Розробник	2 тижні
		■ оцінка реалізації попередньої містобудівної документації	Розробник	1 тиждень

Продовження таблиці 2

Перелік процесів основного етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (звичайний шрифт) Орієнтований строк (курсовий шрифт)
Формування заяви про обсяг стратегічної екологічної оцінки (СЕО)	9.	оцінка основних стимулюючих та обмежуючих факторів, які обумовлюють структуру та параметри розвитку економіки і використання території громади за напрямками (демографічний розвиток, господарський комплекс, інженерно-транспортна інфраструктура, житловий фонд та заклади обслуговування тощо)	Розробник	2 тижні
		визначення переліку показників та індикаторів, які потрібно враховувати при стратегічному плануванні, та їхніх існуючих значень	Розробник	1 тиждень
	10.	Формування заяви про обсяг стратегічної екологічної оцінки та передача її Виконкому	Розробник	1 тиждень
	11.	Розміщення заяви про обсяг стратегічної екологічної оцінки на сайті та рішення про початок прийому пропозицій до неї	Виконком	1 тиждень
	12.	Подання заяви про обсяг стратегічної екологічної оцінки до підрозділів з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я обласної держадміністрації	Виконком	1 тиждень
	13.	Надання зауважень і пропозицій до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	Підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я обласної держадміністрації	строк надання відповіді – не більше 15 днів з дня отримання
	14.	Отримання та реєстрація пропозицій громадськості щодо заяви про обсяг стратегічної екологічної оцінки	Виконком	протягом не менш як 15 днів з дня оприлюднення заяви
Формування планувальних рішень всієї території ТТ	15.	Обробка отриманих пропозицій щодо заяви про обсяг стратегічної екологічної оцінки та (у випадку необхідності) коригування заяви	Виконком + Розробник	1 тиждень
	16.	Формування стратегії територіального розвитку громади (якщо не сформована концепція інтегрованого розвитку території ТТ)	Розробник	2 тижні
	17.	Розроблення планувальних рішень щодо перспективного використання всієї території громади, в тому числі:	Розробник	
		- просторово-планувальна організація території. Ситуаційний план. Планувальний каркас та система розселення - визначення цілей та заходів з охорони довкілля, формування Ландшафтного плану	Розробник	2 тижні 1 тиждень

Продовження таблиці 2

Перелік процесів основного етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (звичайний шрифт) Орієнтований строк (курсивний шрифт)
Формування планувальних рішень всієї території ТГ	17.	■ функціональне зонування території ■ проектні рішення щодо забудови територій та господарської діяльності. Розміщення житлового фонду. Розміщення виробничих об'єктів. Збереження традиційного середовища ■ проектні рішення щодо формування центрів обслуговування населення. Просторова організація системи освіти. Просторова організація системи охорони здоров'я. Просторова організація системи торгівлі, культури, спорту та дозвілля. Просторова організація системи туристичних та оздоровчо-рекреаційних об'єктів. Просторова організація системи адміністративних, комунальних та інших соціальних послуг ■ проектні рішення щодо просторової організації транспортної інфраструктури. Транспортні зв'язки та транспортний попит. Організація зовнішнього транспортного сполучення. Дорожньо-транспортна інфраструктура. Організація громадського транспорту. Організація пішохідних зв'язків та велосипедної інфраструктури ■ проектні рішення щодо інженерного забезпечення території, трубопровідного транспорту та телекомунікації. Водопостачання та водовідведення. Електропостачання. Газопостачання. Теплопостачання. Інженерна підготовка та благоустрій території. Поводження з відходами. Благоустрій території ■ розроблення схеми Проектний план. Схема проектних обмежень у використанні земель ■ визначення територій, на яких передбачено здійснення заходів перспективного (довгострокового) та першочергового (короткострокового і середньострокового) будівництва та благоустрою з урахуванням Стратегії розвитку громади, пріоритетного розвитку у відповідності до їхньої інвестиційної привабливості	Розробник	3 тижні
			Розробник	2 тижні
			Розробник	2 тижні
			Розробник	2 тижні
			Розробник	1 тиждень
			Розробник	2 тижні
			Розробник	2 тижні
	18.	Аналіз чинних генеральних планів та ДПТ на відповідність планувальним рішенням комплексного плану	Розробник	1 тиждень
	19.	Розроблення інженерно-технічних заходів цивільного захисту в мирний час та в особливий період	Розробник	3 тижні

Продовження таблиці 2

Перелік процесів основного етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (календарний щоріч) Орієнтований строк (курсовий щоріч)
Формування планувальних рішень всієї території ТТ	20.	Формування переліків:		
		■ чинних генеральних планів та ДПТ, які не відповідають планувальним рішенням комплексного плану та не будуть враховані і втратять свою чинність	Розробник	1 тиждень
		■ чинних генеральних планів та ДПТ, які узгоджуються з планувальними рішеннями комплексного плану і будуть включені до нього	Розробник	1 тиждень
		■ населених пунктів, щодо яких потрібно передбачити у подальшому розроблення або оновлення генеральних планів	Розробник	1 тиждень
Розроблення генерального плану (іа) населеного пункту	21.	Розроблення генерального плану населеного пункту	Розробник	6 тижнів
	22.	В тому числі розроблення розділів генерального плану:		
		■ План зонування території населеного пункту, в тому числі: ● формування відповідних даних у базі даних: ● визначення умов та обмежень використання території населених пунктів (пояснювальна записка)	Розробник	2 тижні
		■ Проектні рішення щодо забудови територій та господарської діяльності. Розміщення житлового фонду. Розміщення виробничих об'єктів. Збереження традиційного середовища	Розробник	2 тижні
		■ Проектні рішення щодо формування центрів обслуговування населення. Просторова організація системи освіти. Просторова організація системи охорони здоров'я. Просторова організація системи торгівлі, культури, спорту та дозвілля. Просторова організація системи туристичних та оздоровчо-рекреаційних об'єктів. Просторова організація системи адміністративних, комунальних та інших соціальних послуг	Розробник	2 тижні
		■ Проектні рішення щодо просторової організації транспортної інфраструктури. Транспортні зв'язки та транспортний попит. Організація зовнішнього транспортного сполучення. Дорожно-транспортна інфраструктура. Організація громадського транспорту. Організація пішохідних зв'язків та велосипедної інфраструктури	Розробник	2 тижні

Продовження таблиці 2

Перелік процесів основного етапу розроблення КП

Підетал	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (звичайний шрифт) Орієнтовний строк (курсивний шрифт)
Розроблення генерального плану (ів) населеного пункту		■ Проектні рішення щодо інженерного забезпечення території, трубопроводного транспорту та телекомунікацій. Водопостачання та водовідведення. Електропостачання. Газопостачання. Теплопостачання. Інженерна підготовка та благоустрій території. Поводження з відходами. Благоустрій території ■ Інженерно-технічні заходи цивільного захисту в мирний час та в особливий період	Розробник	1 тиждень
			Розробник	3 тижні
	23.	Розроблення планувальних рішень генеральних планів населених пунктів, на які не розробляються генеральні плани	Розробник	2 тижні
	24.	Внесення змін до генерального плану адміністративного центру ТГ (у випадку невідповідності рішень чинного генплану планувальним рішенням КП)	Розробник	
	25.	Розроблення Схеми розташування міста в системі розселення	Розробник	2 тижні
Розроблення ІАОП	26.	Історико-архівні та бібліографічні дослідження пам'яток	Розробник	8 тижнів
	27.	Натурні обстеження території. Складання історико-архітектурного опорного плану. Фотофіксація пам'яток	Розробник	10 тижнів
	28.	Розроблення проекту зон охорони. Складання пояснювальної записки	Розробник	14 тижнів
Розроблення ДПТ	29.	Розроблення ДПТ	Розробник	2 тижні
	30.	Розроблення планувальних рішень ДПТ	Розробник	2 тижні
Проведення землепорядних робіт	31.	Розроблення збірного плану земельних ділянок, наданих у власність чи користування, та земельних ділянок, не наданих у власність чи користування. Розроблення плану розподілу земель за категоріями, власниками і користувачами, угоддями з відображенням наявних обмежень	Розробник	3 тижні
	32.	Складання переліків обмежень у використанні земель та переліків земельних ділянок, щодо яких встановлено обмеження у використанні земель	Розробник	2 тижні
	33.	Визначення меж територій, необхідних для розміщення об'єктів, щодо яких відповідно до закону може здійснюватися примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності	Розробник	1 тиждень
	34.	Складання пропозицій щодо формування земельних ділянок (переліку земельних ділянок) державної та комунальної власності територіальної громади, продаж або право користування якими може бути здійснено на конкурентних засадах (земельних торгах)	Розробник	1 тиждень

Продовження таблиці 2

Перелік процесів основного етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (звичайний шрифт) Орієнтований строк (курсивний шрифт)
Проведення землепорядних робіт	35.	Складання пропозицій щодо формування земельних ділянок (переліку земельних ділянок) державної та комунальної власності територіальної громади, продаж або право користування якими може бути здійснено без проведення земельних торгів	Розробник	1 тиждень
	36.	Складання пропозицій щодо формування земельних ділянок (переліку земельних ділянок) державної та комунальної власності територіальної громади для безоплатної передачі у власність	Розробник	1 тиждень
	37.	Розроблення схеми земельних ділянок, право на які посвідчено до 2004 року та відомості про які не внесені до Державного земельного кадастру	Розробник	4 тижні
	38.	Формування земельних ділянок:		
		■ Виконання топозйомки		
		● польові роботи	Розробник	3 тижні
		● камеральні роботи	Розробник	2 тижні
		■ Складання кадастрового плану	Розробник	2 тижні
		■ Погодження та закріплення меж		
		● підготовка	Розробник	2 тижні
		● винесення меж в натуру та підписання актів	Розробник	2 тижні
		■ Формування xml-файлів	Розробник	1 тиждень
	39.	Встановлення меж земельних ділянок, право власності на які посвідчено до 2004 р.:	Розробник	
		■ польові роботи	Розробник	3 тижні
		■ камеральні роботи	Розробник	2 тижні
		■ формування xml-файлів	Розробник	1 тиждень
	40.	Формування xml-файлів на обмеження, які будуть внесені до ДЗК	Розробник	2 тижні
Оформлення КП	41.	Розроблення Звіту про стратегічну екологічну оцінку комплексного плану	Розробник	6 тижнів
	42.	Зведення і впорядкування бази геоданих, налаштування реляційних зв'язків, перевірка та коригування топології	Розробник	2 тижні
	43.	Зведення та редагування текстових і табличних матеріалів	Розробник	1 тиждень
	44.	Оформлення графічних матеріалів	Розробник	1 тиждень
	45.	Подання розробленого проекту КП (включно з історико-архітектурним опорним планом та звітом про стратегічну екологічну оцінку) до Виконкому	Розробник	1 день

Продовження таблиці 2

Перелік процесів основного етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (звичайний шрифт) Орієнтований строк (курсивний шрифт)
Проведення громадських слухань проекту КП	46.	Оприлюднення проекту КП та повідомлення про початок процедури розгляду. Повідомлення про оприлюднення проекту КП та звіту про стратегічну екологічну оцінку публікується у друкованих засобах масової інформації (не менш як у двох), визначених Виконкомом, та розміщується на офіційному вебсайті	Виконком	не пізніше як у місячний строк з дня їхнього подання розробником до виконавчого органу
	47.	Подання проекту КП, звіту про стратегічну екологічну оцінку та повідомлення про оприлюднення цих документів, до підрозділів з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я обласної держадміністрації	Виконком	1 день
	48.	Розміщення повідомлення про оприлюднення проекту КП на своєму офіційному вебсайті із зазначенням замовника	Підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я обласної держадміністрації	протягом 5 робочих днів після отримання
	49.	Прийом пропозицій до проекту КП, в тому числі від відповідних підрозділів облдержадміністрації	Виконком	не менш як 30 днів з дати оприлюднення/подання проекту
	50.	Реєстрація, розгляд і врахування пропозицій до проекту КП	Виконком + Розробник	протягом строку, визначеному у рішенні про розроблення КП
	51.	Проведення інформаційних заходів (презентації, публічні конференції, консультації тощо)	Виконком	3 тижні
	52.	Розміщення пропозицій та результати їхнього розгляду (там же, де і проект КП) з можливістю коментування	Виконком	протягом 10 робочих днів з дня завершення прийому пропозицій
	53.	Підготовка та надання відповіді на кожну пропозицію щодо врахування або обґрунтованої відмови	Виконком	1 тиждень
	54.	Оприлюднення таблиці зі всіма пропозиціями, що надійшли, на вебсайті виконкому	Виконком	1 тиждень
	55.	Прийняття рішення про створення погоджувальної комісії, з встановленням її складу та із зазначенням часу та місця проведення консультацій	Виконком	1 тиждень
	56.	Створення погоджувальної комісії	Виконком	у тижневий строк після дня завершення прийому пропозицій
	57.	Проведення консультацій щодо узгодження спірних питань	Погоджувальна комісія	протягом 2 тижнів з дня створення комісії
	58.	Оприлюднення протоколу рішення комісії на вебсайті	Виконком	не пізніше 2 робочих днів з дати прийняття рішення
	59.	Проведення громадських слухань (Стратегічна сесія)	Виконком	не раніше 10 днів з дати оприлюднення проекту КП
	60.	Затвердження протоколу громадських слухань	Виконком	1 день

Продовження таблиці 2

Перелік процесів основного етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (звичайний шрифт) Орієнтовний строк (курсивний шрифт)
	61.	Оприлюднення протоколу громадських слухань	Виконком	протягом 5 робочих днів після Стратегічної сесії
Погодження проекту КП	62.	Організація попереднього розгляду проекту КП архітектурно-містобудівною радою облдержадміністрації	Виконком + Розробник	протягом 1 місяця від дати подання
	63.	Узгодження проекту КП з органами місцевого самоврядування, що представляють інтереси суміжних територіальних громад	Виконком	4 тижні
	64.	Погодження з власниками та землекористувачами щодо земельних ділянок, які сформовані до 2004 р., але не внесені в ДЗК	Розробник	2 тижні
	65.	Аналіз отриманих пропозицій щодо проекту КП та Звіту про стратегічну екологічну оцінку, формування довідок про громадські обговорення та консультації з органами виконавчої влади	Розробник	2 тижні
	66.	Внесення змін до проекту КП	Розробник	протягом місяця з дати затвердження протоколу громадських слухань
	67.	Публікація на вебсайті проекту КП, протоколів громадського обговорення, засідання відповідної архітектурно-містобудівної ради, довідок щодо громадських слухань та консультацій з органами виконавчої влади	Виконком	2 дні

Перелік процесів основного етапу вичерпний і в кожному конкретному випадку може коригуватися.

По-перше, частина процесів взаємовиключні, а саме:

- розроблення генерального плану адміністративного центру ТГ (процеси 21-22) та внесення змін до генерального плану адміністративного центру ТГ у випадку невідповідності рішень чинного генплану планувальним рішенням КП (процес 24) - повинен виконуватися тільки один з цих процесів.

По-друге, деякі процеси можуть не виконуватися, що вплине на зменшення строку виконання основного етапу, а саме:

- створення картографічної основи (процеси 6 та 7) виконуються тільки у випадку, якщо ці послуги (роботи) не були замовлені за окремим договором. Більш детальна інформація наведена в Практичному посібнику «Картографічна основа комплексного плану»;

- у разі відсутності в ТГ раніше затверджених генеральних планів населених пунктів та/або ДПТ - процес 17 (аналіз чинних генеральних планів та ДПТ на відповідність планувальним рішенням комплексного плану) та відповідну частину процесу 20 не потрібно виконувати;

- якщо міська ТГ обмежена тільки одним населеним пунктом - процеси 16-19 (формування планувальних рішень всієї території ТГ) не потрібно виконувати;

- якщо жоден населений пункт ТГ не потрапив до Списку історичних населених місць України – процеси 25-27 (розроблення ІАОП) виконувати не потрібно.

Усі процеси, по яких не встановлений нормативний строк виконання (*виділені курсивним шрифтом*), мають плаваючий строк, який залежить, зокрема, від:

- ✓ типу територіальної громади (сільська, селищна, міська);
- ✓ кількості міських та сільських населених пунктів у складі ТГ;
- ✓ чисельності населення, площі ТГ та площі міських і сільських населених пунктів у складі ТГ;
- ✓ місцезнаходження громади (урбанізований район, сільськогосподарський район);
- ✓ чисельності працівників розробника. Слід зазначити, що під терміном «Розробник», який наведений в таблиці 2, розуміється власне архітектор та землепорядник, а також геодезист, інженер-економіст, інженер-еколог, інженер-транспортник, інженер з електропостачання, інженер з водопостачання та водовідведення, інженер з тепло- і газопостачання, інженер з телекомунікаційних мереж, інженер з інженерної підготовки та благоустрою території, ГІС-інженер.

Відповідно до розрахунків, загальний термін виконання процесів основного етапу (без врахування процесів створення картографічної основи) складає приблизно 50 тижнів (орієнтовний календарний план етапу наведений у **Додатку Н**).

Для зменшення строку виконання основного етапу можливе паралельне виконання деяких процесів, а саме:

- формування заяви про обсяг стратегічної екологічної оцінки одночасно з аналізом існуючого стану;

- виконання землепорядних робіт одночасно з формуванням проєктних рішень всієї території ТГ та розробленням генерального плану, а також одночасно з розробленням історико- архітектурного опорного плану;

- проведення громадського обговорення звіту про стратегічну оцінку одночасно з проведенням громадського обговорення проєкту КП;

- проведення розгляду проєкту КП архітектурно-містобудівною радою облдержадміністрації одночасно з узгодженням проєкту КП з органами місцевого самоврядування, що представляють інтереси суміжних територіальних громад, та з власниками та землекористувачами щодо земельних ділянок, які сформовані до 2004 року, але не внесені до ДЗК.

Слід зазначити, що строк виконання основного етапу може бути зменшено. Чинниками, які можуть вплинути на зменшення цього строку, є:

- зменшення часу на оприлюднення проєкту КП та повідомлення про початок процедури розгляду (в розрахунку на цей процес виділено максимально можливий нормативний строк у 1 місяць);

- зменшення часу розгляду проєкту КП архітектурно-містобудівною радою облдержадміністрації (в розрахунку на цей процес виділено максимально можливий нормативний строк у 1 місяць);

- зменшення часу внесення змін до проєкту КП (в розрахунку на цей процес виділено максимально можливий нормативний строк у 1 місяць);

- зменшення часу узгодження проєкту КП з органами місцевого самоврядування, що представляють інтереси суміжних територіальних громад (в розрахунку на цей процес виділено строк у 1 місяць).

Отримані результати Комплексного плану варто перевірити на наявність усіх пунктів, визначених завданням на розроблення. Особливу увагу слід приділити: врахуванню державних та регіональних інтересів, кількості планувальних рішень детальних планів, кількості сформованих земельних ділянок, кількості земельних ділянок, сформованих до 2004 року, але відомості про які не внесені до Державного земельного

кадастру, які мають бути внесені до Державного земельного кадастру за результатами розроблення Комплексного плану, графічні матеріали та додаткові розділи, визначені завданням на розроблення.

3.5. Завершальний етап

Основними завданнями виконавчого комітету (замовника) на завершальному етапі є:

- проведення, у встановленому законодавством порядку, експертизи проєкту Комплексного плану;
- забезпечення затвердження сесією ради Комплексного плану протягом 3 місяців з дати подання;
- оприлюднення розробленого та затвердженого Комплексного плану на:
 - єдиному державному вебпорталі відкритих даних;
 - офіційному вебсайті Мінрегіону;
 - вебсайті ради та виконавчого комітету;
 - геопорталі громади;
- контроль внесення розробником інформації до Державного земельного та містобудівного кадастрів.

Експертиза проводиться за рахунок коштів замовника, а визначення експертної організації, яка проводить експертизу, здійснюється відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі». Експертиза проводиться експертними організаціями незалежно від форми власності, що мають у своєму складі сертифікованих експертів за відповідними напрямками професійної діяльності, архітекторів, які отримали відповідний кваліфікаційний сертифікат, та сертифікованих інженерів-землевпорядників. Проведення експертизи Комплексного плану регламентовано постановою КМУ від 25.05.2011 № 548 [39]. Відповідно до положень цієї постанови, експертизі підлягають проєкти Комплексного плану та генерального плану населеного пункту. Проте, враховуючи, що розроблені детальні плани території під час затвердження стають невід'ємними частинами генерального плану населеного пункту та/або Комплексного плану, рекомендується подавати на проходження експертизи також розроблені ДПТ.

Слід враховувати, що рішення про затвердження Комплексного плану має містити відомості про:

- ✓ генеральні плани населених пунктів та детальні плани території у межах території територіальної громади, затверджені до прийняття комплексного плану, які визнані такими, що відповідають вимогам законодавства, узгоджуються з планувальними рішеннями комплексного плану і включені до нього;
- ✓ генеральні плани населених пунктів та детальні плани території у межах території територіальної громади, які визнані такими, що не відповідають вимогам законодавства та/ або не узгоджуються з планувальними рішеннями комплексного плану і втрачають чинність одночасно з набранням чинності комплексним планом;
- ✓ назви населених пунктів, генеральний план або планувальні рішення яких розроблені у складі комплексного плану та набирають чинності одночасно з набранням чинності комплексним планом;
- ✓ назви населених пунктів, щодо яких встановлена необхідність розроблення генеральних планів;
- ✓ опис меж територій у межах території територіальної громади, детальні плани яких розроблені у складі комплексного плану та набирають чинності одночасно з комплексним планом;
- ✓ передачу у власність земельних ділянок (з описом цих земельних ділянок), сформованих Комплексним планом після отримання відповідних витягів з ДЗК.

Після прийняття рішення про затвердження Комплексного плану інформація має передаватись у вигляді електронних документів, визначених постановою КМУ № 632. Отримані результати потрібно представити у вигляді бази геоданих, на основі якої громада зможе здійснювати містобудівний моніторинг та вносити необхідні зміни в розділ землеустрою для отримання завжди актуальної інформації про ресурси громади.

Основними завданнями розробника на завершальному етапі є:

- 1) погодження проекту містобудівної документації. Погодження стосуються:

- формування земельних ділянок – у відповідності до земельного кодексу України;
 - внесення до Державного земельного кадастру відомостей про земельні ділянки, сформовані до 2004 року, але відомості про які не внесені до Державного земельного кадастру – погодження з землевласниками та землекористувачами;
 - реєстрації обмежень у використанні земель – у відповідності до порядку, встановленого Земельним кодексом України;
- 2) подання документів, визначених Порядком ведення Державного земельного кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 р. № 1051 [38], державному кадастровому реєстратору для внесення відомостей про об'єкти Державного земельного кадастру, передбачені містобудівною документацією, до Державного земельного кадастру і отримання відповідних витягів;
- 3) у випадку незатвердження сільською/селищною/міською радою проєкту Комплексного плану, за рішенням замовника та на підставі додатку до завдання на розроблення здійснення відповідного коригування проєкту Комплексного плану.

У разі, коли зміни до проєкту Комплексного плану суттєві (зміна меж та функцій функціональних зон, переліку проєктних рішень, положень стратегії просторового розвитку території або інші зміни за обґрунтуванням замовника), проєкт Комплексного плану підлягає доопрацюванню та повторно проходить усі процедури завершального етапу розроблення.

Розроблення містобудівної документації вважається завершеним і містобудівна документація на місцевому рівні працюватиме на громаду не раніше моменту внесення відповідних даних до містобудівного кадастру та Державного земельного кадастру.

Для зручності контролю процесів, які виконуються на завершальному етапі, всі процеси згруповані в таблиці 3, в якій також визначено виконавця щодо кожного процесу та нормативний або орієнтовний термін його виконання:

Таблиця 3

Перелік процесів завершального етапу розроблення КП

Підетап	№ з/п	Процес	Виконавець	Нормативний строк (звичайний шрифт) Оринтований строк (курсивний шрифт)
Проведення експертизи проекту КП	1.	Експертиза проекту КП:		
		■ пошук організації-експерта та укладання з ним договору	Виконком	1 тиждень (у випадку, коли не застосована процедура відкритих торгів)
		■ оприлюднення в електронній системі закупівель звіту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель	Виконком	протягом 3 робочих днів з дня укладення договору
		■ проведення експертизи розробленого КП	Виконком	не більше 45 календарних днів
Затвердження проекту КП	2.	Подання розробленого КП на затвердження місцевою радою	Виконком	1 тиждень
	3.	Розгляд та прийняття рішення щодо затвердження проекту КП, в тому числі історико-архітектурного опорного плану (ів) та звіту про стратегічну екологічну оцінку	Сесія ради	протягом 3 місяців з дня подання
	4.	Передача оригіналу історико-опорного архітектурного плану (ів) до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини (у випадку розроблення)	Виконком	1 тиждень
Внесення в ДЗК та МБК	5.	Подання документів до ДЗК та отримання витягів	Розробник	3 тижні
	6.	Подання документів до ДРРП про реєстрацію майнових прав на нерухоме майно	Виконком	3 тижні
	7.	Внесення до ДЗК та містобудівного кадастру відомостей про об'єкти КП, що складають проектні рішення	Виконком	протягом 5 робочих днів з дня затвердження
Оприлюднення	8.	Оприлюднення розробленого КП на:		
		■ єдиному державному вебпорталі відкритих даних	Виконком	1 день
		■ офіційному вебсайті Мінрегіону	Виконком	1 день
		■ вебсайті місцевої ради	Виконком	протягом 5 робочих днів з дня затвердження
	9.	Оприлюднення звіту про виконання договору про закупівлю послуг з розроблення КП в електронній системі закупівель	Виконком	протягом 20 робочих днів з дня виконання сторонами договору
	10.	Письмове повідомлення центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, про розміщення на вебсайті КП, заходів, передбачених для здійснення моніторингу наслідків виконання КП, довідки про консультації та про громадське обговорення	Виконком	1 день

При розрахунку тривалості завершального етапу використані максимальні строки, які встановлені нормативними документами, та досвід, отриманий при виконанні процесів пілотного Проєкту USAID, по яких не встановлений нормативний строк (виділені курсивним шрифтом).

Так, виходячи з вищезазначеного, загальний строк виконання процесів завершального етапу складає приблизно 26 тижнів (орієнтовний календарний план етапу наведений у Додатку II).

Цей строк може як збільшитися, так і зменшитися.

Чинником, який може вплинути на збільшення строку виконання завершального етапу, є запланована сума договору на проведення експертизи проєкту КП - якщо вона буде більше 50 000,00 грн, то процес 1 може бути подовжений на термін, необхідний для проведення тендеру в системі закупівель.

Чинниками, які можуть вплинути на зменшення строку виконання завершального етапу, є:

- зменшення часу проведення власне експертизи проєкту комплексного плану (в розрахунку на цей процес виділено максимально можливий нормативний строк у 45 днів);
- зменшення часу на затвердження сесією ради проєкту комплексного плану (в розрахунку на цей процес виділено максимально можливий нормативний строк у 3 місяці);
- зменшення часу на оприлюднення звіту про виконання договору про закупівлю послуг з розроблення КП в електронній системі закупівель (в розрахунку на цей процес виділено максимально можливий нормативний строк у 20 робочих днів).

Крім того, слід зазначити, що для зменшення строку виконання завершального етапу передбачено паралельне виконання деяких процесів, а саме:

- передача оригіналу історико-опорного архітектурного плану (ів) до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини одночасно з внесенням інформації в ДЗК, ДРРП та МБК, та одночасно з оприлюдненням розробленого комплексного плану та звіту про виконання договору про закупівлю послуг з розроблення КП в електронній системі закупівель.

4. КОНТРОЛЬ ЗАМОВНИКОМ РОЗРОБЛЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ ПЛАНІВ

Розроблення комплексного плану просторового розвитку передбачає участь замовника на всіх стадіях проектування. Отримані результати комплексного плану варто перевірити на:

- ✓ відповідність розробленого Комплексного плану всім пунктам, що визначені завданням на розроблення;
- ✓ врахування пропозицій щодо планувальних рішень комплексного плану або надання вмотивованих пояснень щодо неможливості їхнього врахування;
- ✓ наявність обмежень у використанні земель від всіх режимоутворюючих об'єктів, що розташовані на території громади;
- ✓ наявність електронного документу в форматі gdb або GeoJSON;
- ✓ наявність публікації розробленого Комплексного плану на національному геопорталі.

Для контролю якості розроблення Комплексного плану рекомендується використовувати два типи контролю:

1. Внутрішній контроль – контроль, який виконується розробником на всіх стадіях проектування та базується на таких принципах, як забезпечення науково-технічного прогресу в проектуванні і прийнятті управлінських рішень, їхня регламентація, постійний моніторинг та оптимізація процесів. Управління якістю робіт здійснюється на всіх етапах виконання робіт. Виділяють два типи внутрішнього контролю:

- Поточний контроль, що має інструктивно-методичний характер і здійснюється відповідальними за контроль якості на підприємстві працівниками: сертифікованим інженером-землепорядником та сертифікованим архітектором. Такий контроль являє собою перевірку матеріалів під час виконання робіт з метою попередження і своєчасного усунення дефектів та браку в роботі. Залежно від стану роботи розробки матеріалів і кваліфікації виконавця поточний контроль може бути суцільним і вибіркоvim.

- Автоматизований контроль – виконується системою контролю роботи операторів, яка реалізується за допомогою відповідних налаштувань програмних засобів, які відразу сигналізують про наявність помилок. Автоматично усуваються помилки снєпінгу, що дозволяє зробити топологічно коректну карту та звести баланс площ по угіддям (площа ТГ дорівнює сумі площ всіх угідь, що входять до її складу); уніфікувати заповнення адресно-довідкової частини, що унеможливило допущення орфографічних помилок в назвах вулично-дорожньої мережі; регламентувати типи полів семантичної інформації, дана функція контролює вірність внесення інформації оператором.

За результатами внутрішнього контролю формується протокол контролю та акт усунення відповідних помилок.

2. Зовнішній контроль – здійснюється незалежними установами в складі яких є сертифіковані експерти за відповідними напрямками професійної діяльності, архітекторів, які отримали відповідний кваліфікаційний сертифікат, та сертифіковані інженери-землевпорядники.

Розроблений Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади підлягає проходженню містобудівної ради, містобудівної експертизи та внесенню відомостей до Державного земельного та містобудівних кадастрів. Основне завдання цих установ – перевірка до тримання вимог законодавства при розробленні Комплексного плану. Тому висновки містобудівної ради та містобудівної експертизи, а також витяги про внесення відомостей до Державного земельного та містобудівного кадастрів є також показниками якості розроблення Комплексного плану.

Завершенням розроблення Комплексного плану є внесення інформації до Державного земельного та містобудівного кадастрів. Для гарантій виконання даного процесу, замовнику рекомендується передбачити в договорі на розроблення КП умову завершення зобов'язань розробника лише після внесення інформації до Державного земельного та містобудівного кадастрів.

5. МОТИВАЦІЯ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ТА ВИГОДИ ВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ

МОТИВАЦІЯ	ВИГОДА
Одна громада – одне системне рішення	
Цілісний (комплексний) просторовий розвиток територій як єдиної системи розселення в межах та за межами населених пунктів	Видимі перспективи руху та розвитку території громади на найближчий розрахунковий термін 1-5 років
Визначення довгострокових, просторових та соціально-економічних напрямів розвитку території	Можливість виділення пріоритетних завдань, складання планів робіт, розроблення програм розвитку території громади
Прозорий механізм врахування державних, громадських та приватних інтересів шляхом проведення громадських обговорень	Зниження конфлікту інтересів, завдяки розгорнутій версії просторового планування території, забезпечення сталого розвитку громади
Об'єднання містобудівної та землепорядної документації	Спрощення управління ресурсами та планування території громади
Охоплення містобудівною документацією всієї території громади, а не лише території в межах населеного пункту	Комплексний підхід до врахування потреб громади та планувальних рішень
Розробка стратегії розвитку громади на певний розрахунковий строк	Наявність чіткого та покрокового плану, що дозволить органу місцевого самоврядування визначити першочергові пріоритети руху та розвитку
Вся інформація в одному місці	
Актуалізація геопросторової інформації	Оновлення бази даних на відповідну територію
Аналіз стану існуючої структури господарського комплексу	Ефективне використання території та прогнозування перспективних показників – індикаторів
Спрощення отримання вихідних даних для розроблення містобудівної документації на місцевому рівні	Головні показники відображено на матеріалах комплексного плану
Отримання сучасної характеристики стану житлового фонду, об'єктів обслуговування, промисловості, комунального господарства, вулично-дорожньої та транспортної мережі, будівельної галузі тощо	Розуміння головних показників та володіння загальною інформативною складовою громади
Резервування територій для майбутніх містобудівних потреб, з врахуванням вимог містобудівного, земельного, санітарного, екологічного, природоохоронного законодавства та пожежної безпеки	Стратегічне, довгострокове планування та оперативне управління територіями

МОТИВАЦІЯ	ВИГОДА
Забезпечення ефективного землекористування, регулювання земельних відносин	Узгодження інтересів землевласників на першочергових стадіях відведення земельних ділянок
Спрощення процедури проведення земельних аукціонів	Вільне та вигідне розпорядження власними землями та територіями
Оприлюднення всієї інформації на сайті та геопорталі	Зменшення часу на пошук та отримання інформації, в тому числі про вільні земельні ділянки
Інвестиційна привабливість	
Спрощення дозвільних процедур	Інвестиційна привабливість територій та, як наслідок, наповнення бюджету громади
Залучення додаткових інвестиційних проєктів окремих забудовників та інвесторів	Наповнення бюджету розвитку громади
Економічна доцільність	
Збільшення надходжень від сплати за землю	В середньому 1-2,5 млн на громаду
Зменшення витрат на розроблення містобудівної документації	За рахунок комплексності підходів економія коштів громади складає в середньому 30% від вартості окремо розробленої документації
Зменшення витрат на розроблення документації із землеустрою щодо реєстрації ділянок в кадастрі	Економія складає 1-2 тис. грн з кожної сформованої ділянки
Можливість змінювати цільове призначення та здійснювати будівництво в межах та за межами громади призводить до швидкого залучення інвестицій	В Пісочинській громаді очікується надходження в бюджет 6-7 млн грн за рахунок можливості реалізації інвестиційних проєктів
Наявність планувальних рішень детальних планів на об'єкти соціальної інфраструктури	Можливість залучення коштів інфраструктурної субвенції на будівництво цих об'єктів і таким чином економія коштів місцевого бюджету
Участь громадськості	
Участь громадян у розвитку та формуванні територій	Залучення громадян до прийняття рішень, що стосуються безпосередньо самих мешканців, врахування суспільної думки, заохочення людей до співпраці над розвитком території громади
Задоволення соціальних потреб населення за рахунок фінансування з місцевих бюджетів, дохідна частина яких формується значною мірою завдяки податку на землю	Сталий розвиток соціальної інфраструктури та об'єктів соціального призначення (дитячі садочки, школи, лікарні, центри обслуговування населення тощо)
Прозорість процесу прийняття рішень місцевою владою	Уникнення корупційної складової при прийнятті рішень

ВИСНОВКИ

Одна громада – одне системне рішення – Комплексний план розробляється на всю територію територіальної громади та поєднує як містобудівну, так і землевпорядну документацію.

До 30% економії ресурсів – за рахунок об'єднання 10 видів документації.

Впорядкованість та систематизація усієї наявної містобудівної документації - раніше розроблені генплани, детальні плани територій та землевпорядна технічна документація лягають в основу Комплексного плану.

Широкоформатне сприйняття головної ресурсної бази та потенціалу громади - сучасне відображення видів та категорій земельних ділянок, наявності вільних земельних ділянок.

Наявність досконалого плану перспективного розвитку територій - уникнення можливих суспільних конфліктів щодо використання територій.

Здатність громади окреслити найближчі перспективи існування та стабілізувати майбутні кроки - «прозора» модель розвитку територій в межах та за межами населених пунктів.

Наповнення бюджету громади за рахунок нових інвестицій - комплексний підхід до оновлення містобудівної документації місцевого рівня.

Уникнення соціальної напруги під час реалізації перспективних проєктів, планів та рішень – консолідація думок суспільства та можливостей громади.

Якісний показник бажання розвитку та подальшого уникнення «підводних каменів» – володіння рівними об'ємами інформації та спільна відповідальність громадян та громади на стадії формування завдання й затвердження комплексного плану.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
2. Водний кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 № 3852-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
4. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
6. Кодекс України «Про надра» від 27.07.1994 № 132/94-ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
8. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>
10. Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV «Про архітектурну діяльність» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text>
11. Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

12. Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII «Про інвестиційну діяльність» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
13. Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
14. Закон України від 22.05.2003 № 858-IV «Про землеустрій» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
15. Закон України від 17.06.2020 № 711-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20#Text>
16. Закон України від 28.04.2021 № 1423-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1423-20#n1474>
17. Закон України від 20.03.2018 № 2354-VIII «Про стратегічну екологічну оцінку» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>
18. Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII «Про природно-заповідний фонд України» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
19. Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII «Про охорону навколишнього природного середовища» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
20. Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII «Про оцінку впливу на довкілля» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
21. Закон України від 16.10.1992 № 2707-XII «Про охорону атмосферного повітря» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text>
22. Закон України від 10.01.2002 № 2918-III «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» [Електронний ресурс] – Режим доступу:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2918-14#Text>
23. Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР «Про транспорт» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>
 24. Закон України від 08.09.2005 № 2862-IV «Про автомобільні дороги» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-15#Text>
 25. Закон України від 08.06.2000 № 1805-III «Про охорону культурної спадщини» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
 26. Закон України від 18.03.2004 № 1626-IV «Про охорону археологічної спадщини» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1626-15#Text>
 27. Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР «Про туризм» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
 28. Закон України від 17.11.2009 № 1559-VI «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1559-17#Text>
 29. Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI «Про державний земельний кадастр» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
 30. Постанова Верховної Ради України від 24.12.1999 № 1359-XIV «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14#Text>
 31. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 321 «Про затвердження Порядку переведення дачних і садових будинків, що відповідають державним будівельним нормам, у жилі будинки» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/321-2015-%D0%BF#Text>
 32. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 №

695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>

33. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 № 1291 «Про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1291-2002-%D0%BF#Text>
34. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 № 559 «Про містобудівний кадастр» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-2011-%D0%BF#Text>
35. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2021-%D0%BF#Text>
36. Постанова Кабінету Міністрів України від 02.06.2021 № 654 «Про затвердження Класифікації обмежень у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2021-%D0%BF#Text>
37. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 632 «Про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/632-2021-%D0%BF#Text>
38. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>
39. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 № 548 «Про затвердження Порядку проведення експертизи

містобудівної документації» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-2011-%D0%BF#Text>

40. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.07.2021 № 853 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/853-2021-%D0%BF#Text>
41. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.06.2021 № 681 «Деякі питання забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681-2021-%D0%BF#Text>
42. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 № 555 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-2011-%D0%BF#Text>
43. ДБН Б.1.1-14:2012 Склад та зміст детального плану території [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/Uploads/2017/12/18.1.-DBN-B.1.1-142012.-Sklad-ta-zmist-detavnoqo-planU.pdf>
44. ДБН Б.1.1-15:2012 Склад та зміст генерального плану населеного пункту [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/Uploads/2017/12/19.1.-DBN-B.1.1-152012.-Sklad-ta-zmist-qeneralnoqo-pla.pdf>
45. ДБН Б.1.1-16:2013 Склад та зміст містобудівного кадастру [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/Uploads/2017/12/20.1.-DBN-B.1.1-162013.-Sklad-ta-zmist-mistobUdivnoqo-k.pdf>
46. ДБН Б.1-1-22:2017 Склад та зміст плану зонування території [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/Uploads/2017/12/22.1.-DBN-B.1-1-222017.-Sklad-ta-zmist-planu-zonuвання-teritorii.pdf>

[content/Uploads/2018/05/DBN-B-1.1-22.pdf](https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/05/DBN-B-1.1-22.pdf)

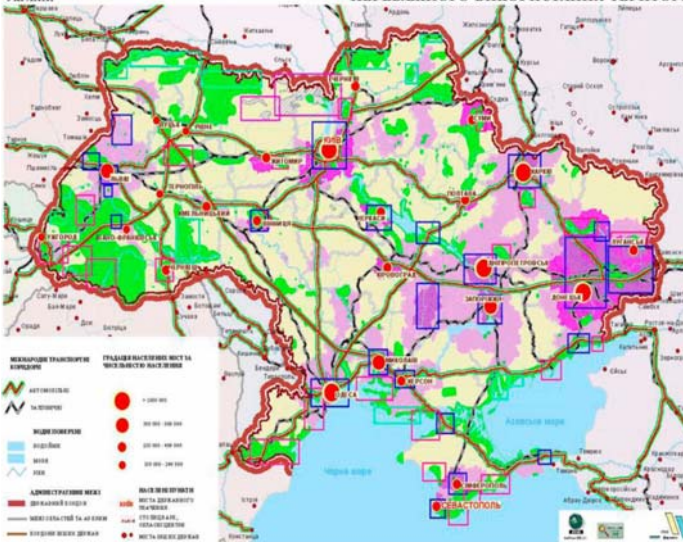
47. ДБН Б.2.2-5-2011 Благоустрій територій [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/24.1.-DBN-B.2.2-52011.-PlanUvannya-ta-zabudova-mist-sel.pdf>
48. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/B2212-IB.pdf>
49. ДБН В.1.1-7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/03/DBN-V.1.1-7-2016.pdf>

ДОДАТКИ

Додаток А

ГЕНЕРАЛЬНА СХЕМА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

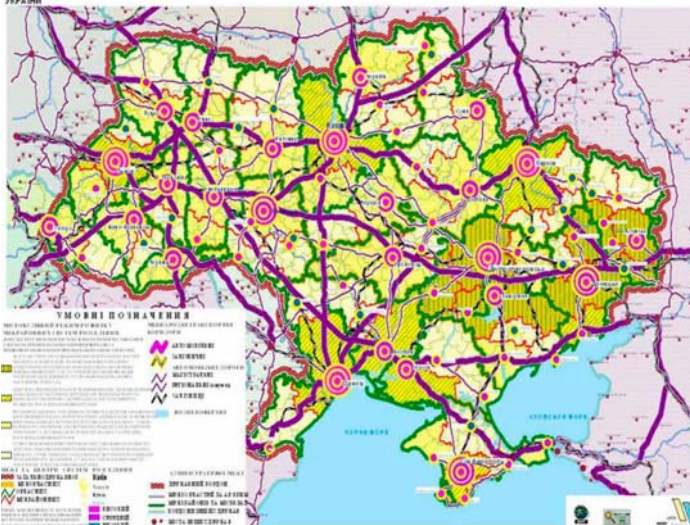
ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА ТА ВИДИ ПЕРЕВАЖНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ

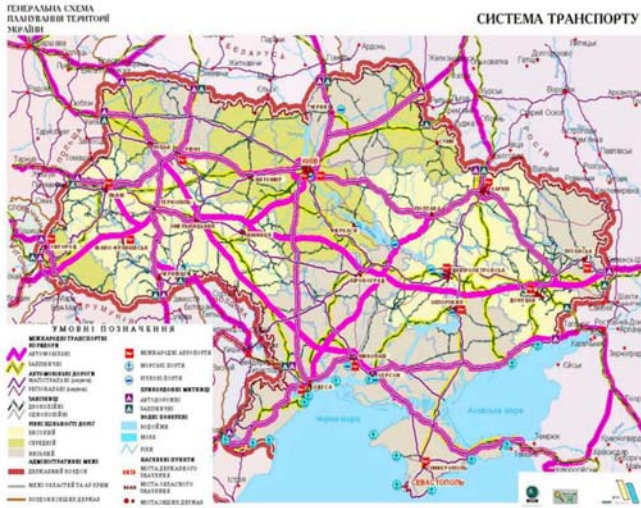
Додаток Б

ГЕНЕРАЛЬНА СХЕМА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

СИСТЕМА РОЗСЕЛЕННЯ

Додаток В

Додаток Г

Додаток Д

Орієнтовний календарний план підготовчого етапу

Пік №	№ з/в	Процес	Виконавець	Номер тижня																																		
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				
Прийняття рішення	1.	Формування рішення про розроблення комплексного плану	Виконавом																																			
	2.	Формування рішення про виділення у бюджет громади коштів на фінансування розроблення комплексного плану	Виконавом																																			
	3.	Затвердження рішення про розроблення комплексного плану та виділення у бюджет відповідних коштів	Сесія ради																																			
	4.	Публікація рішення про розроблення КП, про створення Робочої групи, про початок прийому пропозицій до участі в Робочій групі та до рішення про розробку КП	Виконавом																																			
Формування Робочої групи	5.	Прийняття рішення про участь в Робочій групі	Виконавом																																			
	6.	Створення Робочої групи. Склад, повноваження та порядок прийняття рішення затверджується Виконавом	Виконавом																																			
Введення інформації	7.	Проведення засідань Робочої групи	Робоча група																																			
	8.	Формування звітів (підготовка звітів та аналіз), в т.ч. повторних, їх відправка, отримання та реєстрація відповіді	Виконавом																																			
	9.	Обробка введених даних та робота з допоміжними вступними даними	Виконавом																																			
	10.	Отримання та реєстрація пропозицій громадськості щодо розробки КП	Виконавом																																			
	11.	Обробка отриманих пропозицій щодо розробки КП	Виконавом																																			
	12.	Розглянення інформації щодо отриманих пропозицій до розробки КП і можливість їх використання	Виконавом																																			
	13.	Оприлюднення рішень Робочої групи (даніми щодо розвитку територіальної громади, результати SWOT-аналізу тощо) та інформації щодо дати проведення Стратегічної сесії та запрошує вибори її учасників	Робоча група																																			
	14.	Вибір учасників Стратегічної сесії	Робоча група																																			
	15.	Інформування про час та місце проведення Стратегічної сесії	Робоча група																																			
Проведення громадських слухань	16.	Проведення громадських слухань (Стратегічна сесія)	Робоча група																																			
	17.	Узагальнення Робочою групою направок, Стратегічної сесії та коментарів до них, їх оприлюднення на вебсайті	Робоча група																																			
	18.	Затвердження Робочою групою протоколу Стратегічної сесії	Робоча група																																			
	19.	Підготовка проекту Закання на розроблення КП	Уповноважений орган місцевого самоврядування і архітектурне бюро + Робоча група																																			
	20.	Розгляд та схвалення Закання на розробку КП	Робоча група																																			
	21.	Затвердження Закання на розробку КП	Уповноважений орган місцевого самоврядування і архітектурне бюро																																			
	22.	Публікація Закання на розробку КП на вебсайті	Виконавом																																			
	23.	Публікація оголошення про проведення тендеру та прийняття пропозицій	Виконавом																																			
	24.	Проведення процедури презентацій	Виконавом																																			
	25.	Проведення аукціону	Виконавом																																			
Проведення процедури прийняття рішення через вебсайт громади	26.	Розгляд результатів аукціону	Виконавом																																			
	27.	Оприлюднення рішення про намір укласти договір	Виконавом																																			

Обов'язкові пункти рішення про розроблення Комплексного плану

1

Строки проведення підготовчих процедур розроблення містобудівної документації на місцевому рівні

Календарний план, з зазначенням заходів (кроків) та строків їхнього виконання.

Важливо! Не можна зменшувати обов'язково визначені строки згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації».

Зокрема, наступні:

- Отримання заяв від мешканців громади на включення до персонального складу робочої групи – 10 робочих днів.
- Інформування громадськості про початок внесення пропозицій фізичними та юридичними особами щодо розроблення комплексного плану. Отримання пропозицій до комплексного плану від фізичних та юридичних осіб – 15 робочих днів.
- Інформування на вебсайті громади мешканців територіальної громади та визначених зацікавлених сторін у розвитку територіальної громади про дату проведення стратегічної сесії та порядок відбору її учасників – 15 робочих днів.
- Розміщення на вебсайті громади інформації щодо отриманих пропозицій до комплексного плану від фізичних та юридичних осіб. Інформування на вебсайті громади мешканців територіальної громади та визначених зацікавлених сторін у розвитку територіальної громади про час та місце проведення стратегічної сесії – 5 робочих днів.
- Узагальнення робочою групою напрацювань стратегічної сесії та коментарів до них у вигляді протоколу стратегічної сесії та розміщення його на вебсайті громади із забезпеченням можливості коментування користувачами вебсайту. Коментування напрацювань стратегічної сесії користувачами вебсайту – 10 робочих днів.

Строки щодо інших заходів (кроків) громада визначає сама, в залежності від своїх потреб, зайнятості та умов.

2

Вимоги до персонального складу робочої групи

У складі робочої групи має бути не менш як 5 осіб і не більш як 21 особа, з непарною кількістю членів (складається з представників сільських, селищних, міських рад, виконавчих органів сільських, селищних, міських рад (далі – виконавчий орган), органів державної влади, державних та комунальних підприємств, установ та організацій, органів самоорганізації населення, громадських організацій, інших зацікавлених сторін).

Має бути забезпечено участь у Робочій групі принаймні одного представника від кожного з населених пунктів, розташованих на території ТГ, який не є співробітником виконавчого органу.

Допускається представлення одним членом робочої групи інтересів кількох суміжних сіл та селищ ТГ.

Склад робочої групи можливо поділити на дві групи осіб:

Представники органів місцевого самоврядування (представники виконкому, голова, заступники голови, старости, депутати – можуть бути представником від населеного пункту чи групи суміжних населених пунктів).

Представники громадськості та інших зацікавлених осіб (представники громадських організацій, мешканці, представники бізнесу, представники сусідніх громад, та інші, що не входять до першого пункту).

Частка групи громадськості та інших зацікавлених осіб повинна бути не менша ніж 51% від загальної кількості членів робочої групи.

3

Строки приймання заявок на участь у робочій групі

Не менш як 10 робочих днів з дня публікації рішення про розроблення комплексного плану на вебсайті сільської, селищної, міської ради, але за потреби цей строк може бути збільшений.

4

Пропозиції щодо переліку та значень індикаторів

Зазначити перелік тих показників розвитку території, яких Ваша громада хотіла б досягти при розробленні Комплексного плану, на основі аналізу індикаторів розвитку з Стратегії розвитку ТГ, на основі аналізу зібраної інформації про ресурси Вашої громади, на основі бачень розвитку території.

Орієнтований перелік розпорядників вихідних даних

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	☒
ДНВП Картографія	Ортофотоплани в масштабі 1:10 000 та крупніше в електронному вигляді, виконані відповідно до Угоди про позику (Проект «Видача державних актів на право власності на землю у сільській місцевості та розвиток системи кадастру») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку	
	Топографічні карти масштабів від 1:2000 до 1:10000	
Сільська (селищна, міська) рада	Заповнені анкети:	
	1. Характеристика змін адміністративно-територіального устрою	
	2. Динаміка територіального розвитку	
	3. Стан розвитку соціальної інфраструктури	
	4. Динаміка демографічного розвитку	
	5. Рівень освіти економічно активного населення	
	6. Зайнятість населення по галузях господарства	
	7. Характеристика промислових підприємств	
	8. Характеристика с/г підприємств	
	9. Характеристика об'єктів невикористаного комплексу	
	10. Обсяги інвестицій	
	11. Перелік потенційних інвестицій	
	12. Динаміка соціально-економічного розвитку	
	13. Характеристика системи водопостачання	
	14. Характеристика системи водовідведення	
	15. Характеристика системи тепlopостачання	
	16. Характеристика системи електропостачання	
	17. Характеристика системи газопостачання	
	18. Характеристика системи телефонізації	
	19. Характеристика трубопровідного транспорту	
	20. Динаміка розвитку інженерної інфраструктури	
	21. Характеристика автомобільних доріг	
	22. Структура парку автотранспорту	
	23. Характеристика роботи автостанції	
	24. Характеристика автобусних маршрутів	
	25. Характеристика підприємств автотранспорту	
	26. Повітряний транспорт	
	27. Наявність і місцезоположення пожежних депо	
	28. Характеристика мінерально-сировинних ресурсів	
	29. Характеристика територій курортного, оздоровчого, рекреаційного призначення	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	30. Характеристика туристичної інфраструктури	
	31. Поводження з твердими побутовими відходами	
	32. Охорона та використання водних ресурсів	
	33. Перелік розробленої містобудівної документації	
	34. Характеристика небезпечних природних явищ	
	Інші матеріали:	
	1. Паспорт громади	
	2. Стратегічний план розвитку громади	
	3. Програма економічного і соціального розвитку	
	4. Перелік назв вулиць, провулків та інших топонімічних об'єктів згідно з відповідними рішеннями органів місцевого самоврядування чи державної влади	
	комунальне господарство та санітарна очистка території:	
	5. Основні проблеми водопостачання і каналізації. Технічні характеристики та рівень зношеності існуючих очисних споруд та мереж водопостачання та каналізації	
	6. Інформація про розташування джерел центрального водопостачання, їхню характеристику, копії проєктів встановлення зон санітарної охорони	
	7. Схема М 1: 10000 основних водоводів та споруд каналізації (наявність водозаборів – підземні або поверхневі, водоочисних споруд, очисних споруд каналізації по населеним пунктам району)	
	8. Інформація про розташування каналізаційних насосних станцій та очисних споруд господарсько-побутової і дощової каналізацій, їхню характеристику, копії проєктів встановлення санітарно-захисних зон	
	9. Пропозиції щодо модернізації та розвитку систем водопостачання і каналізації на період до 2025 р (із зазначенням орієнтовної вартості заходів) та перспективу до 2040 р. Існуючі програми в громаді або загалом в районі відносно питань водопостачання та водовідведення	
	10. Підприємства (комунальні, відомчі...), в підпорядкуванні яких знаходяться системи теплопостачання населених пунктів (назва, адреса, телефон)	
	11. Проблемні питання в галузі теплопостачання. Галузева програма розвитку.	
	12. Програми поводження з ТПВ, природоохоронні та інші за наявності програми	
	13. Інформація про внутрішньогосподарські меліоративні системи та картографічні матеріали з їхнім відображенням	
	комунальне майно та земельні ділянки:	
	14. Перелік безхазяйного нерухомого майна.	
	15. Перелік об'єктів комунального нерухомого майна	
	землеустрій:	
	16. Копії рішень органів влади, яким затверджено встановлення (зміну) меж населених пунктів та території місцевих рад, що об'єдналися _____ громаду.	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	17. Копії проектів землеустрою, якими були сформовані території місцевих рад, що об'єдналися _____ громаду.	
	18. Копії проектів землеустрою, якими були встановлені або змінені межі населених пунктів.	
	19. Копії технічних документів із землеустрою з нормативною грошовою оцінки земель населених пунктів.	
	20. Державна/адміністративна статистична звітність з кількісного обліку земель у розгорнутій формі (за відсутності звітності за формами 2-зем, 6-зем станом на 20__ рік).	
	21. Копії чинних договорів оренди земельних ділянок, укладених органом місцевого самоврядування територіальної громади, відомості про які відсутні у Державному земельному кадастрі	
	22. Перелік чинних договорів оренди земельних ділянок, укладених органом місцевого самоврядування територіальної громади	
	23. Інформація про сільськогосподарські підприємства, яким було видано державні акти на право колективної власності на землю (початкову назву підприємства, інформація про його реорганізацію та ліквідацію, копії державних актів на право колективної власності на землю)	
	24. Копії протоколів зборів членів підприємства, що стосуються вирішення ділі несіпськогосподарських угідь (болота, ліси тощо), що входили в межі території сільськогосподарських підприємств, яким було видано державні акти на право колективної власності на землю.	
	25. Копії державних актів, що посвідчують право на землю (приватної власності, постійного користування)	
	26. Інформації про земельні ділянки, виділені в натурі (на місцевості) за рахунок земельних часток паїв, які обробляються одноосібно фізичними особами, із зазначенням кадастрового номеру земельної ділянки або за його відсутності номеру ділянки на матеріалах паювання, прізвища, ім'я та по батькові власника земельної ділянки, її цільове призначення, склад угідь та площу	
	27. Копії проектів роздержавлення земель КСП.	
	28. Копії проектів поділу земель колективної власності на паї (для видачі сертифікатів на право на земельні частки (паї)).	
	29. Копії проектів землеустрою щодо виділення в натурі (на місцевості) земельних часток (паїв).	
	30. Пропозиції щодо продажу земельних ділянок комунальної власності або прав на них на земельних торгах.	
	31. Інформація та графічні матеріали з відображенням земельних ділянок, що використовуються для городництва.	
	32. Копії схем розташування земельних ділянок, генеральних планів або проектів організації території садових товариств.	
	33. Інформація про кількість звернень фізичних та юридичних осіб про надання у власність чи користування земельних ділянок із земель державної власності за останні 5 років із зазначенням категорій земель, площі, розташування, кількості задоволених заяв та відмов.	
	містобудування:	
	34. Копії генеральних планів населених пунктів та їхні картографічної основи (топографічні карти).	
	35. Копії схеми планування території району.	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
Фонд державного майна України	Перелік об'єктів нерухомості, в тому числі земельних ділянок, державної форми власності	
Балансоутримувачі державного нерухомого майна	Копії документів, що посвідчують право користування земельними ділянками.	
	Інформація про земельні ділянки, що перебувають у користуванні, але право на них не оформлено (місцезнаходження, площа, використання).	
	Інформація про об'єкти нерухомості, відмінні від земельних ділянок, якщо вони не відносяться до земель, зазначених у 2-х попередніх пунктах (опис, місцезнаходження).	
Голова обласної державної адміністрації	Державні та регіональні інтереси для урахування їх під час розроблення комплексного плану	
Структурний підрозділ ОДА у сфері охорони навколишнього природного середовища тощо (екологія)	1) основні екологічні проблеми, наявні на території громади;	
	2) звіти про стан навколишнього природного середовища у _____ районі, за останні 5 років;	
	3) екологічний паспорт _____ району, за останні 5 років;	
	4) звіти про стан навколишнього природного середовища у місті _____, за останні 5 років;	
	5) навколишнє середовище _____ області. Статистичний збірник. _____ 20__0;	
	6) стан атмосферного повітря:	
	■ основні джерела забруднення, їхній клас шкідливості, об'єми викидів (тис. тонн), розмір санітарно-захисної зони, адреса розташування виробничих потужностей;	
	■ характеристика викидів (основні компоненти);	
	■ основні зони забруднення атмосферного повітря, рівні перевищення ГДК;	
	7) обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин у _____ області із прив'язкою до підприємств (локацій) або до населених пунктів, у розрізі районів за останні 5 років. Забруднюючі речовини:	
	■ завислі речовини (пил)	
	■ сажа	
	■ формальдегід	
	■ оксид вуглецю	
	■ діоксид азоту	
	■ неметанові леткі органічні сполуки	
	■ сажа	
	■ діоксид сірки	
	■ метан	
	■ оксид азоту	
	■ аміак	
	8) стан водного басейну:	
	■ характеристика існуючих джерел водопостачання, об'єми, якість води;	
	■ наявність зон санітарної охорони, їхні розміри (графічні матеріали);	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	- об'єми скидів стічних вод, стан каналізаційних очисних споруд, їхня потужність (проектна і фактична), якість очистки; - стан поверхневих вододім та прибережних смуг; - основні джерела та причини забруднення підземних і поверхневих вод;	
	9) дані щодо моніторингу в суббасейні _____ у межах _____ області (за останні 5 років);	
	10) стан водних об'єктів та оцінка їхньої водозабезпеченості в суббасейні _____ у межах _____ області;	
	11) стан ґрунтів:	
	- основні джерела забруднення; - стан кладовищ, їхній перелік, адреси, санітарно-захисні зони; - проблеми поводження з токсичними відходами;	
	12) звіти про стан навколишнього природного середовища у _____ районі, за останні 5 років;	
	13) екологічний паспорт _____ району, за останні 5 років;	
	14) перелік суб'єктів господарювання, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря із зазначенням класу шкідливості, загального обсягу викидів, розташування об'єктів, розмірів санітарно-захисних зон (додаток 1);	
	15) копії проєктів зі встановлення (або зменшення) розмірів санітарно-захисних зон;	
	16) дані про об'єкти природно-заповідного фонду (далі – ПЗФ):	
	- перелік територій та об'єктів в межах _____ району (№ постанови, місце розташування, площа, характеристика, охоронне зобов'язання, підпорядкування) (додаток 2 до листа); - інформацію щодо розроблених проєктів землеустрою та визначених охоронних зон для існуючих об'єктів та територій ПЗФ в межах території громади, інформацію щодо встановлених меж природоохоронних об'єктів в природі; - інформація щодо пропонування до створення об'єктів ПЗФ в межах території громади, графічні матеріали з відображенням їхніх передбачуваних меж;	
	17) інформація про управління відходами, зокрема про розташування, площу, межі місць видалення відходів;	
	18) графічні та текстові матеріали регіональної схеми екомережі області;	
	19) дані щодо формування екологічної мережі на території громади;	
	20) програма охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки в районі;	
	21) інформацію щодо наявності на території громади складів непридатних або заборонених до використання пестицидів і отрутохімікатів та поводження з ними	
	22) характеристика мінерально-сировинних ресурсів (типи корисних копалин, родовища, місце розташування, використання, затверджені та прогнозовані кадастрові запаси станом на 01.01.202__ р.), у тому числі:	
	- реєстр запасів підземних питних вод з переліком родовищ, їхньою характеристикою, місцезнаходженням та кадастровими запасами; - реєстр запасів підземних лікувально-мінеральних вод, грязей та інших бальнеологічних ресурсів з переліком родовищ;	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	23) характеристики рівнів підтоплення (грунтовими водами) земель громади, зони залягання ґрунтових вод менше 3-х метрів від поверхні у межах території (табличні та графічні матеріали);	
	24) зони затоплення паводковими та повеневими водами 4% забезпечення – шар понад 2 метри (аналітичні та графічні матеріали);	
	25) зони поширення несприятливих фізико-геологічних процесів та явищ (зсуви, явища, яружна ерозія, штучні підземні виробки, піддробовані території, провали та тріщини у земній поверхні)	
	26) пропозиції щодо розроблення Комплексного плану	
Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації	Інформація про розташування, межі та характеристику курортних територій, лікувально-оздоровчої місцевості, особливо цінні та унікальні природні лікувальні ресурси, загальнопоширені природні лікувальні ресурси, зокрема про розміри та межі зон санітарної охорони	
Державний реєстр речових прав на нерухому майно	За умови отримання безкоштовного доступу: інформація про зареєстровані права на земельні ділянки та їхні обтяження, отримана за допомогою API у порядку взаємодії інформаційних систем	
Державний земельний кадастр	Інформація про земельні ділянки, зареєстровані у Державному земельному кадастрі, у форматі JSON та PDF, отримана з використанням електронних сервісів Публічного кадастрової карти.	
Державний фонд документації із землеустрою	Копії проектів формування території і встановлення меж місцевих рад	
	Копії проектів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населених пунктів або аналогічні проекти за змістом.	
	Копії проектів роздержавлення і приватизації земель сільськогосподарських підприємств	
	Копії проектів організації території земельних часток (паїв)	
	Копії документів із землеустрою на земельні ділянки, що надані у приватну власність, оренду чи постійне користування, інформація про які відсутня у Державному земельному кадастрі.	
	Копії документів із землеустрою, якими було встановлено межі територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісгосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їхніх режимотворюючих об'єктів.	
Держгеокадастр України	Інформація про межі індексно-кадастрових зон та кварталів у цифровому векторному вигляді (формати SHP, JSON та інші загальнопоширені формати)	
	Інформація про межі агрогруп ґрунтів, шифр та назву агрогрупи, бал бонітету ріплі, бал бонітету сіножатей, бал бонітету пасовищ, бал бонітету багаторічних насаджень у цифровому векторному вигляді (формати SHP, JSON та інші загальнопоширені формати), що були основою для проведення загальнонаціональної (всукраїнської) нормативної грошової оцінки земель.	
Обласне управління Держгеокадастру України	Інформація про межі населених пунктів територіальної громади, відомості про які внесені в Державний земельний кадастр, у цифровому форматі XML або JSON	
	Кількість земель (загальна площа в межах громади, в тому числі з розподілом її за категоріями, угіддями та формами власності)	
	Кількість земель, використання яких обмежується відповідно до законодавства та вимагає спеціального режиму (особливо цінних, зрошуваних та осушених, курортів, водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, на території яких розроблено проекти встановлення цих зон тощо)	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	Облік якості земель за всіма категоріями земель та угіддями (зокрема, бонітування (агровиробничі групи) ґрунтів, придатність сільськогосподарських земель для використання з виділенням особливо цінних земель, забруднення земель продуктами хімізації сільського господарства, техногенне забруднення, зокрема, радіонуклідне, площа деградованих та малопродуктивних земель, які перебувають у стані консервації, площа водно-болотних угідь міжнародного значення, наявність статусу курорту, види та запаси природних лікувальних ресурсів, їхня медико-біологічна оцінка, якісні характеристики природних територій курортів, їхня лікувальна, профілактична, реабілітаційна, природоохоронна, наукова, рекреаційна цінність)	
	Середня (базова) вартість 1 кв. м. земель населених пунктів, які увійшли до складу громади, станом на 01.01.202__ року останнього проведення оцінки	
	Середня по громаді нормативна грошова оцінка 1 га сільськогосподарських земель	
	Площі та цільове призначення земель, вивільнених під час скорочення виробничих територій, у тому числі земель сільськогосподарського призначення	
	Заходи з використання та охорони земель, заплановані у відповідних відомчих програмах (програма використання та охорони земель, основні техніко-економічні показники «Генеральної схеми протиерозійних заходів» та «Регіональної програми захисту від водної та вітрової ерозії, інших видів деградації земель», програму розвитку земельних відносин	
	Матеріали агрохімічного обстеження ґрунтів із прив'язкою або до точок відбору зразків, або до ґрунтових відмін.	
	Дані щодо вмісту вміст валових форм важких металів і мікроелементів; пестицидів, питома активність Cs137 і Sr90;	
	Гранулометричний склад;	
	Сума ввібраних основ (Ca+Mg), pH, вміст гумусу	
	Інформація про кількість звернень фізичних та юридичних осіб про надання у власність чи користування земельних ділянок із земель державної власності за останні 5 років із зазначенням категорій земель, площі, розташування, кількості задоволених заяв та відмов.	
	Пропозиції щодо продажу земельних ділянок державної власності або прав на них на земельних торгах	
Районний відділ обласного управління Держгеокадастру України	Облікові площі населених пунктів	
	Переліки невитребуваних земельних ділянок та нерозподілених земельних часток (паїв)	
	Копії державних актів, що посвідчують право власності на земельні ділянки, яким присвоєні кадастрові номери, і відомості про які відсутні у Державному земельному кадастрі	
	Копії державних актів, що посвідчують право власності на земельні ділянки, яким не присвоєні кадастрові номери, і відомості про які відсутні у Державному земельному кадастрі	
	Копії державних актів, що посвідчують право постійного користування земельними ділянками, і відомості про які відсутні у Державному земельному кадастрі	
	Копії державних актів, що посвідчують право колективної власності на землю Державна/адміністративна статистична звітність з кількісного обліку земель у розгортній формі (за її відсутності – звітність за формами 2-зем, 6-зем станом на 20__ рік)	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
Районна державна адміністрація області	Програми охорони навколишнього природного середовища.	
	Копії розпоряджень про погодження проєктів організації території земельних часток (паїв)	
	Копії договорів земельних ділянок, укладених районною державною адміністрацією	
	Перелік і характеристику доріг місцевого значення, що проходять по території громади, із зазначенням балансоутримувача, експлуатаційного підприємства та категорій доріг, індексу, типу покриття та середньодобової інтенсивності руху	
	Карта-схема автомобільних доріг загального користування з позначенням індексів автомобільних доріг	
	Перелік населених пунктів громади, які мають зупинки міжміського та приміського автобусного сполучення на автодорогах загального користування	
	Перелік і характеристика мостових споруд на автодорогах загального користування доріг різних категорій, що проходять по території громади (вид споруди, вид перешкоди, місце розташування – лікет та назва найближчого населеного пункту, статус автодороги, технічна категорія, протяжність споруди, технічні характеристики – габарит, протяжність споруди, ширина проїзної частини, тип конструкції – матеріал, рік будівництва та останнього обстеження, технічний стан, чи потрібна реконструкція	
	Плани, проєктні розробки, інвестиційні проєкти, пропозиції щодо реконструкції автодоріг, будівництва транспортних коридорів, об'їздів населених пунктів, під'їздів до населених пунктів, транспортних розв'язок і шляхопроводів, комплексів автосервісу на території громади	
	За відсутності інформації в громаді, перелік будинків відпочинку, пансіонатів, об'єктів фізичної культури і спорту, туристичних баз, кемпінгів, яхт-клубів, стаціонарних і наметових туристично-оздоровчих таборів, будинків рибалок і мисливців, дитячих туристичних станцій, дитячих та спортивних таборів, інших аналогічних об'єктів	
Управління Держпродспоживслужби в області/районі	1. Стан повітряного басейну:	
	■ основні джерела забруднення, їхній клас шкідливості, об'єми викидів (тис. тонн), розмір санітарно-захисної зони, адреса розташування виробничих потужностей;	
	■ характеристика викидів (основні компоненти);	
	■ основні зони забруднення атмосферного повітря, рівні перевищення ГДК;	
	■ наявність стаціонарних постів по контролю за станом атмосферного повітря, їхня адреса, характеристика основних фонових показників з % відхилення від нормативу;	
	■ заходи по оздоровленню повітряного басейну (винесення, очистка, відселення).	
	2. Стан водного басейну:	
	■ характеристика існуючих джерел водопостачання, об'єми, якість води;	
	■ наявність зон санітарної охорони, їхні розміри (графічні матеріали);	
	■ об'єми скидів стічних вод, стан каналізаційних очисних споруд району, їхня потужність (проєктна і фактична), якість очиски;	
	■ стан поверхневих водойм та прибережних смуг;	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	■ основні джерела та причини забруднення підземних і поверхневих вод;	
	■ заходи з оздоровлення водного басейну.	
	3. Стан ґрунтів:	
	■ основні джерела забруднення;	
	■ стан звалищ (полігонів) побутових і промислових відходів, їхній перелік, адреса, санітарно-захисні зони;	
	■ стан кладовищ, їхній перелік, адреса, санітарно-захисні зони;	
	■ проблеми поводження з токсичними відходами;	
	■ поворження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами;	
	■ заходи з оздоровлення ґрунтів (розширення, закриття, рекультивація тощо).	
	4. Анофелогенність водойм:	
	■ перелік водойм, їхні площі та % анофелогенних площ;	
	■ заходи по оздоровленню водного басейну (рекультивація, очистка, озеленення).	
	5. Електромагнітний фон:	
	■ джерела ЕМВ;	
	■ санітарно-захисні зони і зони регулювання забудови від даних об'єктів, їхні розміри (графічні матеріали);	
	■ заходи з оздоровлення навколишнього середовища (технології, вивеснення).	
	6. Шум (акустика):	
	■ основні джерела забруднення (автодороги, залізниці, аеродроми), рівні перевищення (дБА); наявність санітарно-захисних зон, їхні розміри;	
	■ заходи з оздоровлення навколишнього середовища (захист, озеленення).	
		7. Вихідні дані щодо наявності на території _____ району в межах громади місць поховання трупів тварин, у т. ч. інфекційно небезпечного характеру, їхній перелік, характеристика (рік останнього поховання), пропозиції щодо необхідності проведення інженерних заходів. За необхідності будівництва ветсанітальних заводів на території області просимо надати Ваші пропозиції щодо його орієнтованого місця розташування.
8. Інформація щодо функціонування на території громади та на суміжних територіях (у радіусі до 2,0 км) тваринницьких та птахівничих господарств (назва, місце розташування, поголів'я).		
9. Пропозиції та перелік заходів з покращення санітарного стану території.		
Управління культури і туризму обласної державної адміністрації або відділ, утворений органом місцевого самоврядування громади, що функціє у галузі культури, туризму, національностей та релігій	Перелік пам'яток історії, археології, монументального мистецтва всіх категорій з відповідними рішеннями про взяття на державний облік.	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	Перелік щойно виявлених об'єктів культурної спадщини за видами історії, археології, монументального мистецтва з відповідними наказами про занесення до переліку об'єктів культурної спадщини (за наявності).	
	Інформація про розміри та охоронні зони об'єктів культурної спадщини.	
	Завірені копії рішень місцевого органу виконавчої влади про затвердження зон охорони пам'яток історії, археології, монументального мистецтва (за наявності).	
	Відомості щодо територій, які мають статус земель історико-культурного призначення.	
	Матеріали науково-дослідних, науково-проектних робіт, пов'язаних із охороною культурної спадщини та збереженням традиційного характеру середовища (за наявності).	
	Облікову документацію на об'єкти культурної спадщини (за наявності).	
	Матеріали затверджених історико-архітектурних опорних планів із визначеннями межам історичних ареалів населених пунктів (за наявності).	
	Матеріали, у тому числі картографічні, із зазначенням місця розташування пам'яток культури, їхні території та зони охорони.	
	Проектні пропозиції стосовно об'єктів історико-культурної спадщини.	
	За відсутності графічних матеріалів, просимо нанести об'єкти культурної спадщини й історичні ареали на цифрову картографічну основу з зазначенням розмірів охоронних зон.	
Регіональний офіс водних ресурсів у області	Водні ресурси громади, їхнє використання за 20__ р. даними річного звіту. Водогосподарські баланси на рівні використання 1990 р. (максимальний рівень), 20__ р. (сучасний стан):	
	■ ресурси поверхневого стоку:	
	■ кількість та ємність водосховищ, ставків	
	■ водозабезпеченість на одного жителя (питомі показники забезпеченості місцевими водними ресурсами, поверхневими (рік 95% забезпеченості) та підземними	
	Схема М 1: 100000 основних водоводів	
	Сучасний стан та перспективи розвитку водопостачання та каналізації населених пунктів	
	Прогнозні ресурси підземних вод (району).	
	Пропозиції щодо поліпшення водозабезпечення населення і галузей економіки на період до 2021 р. (із зазначенням орієнтовної вартості заходів) та перспективу до 2040 р.	
	Основні показники водоспоживання і водовідведення 20__ р (сучасний стан) за статистичною звітністю за формою 2-тп (водгосп) (табл. А,Б, 1-6). У розрізі: селища міського типу, сільради, міської та сільської місцевості.	
	Показники: відбір усього, у т.ч. із поверхневих, із підземних джерел; ліміт використання, використання усього, у т. ч. на господарські потреби, на виробничі потреби, на зрошення, на с/г водопостачання, рибне господарство, інші потреби; використання води питної якості усього, у т. ч. на виробничі потреби, у т. ч. із комунальних систем; оборотне і повторне використання води, процент економії; утрати при транспортуванні; використання стічних вод; водовідведення без транзиту, об'єм випуску стічних вод у поверхневі водні об'єкти усього, у т.ч. нормативно чистих, нормативно очищених, недостатньо очищених, без очищення; об'єм випуску на рельєф; потужність очисних споруд усього, у т.ч. перед випуском у водні об'єкти.	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	Локальні водозабори і випуски стічних вод промислових підприємств. Перелік промислових підприємств, які мають самостійні водозабори із природних водних об'єктів (у т.ч. з поверхневих та підземних джерел), з яких саме, випуски стічних вод у ці об'єкти, об'єкти відбору та використання; об'єкти випуску, продуктивність споруд очищення, місця скиду. Показники за 1990, 2010, 20__ рр. (за формою 2-ТП(водгосп)).	
	Водозабезпеченість на одного жителя (питомі показники забезпеченості місцевими водними ресурсами, поверхневими (рік 95% забезпеченості) та підземними).	
	Дані державного водного кадастру, карта існуючих та перспективних водозаборів, зони санітарної охорони підземних водозаборів (з графічними матеріалами та характеристиками).	
	Основні показники забору, використання та скиду вод по галузях промисловості громади за 20__ рік.	
	Характеристика рівнів підтоплення та затоплення населених пунктів (табличні та графічні матеріали).	
	Наявність постів спостережень, рівневий режим 1% та 4% затоплення.	
	План заходів, пов'язаних з попередженням шкідливої дії вод і ліквідацією її наслідків, включаючи протипаводковий захист населених пунктів та земель.	
	Наявність (існуючі проекти) та стан водоохоронних зон і прибережних захисних смуг водойм, їхні параметри.	
	Інформація про наявні меліоративні системи.	
	Схеми розташування меліоративних систем.	
	Наявність (існуючі проекти) та стан водоохоронних зон і прибережних захисних смуг водойм, їхні параметри, копії проектів з їхнього встановлення.	
	Перелік підприємств-водокористувачів, які отримали дозвіл на спеціальне водокористування.	
Обласне управління лісового та мисливського господарства	Загальні дані про лісовий фонд у розрізі адміністративно-територіальних одиниць (Додаток №3 до Інструкції про порядок ведення державного лісового кадастру і первинного обліку лісів).	
	Перелік лісгосподарських підприємств всіх форм власності, що здійснюють господарську діяльність в межах території громади із зазначенням площі земель у їхньому користуванні.	
	Плани лісонасаджень у лісництвах у межах _____ району.	
	Потреби у відведенні нових територій для потреб лісового господарства.	
	Природно-заповідний фонд в межах лісового фонду на території громади (перелік об'єктів і територій, статус, площа, характеристика, схема розташування), програми подальшого використання.	
Підприємства лісового господарства всіх форм власності	Характеристика лісового фонду станом на 01.01.202__ р. (типи, структура, якість, площа лісів); ліси рекреаційного значення, об'єкти природно-заповідного фонду в межах ділянок лісового фонду.	
	Матеріали лісовпорядкування з таксаційним описом (для коректного відображення на картографічних матеріалах меж земель, зайнятих лісовим фондом, а також земельних угідь).	
	Схема розподілу лісових земель за категоріями захисності (ліси природоохоронного призначення, рекреаційно-оздоровчі ліси, захисні, експлуатаційні тощо)	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	Основні проблеми лісочористування, охорони і відновлення лісів. Інформація про заходи по охороні, відтворенню та раціональному використанню мисливського фонду	
	Схеми об'єктів природно-заповідного фонду в межах лісового фонду	
	Інформація про розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за панівними породами та групами віку	
	Інформація про санітарний та радіаційний стан лісів, розташованих на території громади	
	Інформація про лісозахисні роботи; заготівля деревини та рубки формування і оздоровлення лісів; відтворення лісів, садіння і висівання лісу	
	Програми збереження, відновлення та оздоровлення лісів	
	Схема розташування мисливських угідь на території громади, їхня площа	
	Перелік диких тварин та дичини, на яких здійснюється полювання	
	Копії державних актів на право постійного користування земельними ділянками та/або інформація про об'єкти нерухоomości, що перебувають на балансі державних підприємств лісового господарства (якщо такі об'єкти розташовані поза межами земельних ділянок, на які виготовлені правовстановлюючі документи) (для відображення меж землекористувань підприємства).	
Служба автомобільних доріг області/балансують-мувачі доріг місцевого значення	Перелік і характеристика доріг різних категорій, що проходять по території громади (статус, технічна категорія, протяжність, тип, стан покриття та ширина проїзної частини, ширина смуги відведення, середньодобова інтенсивність руху, розташування в межах громади об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури)	
	Карта-схема автомобільних доріг загального користування з позначенням індексів автомобільних доріг	
	Перелік населених пунктів громади, які мають зупинки міського та приміського автобусного сполучення на автодорогах загального користування	
	Перелік і характеристика мостових споруд на автодорогах загального користування доріг різних категорій, що проходять по території громади (вид споруди, вид перешкоди, місце розташування – пікет та назва найближчого населеного пункту, статус автодороги, технічна категорія, протяжність споруди, технічні характеристики – габарит, протяжність споруди, ширина проїзної частини, тип конструкції – матеріал, рік будівництва та останнього обстеження, технічний стан, чи потрібна реконструкція)	
	Копії державних актів на право постійного користування земельними ділянками та/або інформація про об'єкти нерухоomości, що перебувають на балансі підприємства (якщо такі об'єкти розташовані поза межами земельних ділянок, на які виготовлені правовстановлюючі документи), картографічні матеріали на слуги відведення доріг (для відображення меж землекористувань підприємства).	
	Плани, проєктні розробки, інвестиційні проєкти, пропозиції щодо реконструкції автодоріг, будівництва транспортних коридорів, об'їздів населених пунктів, під'їздів до населених пунктів, транспортних розв'язок і шляхопроводів, комплексів автосервісу на території громади	
Підприємства залізничного транспорту	Перелік і характеристика залізничних доріг, залізничних вокзалів та станцій (назва магістралі, найменування ділянок, протяжність в межах громади, колійність, наявність електрифікації, розміри руху поїздів (згідно додатків), середньодобова інтенсивність руху пасажирських та вантажних поїздів)	
	Інформація про розміри санітарно-захисних зон вздовж (навколо) залізничних доріг, залізничних вокзалів та станцій	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	Копії державних актів на право постійного користування земельними ділянками та/або інформація про об'єкти нерухомості, що перебувають на балансі підприємства (якщо такі об'єкти розташовані поза межами земельних ділянок, на які виготовлені правостановлюючі документи), картографічні матеріали на смуги відведення залізниць (для відображення меж землекористувань підприємства).	
Експлуатанти аеродромів (аеродромів)	Характеристика злітно-посадкової смуги (довжина та ширина), необхідність її збільшення.	
	Копії карт шуму та пояснювальних записок до них (за можливістю надати картографічні матеріали у цифровому векторному вигляді SHP, DWG/DXF тощо).	
	Картографічні матеріали, що відображають розміри, межі та розташування природоохоронної території та смуги повітряних підходів (за можливістю надати картографічні матеріали у цифровому векторному вигляді SHP, DWG/DXF тощо).	
	Картографічні матеріали, що відображають санітарно-захисні зони та зони обмеження забудови за умови безпеки польотів (за можливістю надати картографічні матеріали у цифровому векторному вигляді SHP, DWG/DXF тощо).	
	Інформація про розташування та характеристику аеронавігаційного обладнання, розмір санітарно-захисних зон навколо них та графічні матеріали з їхнім відображенням (за можливістю надати картографічні матеріали у цифровому векторному вигляді SHP, DWG/DXF тощо).	
	Місце розташування (графічні матеріали), ємність (тис. м3) складів паливно-мастильних матеріалів та обмеження від них.	
Оператори систем трубопровідного транспорту всіх форм власності (транспортування газу, нафти, аміаку, води тощо)	Існуючі проєктні розробки та пропозиції щодо розвитку аеродрому з визначенням земельних ділянок, необхідних для його функціонування.	
	Інформація про розташування магістральних трубопроводів на території громади, а також розміри їхніх охоронних зон	
	Інформація про допоміжні споруди для транспортування та розподілу продукту, свердловин (назви об'єктів, їхній клас, розташування, тиск на вході), а також розмір їхніх охоронних зон	
	Картографічні матеріали з відображенням розташування мереж трубопровідного транспорту	
	Характеристика трубопровідного транспорту в межах громади	
ДП «Укренерго»	Копії державних актів на право постійного користування земельними ділянками, договорів оренди земельних ділянок та/або інформацію про об'єкти нерухомості, що перебувають на балансі підприємства (якщо такі об'єкти розташовані поза межами земельних ділянок, на які виготовлені документи, що посвідчують право на них)	
	Перелік існуючих електромереж	
	Графічні матеріали розташування електромереж та споруд 110-750 кВ на території громади	
	Перелік наміченого будівництва у найближчі 20 років ПС 110-750 кВ та ПЛ 110-750 кВ на території громади	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
Підприємства з постачання електроенергії всіх форм власності	Перелік існуючих електромереж та споруд 10-110 кВ на території громади	
	Схеми проходження електромереж напругою 10 кВ і більше	
	Перелік наміченого будівництва у найближчі 20 років ПС 10-110 кВ та ПЛ 10-110 кВ на території громади	
	Дані щодо споживання електроенергії за останні 2 роки в розрізі населених пунктів громади	
	Характеристика системи електропостачання	
Газопостачальні підприємства всіх форм власності	Копії державних актів на право постійного користування земельними ділянками, договорів оренди земельних ділянок та/або інформацію про об'єкти нерухомості, що перебувають на балансі підприємства (якщо такі об'єкти розташовані поза межами земельних ділянок, на які виготовлені документи, що посвідчують право на них)	
	Інформація про назву, клас газопроводів, їхній діаметр та тиск, а також розмір їхніх охоронних зон	
	Інформація про ГРС, їхнє місце розташування, назва	
	Схеми проходження газопроводів та розташування газо-розподільчих пунктів з пропозиціями перспективного розвитку (коригування).	
	Стан споживання природного газу на 01.01.202__ р	
Оператори телекомунікацій всіх форм власності (Укртелеком, Атраком тощо)	Копії державних актів на право постійного користування земельними ділянками, договорів оренди земельних ділянок та/або інформацію про об'єкти нерухомості, що перебувають на балансі (якщо такі об'єкти розташовані поза межами земельних ділянок, на які виготовлені документи, що посвідчують право на них)	
	Відомості про системи телефонізації населених пунктів (кількість телефонів), розподільчі мережі повітряні, кабельні, місця розташування АТС, ємність АТС	
	Перелік, координати та схему розташування урядових кабелів зв'язку на території громади	
	Розміри охоронних зон цих кабелів зв'язку	
	Перелік населених пунктів громади, які не забезпечені зв'язком станом на 01.01.202__ р.	
Суб'єкти, що здійснюють промислову, добувну або сільськогосподарську діяльність	Наявні пропозиції щодо перспектив телекомунікацій території громади	
	Характеристика системи телефонізації	
	Інформація про межі місце розташування промислового або сільськогосподарського об'єкту, що є джерелом забруднення природного навколишнього середовища, кар'єру (у тому числі під'їзних шляхів та інженерних мереж за межами території об'єкту)	
	Клас шкідливості підприємства (в т.ч. окремих цехів, виробничих ділянок) та параметри санітарно-захисної зони (СЗЗ) згідно санітарної класифікації виробництв визначених у Додатку № 4 ДСП № 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».	
	Якщо була виконана процедура скорочення нормативних параметрів СЗЗ, надати копію Висновку державної санітарно-гігієнічної експертизи щодо обґрунтування можливості скорочення СЗЗ, за підписом Головного санітарного лікаря України (Обласного санітарного лікаря) та копію карти-схеми з відображенням меж скороченої СЗЗ підприємства згідно проєктних матеріалів по скороченню СЗЗ	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	За наявності, копія матеріалів проекту ОВНС (оцінка впливу на навколишнє середовище) або Звіту ОВД (Звіт з оцінки впливу на довкілля): текстова і графічна частина, в тому числі при реконструкції або технічному переоснащенні підприємства	
	Об'єми викидів забруднюючих речовин у повітря (тонн/рік): проектні та фактичні (за кожен з останніх 5-ти років).	
	Результати моніторингових досліджень забруднення атмосферного повітря на межі СЗЗ (на межі з житловою та приватною до неї забудовою): періодичність спостережень, шкідливі речовини, точки відбору проб, перевищення ГДК	
	Наявність місць видалення відходів підприємства. Їхня класифікація, об'єм, площа, перспектива експлуатації, параметри СЗЗ (якщо були встановлені), необхідність утилізації (ліквідації). Результати моніторингу ґрунтів. Проблеми поводження з промисловими відходами, намічені шляхи вирішення.	
	Наявність локальних очисних споруд промислових стічних вод та зливових вод. Їхня проектна потужність (м куб./добу); ступінь та якість очищення стічних вод; місця випусків у природні водойми промислових та зливових вод; параметри СЗЗ локальних очисних споруд	
	Перелік інженерно-технологічних, планувально-організаційних заходів з охорони навколишнього середовища (атмосферне повітря, водний басейн, охорона ґрунтів, поводження з відходами), що потрібно виконати на підприємстві, якщо була встановлена така необхідність згідно проектів ОВНС, ОВД, документів, що обґрунтовують обсяги викидів, проекту організації СЗЗ, або згідно приписів контролюючих установ.	
	Перспективи функціонування підприємства	
	Копія проекту зі встановлення розмірів санітарно-захисної зони та/або іншої зони обмежень у використанні земель	
	Копія проектів рекультивації земель	
Обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я	Дані лабораторного контролю радіаційного забруднення, а також:	
	■ наявність дозиметричного паспорту (радіаційне обстеження – рік, організація), зони забруднення;	
	■ природна радіоактивність (основні зони можливого виходу радону);	
	■ заходи з оздоровлення навколишнього середовища.	
	Дані лабораторного контролю ґрунту, води поверхневих водойм, води питної централізованого та децентралізованого водопостачання, атмосферного повітря	
	Електромагнітний фон:	
	■ джерела ЕМВ;	
	■ СЗЗ і зони регулювання забудови від даних об'єктів, їхні розміри (графічні матеріали);	
	■ заходи з оздоровлення навколишнього середовища (технологія, винесення).	
	Шум (акустика):	
	■ основні джерела забруднення (автодороги, залізниці, аеродроми), рівні перевищення (дБА), наявність СЗЗ, їхні розміри;	
	■ заходи з оздоровлення навколишнього середовища (захист, озеленення).	
	Інформація щодо стану здоров'я населення та причинно-наслідкових зв'язків між станом здоров'я населення і впливом на нього факторів середовища життєдіяльності людини.	
	Пропозиції та перелік заходів з покращення санітарного стану території	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
Державна прикордонна служба України	Перелік і статус прикордонних залізничних і автомобільних пунктів пропуску, наявність автотерміналів	
	Кількість залізничного транспорту (вантажних та пасажирських поїздів), автомобільного транспорту (автобусів, вантажних та легкових автомобілів), пішоходів, що пройшли за вихідний рік (добу) через кордон	
	Проблеми та пропозиції щодо розвинення інфраструктури пунктів пропуску, будівництва та реконструкції під'їздів до пунктів пропуску, відкриття нових пунктів пропуску тощо	
Державна служба геології та надр України	Інформація про експлуатаційні запаси та розташування корисних копалин на території громади	
Державний інформаційний геологічний фонд України «Геонформ України»	Відомості «Державного кадастру родовищ і проявів корисних копалин» про кожне родовище, включене до Державного фонду родовищ корисних копалин, щодо кількості та якості запасів корисних копалин і наявних у них компонентів, прикметно-технічних, гідрогеологічних та інших умов розробки родовища та його геолого-економічну оцінку, а також відомості про кожний прояв корисних копалин	
	Місцеві програми розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання та охорони надр	
	Відомості «Державного балансу запасів корисних копалин» про кількість, якість та ступінь вичерпання запасів корисних копалин щодо родовищ, які мають промислове значення, їхнє розміщення, рівень промислового освоєння, а також відомості про видобуток, втрати і забезпеченість суспільного виробництва розвіданими запасами корисних копалин	
	Геологічний звіт. Геологічне довивчення площ масштабу 1:200 000 в межах України	
	Геологічна карта і карта корисних копалин дочетвертинних утворень 1:200 000	
	Легенда і умовні позначення до геологічної карти і карти корисних копалин дочетвертинних утворень	
	Геологічна карта і карта корисних копалин четвертинних відкладів 1:200 000	
	Легенда та типові літолого-стратиграфічні колонки до геологічної карти і карти корисних копалин четвертинних відкладів	
	Матрична легенда, умовні позначення та схема будови четвертинних відкладів	
	Схема комплексного дешифрування матеріалів аерокосмічної зйомки і схема результатів морфоструктурного аналізу 1:200 000	
	Геоморфологічна карта 1:200 000	
	Місцеві програми розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання та охорони надр	
Обласне управління статистики	Дані про динаміку чисельності постійного і наявного населення населених пунктів громади	
	Дані про вікову структуру, природний та механічний рух населення за населеними пунктами громади	
	Рівень освіти населення громади;	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	Характеристика житлового фонду (тип забудови: садибний, багатоквартирний (1-3 поверхи, 4-5 поверхи, 6-10 поверхи, понад 10 поверхів)) за населеними пунктами громади	
	Дані про зайнятість населення за видами економічної та промислової діяльності за населеними пунктами громади	
	Розподіл випадків смерті за основними причинами смерті	
	Показники захворюваності населення за кожен з останніх п'яти років та за 2000 (або 2005) рік:	
	1.1 кількість уперше в житті зареєстрованих випадків захворювань за показниками (1 – осіб, 2 – у розрахунку на 100 тис. населення (або на 10 тис. населення)) за класами хвороб (інфекційні та паразитарні хвороби, хвороби крові та кровоносних органів, систем кровообігу, органів дихання, органів травлення, хвороби шкіри та підшкірної клітковини, нервової систем та інші);	
	1.2 кількість випадків захворюваності на окремі інфекційні хвороби, в тому числі ті, що передаються через контакт з водою;	
	1.3 кількість випадків захворюваності на злоякісні новоутворення за окремими локалізаціями, що встановлені уперше та кількість хворих, що перебували на обліку у медичних закладах на кінець року, за показниками (1 – осіб, 2 – у розрахунку на 100 тис. населення (або на 10 тис. населення));	
	1.4 кількість випадків захворюваності на активний туберкульоз, що встановлені уперше та кількість хворих, що перебували на обліку у медичних закладах на кінець року, за показниками (1 – осіб, 2 – у розрахунку на 100 тис. населення (або на 10 тис. населення)); в тому числі захворюваність на туберкульоз органів дихання.	
	Об'єктивні або ймовірні причини у захворюваності населення та змін у динаміці захворюваності (вплив факторів оточуючого середовища, спосіб життя, умови праці, кількість лікарняних закладів та лікарняних ліжок, кількість медичного персоналу, інші).	
	Наявність підвищеної захворюваності окремих груп населення за віковими ознаками (дорослі, підлітки, діти) або іншими ознаками у порівнянні із загальнонаселенними показниками, за будь-якими класами хвороб або за окремими хворобами. При наявності інформації зазначити об'єктивні або ймовірні причини та територіальні закономірності	
	Основні показники систем водопостачання та каналізації по _____ району. Статистична звітність за формою 1-водопровід та 1-каналізація за 20__ р. Район, селища міського типу, сільради. Сільська і міська місцевості (окремо). Показники: число водопроводів, число окремих водопровідних мереж, число свердловин, число вуличних водорозборів, установлена виробнича потужність: – насосних станцій 1-го підйому, – очисних споруд, – водопроводу; одиночна протяжність: водоводів, у т. ч. ветхих та аварійних, вуличної мережі, у т. ч. ветхої та аварійної, внутрішньоквартальної та дворової, у т. ч. ветхої та аварійної; піднято води насосними станціями і підйому, усього, у т. ч. підземної; подано води у мережу, усього, у т. ч. своїми насосами; вода, яку одержано зі сторони; очищено води на очисних спорудах; відпущено води усім споживачам, усього, у т. ч. своїм споживачам, іншим водопроводам; із води, відпущеної своїм споживачам, відпущено населенню, на комунально-побутові потреби; із води, відпущеної своїм споживачам, вода, яка не відповідає вимогам стандарту; витік та невраховані витрати води.	
	Число каналізацій, число окремих каналізаційних мереж, одиночна протяжність: – головних колекторів, у т. ч. ветхих та аварійних, – вуличної мережі, у т. ч. ветхої та аварійної, внутрішньоквартальної та дворової, у т. ч. ветхої та аварійної; установлена пропускна спроможність очисних споруд, установлена пропускна спроможність каналізацій; потужно та відведено стічних вод, усього, відведено (скинуто) стічних вод, усього, – з них потужно через очисні споруди, у т. ч. повне біологічне очищення, у т. ч. доочищення; передано стічних вод іншим каналізаціям чи окремим каналізаційним мережам.	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	Обладнання житлового фонду інженерними системами, на 1.01.20__ р. Із статистичного спостереження за формою № 1-житлофонд. _____ район, населені пункти громади. В цілому по району та окремо по міській і сільській місцевості	
	Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення: обсяги викидів, т.	
	Викиди основних забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від пересувних джерел забруднення, в т.ч. від автотранспорту: обсяги викидів, т.	
	Утворення та поводження з відходами (всього І-IV класів небезпеки, та у т.ч. відходи І-III класів небезпеки): утворено відходів; утилізовано; спалено; видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти; загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у спеціально відведених місцях чи об'єктах (місцях видалення відходів).	
	Спеціально відведені місця та об'єкти видалення відходів (кількість, одиниць).	
	Основні показники ведення лісового господарства	
	Населення _____ області. Демографічний щорічник	
	Міста та райони _____ області у 20__ році. Статистичний щорічник	
	Навколишнє середовище _____ області. Статистичний збірник.	
Відділ з питань надзвичайних ситуацій, оборонної та мобілізаційної роботи районної державної адміністрації	Характеристика рівнів підтоплення та затоплення території громади	
	Характеристика інших несприятливих фізико-геологічних процесів та явищ (параметри, динаміка).	
	Картосхеми проявів несприятливих фізико-геологічних процесів на території (зсуви, карст, ерозія, підтоплення територій, зони паводкового затоплення 1– та 4 % забезпечення, та зони катастрофічного затоплення тощо).	
	Паспорт ризику виникнення надзвичайних ситуацій у _____ районі.	
Управління економічного розвитку, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури РДА	Стан повітряного басейну:	
	■ основні джерела забруднення, їхній клас шкідливості, об'єми викидів (тис. тонн), розмір санітарно-захисної зони, адреса розташування виробничих потужностей;	
	■ характеристика викидів (основні компоненти);	
	■ основні зони забруднення атмосферного повітря, рівні перевищення ГДК;	
	■ наявність стаціонарних постів по контролю за станом атмосферного повітря, їхня адреса, характеристика основних фонових показників з % відхилення від нормативу;	
	■ заходи по оздоровленню повітряного басейну (винесення, очистка, відселення).	
	Стан водного басейну:	
	■ характеристика існуючих джерел водопостачання, об'єми, якість води;	
	■ наявність зон санітарної охорони, їхні розміри (графічні матеріали);	
	■ об'єми скидів стічних вод, стан каналізаційних очисних споруд району, їхня потужність (проектна і фактична), якість очистки;	
	■ стан поверхневих водойм та прибережних смуг;	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	■ основні джерела та причини забруднення підземних і поверхневих вод;	
	■ заходи з оздоровлення водного басейну.	
	Стан ґрунтів:	
	■ основні джерела забруднення;	
	■ стан звалищ (полігонів) побутових і промислових відходів, їхній перелік, адреса, санітарно-захисні зони;	
	■ стан кладовищ, їхній перелік, адреса, санітарно-захисні зони;	
	■ проблеми поводження з токсичними відходами;	
	■ поводження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами;	
	■ заходи з оздоровлення ґрунтів (розширення, закриття, рекультивація тощо).	
	Електромагнітний фон:	
	■ джерела ЕМВ;	
	■ санітарно-захисні зони і зони регулювання забудови від даних об'єктів, їхні розміри (графічні матеріали);	
	■ заходи з оздоровлення навколишнього середовища (технологія, винесення).	
	Шум (акустика):	
	■ основні джерела забруднення (автодороги, залізниці, аеродроми), рівні перевищення (дБА), наявність санітарно-захисних зон, їхні розміри;	
	■ заходи з оздоровлення навколишнього середовища (захист, озеленення).	
	Характеристики рівнів підтоплення (ґрунтовими водами) земель громади, зони залегання ґрунтових вод менше 3-х метрів від поверхні у межах території (табличні та графічні матеріали).	
	Зони затоплення паводковими та повеневими водами 4% забезпечення – шар понад 2 метри (аналітичні та графічні матеріали).	
	Зони поширення несприятливих фізико-геологічних процесів та явищ (зсуви, явища, зружна ерозія, штучні підземні виробни, підробовані території, провали та тріщини у земній поверхні).	
	Інформація щодо функціонування на території громади та на суміжних територіях (у радіусі до 2,0 км) тваринницьких та птахівницьких господарств (назва, місце розташування, поголів'я).	
	Пропозиції та перелік заходів з покращення санітарного стану території	
Регіональний центр з гідрометеорології	Стан повітряного басейну:	
	■ основні джерела забруднення, їхній клас шкідливості, об'єми викидів – тис. тонн, санітарно-захисні зони;	
	■ характеристика викидів (основні компоненти);	
	■ основні зони забруднення атмосферного повітря, рівні перевищення ГДК;	
	■ заходи з оздоровлення повітряного басейну (винесення, очистка, відселення).	
	Стан водного басейну:	
	■ характеристика існуючих джерел водопостачання, об'єми, якість води;	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	■ наявність зон санітарної охорони; їхні розміри (графічні матеріали); ■ об'єми скидів стічних вод, стан каналізаційних очисних споруд, їхня потужність (проектна і фактична), якість очиски; ■ стан поверхневих вододім та прибережних смуг; ■ основні джерела та причини забруднення підземних і поверхневих вод; ■ заходи з оздоровлення водного басейну. Наявність постів спостережень за рівнем режимом водних об'єктів на території громади та на суміжних (у радіусі до 1,0 км) територіях, відмітки 1 % та 4 % затоплення паводковими та повеневими водами.	
Український гідрометеорологічний центр	Дані спостережень на метеорологічних станціях за період 1990 – 202__р.р. Вибірка метеорологічних та агрометеорологічних даних по постійних пунктах спостережень, а також середніх багаторічних значень за будь-який період з 1961 року (Потрібен період 1990 – 202__р.р.) Показники: ■ температура повітря (мінімальна, максимальна, середня місячна); ■ вологість повітря; ■ опади (наявність, вид, кількість); ■ вітер (швидкість, напрям, максимальні пориви); ■ хмарність (вид і кількість хмар); ■ атмосферний тиск; ■ явища погоди (гроза, град, туман, ожеледь, ожеледиця, налипання мокрого снігу, памороз, зливи); ■ суми температур по областях (активні, ефективні); ■ вологозапаси у вегетаційний період; ■ тривалість сонячного світла	
Філія Концерну радіомовлення, радіов'язку та телебачення	Місцерозташування підпорядкованих концерну радіотехнічних об'єктів в межах громади Параметри планувальних обмежень (санітарно-захисні зони та зони обмеження забудови) від згаданих вище об'єктів	
Регіональний сервісний центр МВС	Кількість зареєстрованих автомобілів в _____ області станом на 01.01.202__р. Кількість зареєстрованих автомобілів в місті _____ станом на 01.01.202__р.	
Структурний підрозділ ОДА у сфері паливно-енергетичного комплексу, енергозбереження та раціонального використання енергетичних ресурсів	Існуючі електричні станції на території громади Програма енергозбереження Пріоритетні напрямки розвитку електроопалення, гідро-, вітро-та сонячної енергетики, ймовірне місце розташування намічених ВЕС та ГЕС	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
ЦЕНТРАЛЬНА ГЕОФІЗИЧНА ОБСЕРВАТОРІЯ імені Бориса Срезневського	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин у _____ області із прив'язкою до підприємств (показай) або до населених пунктів, у розрізі районів за останні 5 років. Забруднюючі речовини: Завислі речовини (пил) Сажа Формальдегід Оксид вуглецю Діоксид азоту Неметанові леткі органічні сполуки Сажа Діоксид сірки Метан Оксид азоту Аміак	
Філія ДУ «Державна грунтохорона»	Інформацію щодо стану ґрунтів в громаді	
	Матеріали агрохімічного обстеження ґрунтів за останні 15 років із прив'язкою або до точок відбору зразків, або до ґрунтових відмін.	
	Дані щодо вмісту вміст валових форм важких металів і мікроелементів; пестицидів, питома активність Cs137 і Sr90;	
	Гранулометричний склад;	
	Сума ввібраних основ (Ca+Mg), pH, вміст гумусу	
	Карта ґрунтів масштабу 1:25000 в межах _____ району	
	Карта ґрунтів масштабу 1:10000 в межах території громади	
РУ ГУ ДСНС України у _____ області	1. Перелік затверджених заходів цивільної оборони на території громади;	
	2. Паспорт ризику.	
	3. Хімічно небезпечні об'єкти з їхньою характеристикою (із зазначенням величини ГЗМХЗ), кількість населення яке перебуває в зоні забруднення.	
	4. Затверджений перелік потенційно небезпечних об'єктів, розташованих на території громади та суміжних громадах, та зон особливого режиму використання земель навколо них.	
	5. Державний реєстр об'єктів підвищеної безпеки, а також небезпечні об'єкти, що до цього часу не пройшли встановленим порядком паспортизацію, в тому числі: автозаправні станції, склади нафтопродуктів, в тому числі – об'єкти, та об'єкти на яких використовуються або зберігаються вибухонебезпечні матеріали, а також легкозаймисті та горючі речовини у рідкому або газоподібному стані розташовані на території громади та суміжних з нею громад, та зони особливого режиму використання земель навколо них.	
	6. Розміщення складів боєприпасів, в тому числі застарілих, із зоною розлітання боєприпасів у разі надзвичайної ситуації.	
	7. Зони можливого небезпечного впливу з вказівкою характеристик – джерела, рівні, ареали (площі) забруднення, чисельність населення, що перебуває на території громади, в тому числі:	
	■ катастрофічного затоплення,	
	■ зон можливого сильного радіоактивного забруднення (від АЕС),	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	■ зон хімічного забруднення,	
	■ зон поширення зсувів, селів, карсту, територій сейсмічної небезпеки,	
	8. Карта радіаційного забруднення території громади (при наявності)	
	9. Існуючі радіоекологічні проблеми та відомі пропозиції щодо їхнього вирішення.	
	10. Програму захисту від зсувів та підтоплення на території громади.	
	11. Перелік та ареал дії існуючих і намічених споруд і заходів (з характеристикою їхнього технічного стану): протиповіневих, захисту від підтоплення, берегоукріплення, протизсувних, протикарстових, протиерозійних, інших.	
	12. Місця водозабору.	
	13. Підземні запаси питної води.	
	14. Пункт керування та пункт керування начальника цивільної оборони.	
	15. План евакуаційних заходів на території громади на особливий період та мирний час.	
	16. Чисельність населення, що евакуюється і розселяється у заміській зоні.	
	17. Чисельність населення що прибувають за евакуаційними заходами.	
	18. Інформація щодо розміщення маршрутів евакуації, (перелік, вихідних пунктів пішохідних маршрутів).	
	19. Інформація щодо розміщення ЗЕП (збірний евакопункт), ППЕ (проміжний пункт евакуації) та ПЕП (приймальний пункт евакуації).	
	20. Міста та об'єкти національної економіки, які належать (або підлягають віднесенню на етапі проєктування) до відповідної категорії з цивільного захисту (цивільної оборони), відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 26.12.2003 р. № 2038 (дс).	
	21. Інформацію стосовно комплексного використання підземного простору, відповідно до нормативів інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони); зазначена територія знаходиться у зонах можливих руйнувань та можливого небезпечного радіоактивного забруднення навколо категоризованих по цивільному захисту (цивільній обороні) населених пунктів та об'єктів. Детальну інформацію з цього приводу просимо надати у відповідності до вимог Законів України «Про інформацію» та «Про державну таємницю»	
	22. Гірничі виробки придатні для розміщення об'єктів, виробництв, складів та баз	
	23. Зони особливого режиму використання земель навколо військових об'єктів;	
	24. Підприємства, що продовжують роботу в особливий період, із вказівкою загальної чисельності промислово-виробничого персоналу у мирний час та в особливий період, у тому числі найбільшої працюючої зміни.	
	25. Місця розміщення складів та баз паливно-мастильних матеріалів (ПММ), баз і складів матеріально – технічних, продовольчих та інших резервів, розподільних холодильників і баз, спеціалізованих торговельних комплексів, що розміщені у категоризованих містах, у містах та населених пунктах районів розміщення населення, складів і баз відбудовочного періоду (або договори з підприємствами).	
	26. Обмежуючі фактори, що розміщені поза межами області або поза межами України	
	27. Особливі вимоги відповідного рівня (з наявності).	

Продовження додатка К

Розпорядник/джерело інформації	Запитувана інформація	✓
	28. Перелік населених пунктів, що віднесені до відповідних груп з цивільного захисту та об'єктів за категоріями цивільного захисту	
	29. Наявність захисних споруд (сховищ, ПРУ, споруд подвійного призначення, найпростіших укриттів), їхні основні характеристики, адреси розміщення, стан готовності.	
	30. Зони розміщення замських складів та баз матеріально-технічних, продовольчих та інших резервів, для забезпечення проведення відновлювальних робіт, бази будівельної індустрії;	
	31. Епідемічні та епізоотичні природні осередки.	
	32. Зони тривалого та сезонного відпочинку;	
	33. Обмежуючі фактори, що розміщені поза межами громади або поза межами України, ризики трансграничних загроз.	
	34. Особливі вимоги відповідного рівня (при наявності).	
	35. Вимоги щодо:	
	■ формування територій розміщення населення,	
	■ розміщення зон відпочинку	

SWOT-аналіз існуючого стану території ТГ

Сильні сторони (Strengths) Це внутрішні характеристики території громади, які вирізняють її серед інших громад і мають позитивний вплив на сталий розвиток території. Наприклад : • Близкість до великого міста (столиці, обласного центру тощо); • Рівень розвитку транспортної інфраструктури (наявність залізниці, аеропорту тощо); • Наявність природних ресурсів, які можуть бути використанні для розвитку туризму, рекреації (ліси, водні об'єкти); • Стан розвитку соціальної інфраструктури; • Наявність та стан розвитку підприємств; • Наявність інвестиційно привабливих територій • тощо	Слабкі сторони (Weakness) Це внутрішні характеристики території громади, які потребують уваги з боку органів місцевого самоврядування для їхнього виправлення. Наприклад : • Поганий екологічний стан (повітря – викиди промислових підприємств; забруднення ґрунтів та ґрунтових вод тощо); • Рівень знешкодженості інженерних мереж; • Технічний стан дорожньої інфраструктури; • Рівень розвитку соціальної інфраструктури, стан наявних закладів; • тощо
Можливості (Opportunities) Це зовнішні чинники, які громада може використовувати для свого розвитку. Наприклад : • Реформа децентралізації; • Міжнародна технічна допомога (гранти тощо); • Розвиток «зеленої енергетики» • тощо	Загрози (Threats) Це зовнішні чинники, які можуть мати негативний вплив на розвиток громади, але від самої громади вони не залежать Місцеві органи самоврядування не можуть на них вплинути. Наприклад : • Економічна ситуація в країні; • Політичний та корупційний тиск; • Наближеність до зони ООС на Сході країни • тощо

Розділи завдання на розроблення Комплексного плану

№ з/п	Назва розділу	Опис
1 ¹⁾	Вид документації	Комплексний план просторового розвитку території _____ територіальної громади _____ району _____ області, в складі якого розробляються планувальні рішення генеральних планів на території с. _____, смт _____, с. _____, (перерахувати всі населені пункти на які розробляються планувальні рішення генеральних планів) та планувальні рішення детальні плани територій для розміщення3): (зазначити що розміщується та в якому населеному пункті).
2 ¹⁾	Назва території розроблення комплексного плану	_____ територіальна громада UA000000000000000000 назва території розроблення містобудівної документації (назва та код Класифікатора об'єктів адміністративно-територіального устрою України і Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад територіальної громади)
3 ²⁾	Площа _____ територіальної громади	00,00 кв. км
4 ¹⁾	Замовник комплексного плану території _____ територіальної громади	_____ сільська /селищна /міська рада.
5 ²⁾	Розробник комплексного плану території _____ територіальної громади	Назва, адреса, телефон, Код ЄДРПОУ
6 ¹⁾	Підстава для проектування	Рішення _____ селищної ради _____ району _____ області ____ сесії ____ скликання від _____ 202_ року «Про розроблення комплексного плану просторового розвитку». рішення про розроблення, оновлення, внесення змін до містобудівної документації, під час внесення змін – результати містобудівного моніторингу
7 ²⁾	Основні нормативно-правові акти та нормативні документи, що регулюють порядок створення комплексного плану	Закон України від 17.02.2011 №3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності». Закон України від 17.06.2020 № 711-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель». Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI «Про Державний земельний кадастр». Постанова КМУ від 17.10.2012 № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру». Постанова КМУ від 01.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації». Постанова КМУ від 01.06.2021 № 632 «Про затвердження Порядку визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території». Постанова КМУ від 02.06.2021 № 654 «Про затвердження Класифікації обмежень у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території».

Продовження додатка М

№ з/п	Назва розділу	Опис
8 ¹⁾	Строк розробки комплексного плану території _____ територіальної громади	Згідно з календарним планом до договору _____ від _____ 202_ року щодо розробки комплексного плану просторового розвитку території _____ територіальної громади та завершується _____ 202_ р. <i>строк розроблення, оновлення, внесення змін до містобудівної документації</i>
9 ¹⁾	Рік реалізації проектних рішень комплексного плану	Короткостроковий період – 202_ рік (для планувальних рішень детальних планів) Середньостроковий період – 203_ рік Довгостроковий період – 203_ рік <i>роки реалізації короткострокового, середньострокового періодів та довгострокової перспективи з урахуванням тривалості всіх погоджувальних процедур</i>
10 ¹⁾	Перелік вихідних даних для розроблення комплексного плану, що надаються замовником	Перелік наявних вихідних даних: – ... – концепція інтегрованого розвитку чи матеріали громадських обговорень з формування завдання на розроблення комплексного плану. 1. у повному обсязі вихідні дані надаються розробнику після укладення договору відповідно до акту приймання-передачі; 2. концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади, а у разі її відсутності – матеріали громадських обговорень з формування завдання на розроблення проекту містобудівної документації відповідно до підпункту 12 пункту 42 Постанови КМУ від 01.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації».
11 ¹⁾	Враховання державних та регіональних інтересів при розробці комплексного плану просторового розвитку території _____ територіальної громади	Враховати державні інтереси, надані _____ обласною державною адміністрацією. Враховати рішення Схеми планування території _____ області, Стратегію регіонального розвитку _____ області на 202_–202_ роки. Враховати рішення, що містяться в Генеральній схемі планування території України
12 ¹⁾	Враховання переліку проектних рішень, які необхідно передбачити під час розроблення комплексного плану просторового розвитку території _____ територіальної громади	Враховати: – планувальні рішення затверджених генеральних та детальних планів; – планувальні рішення генеральних та детальних планів, які знаходяться в стадії розроблення; – планувальні рішення у відповідності до стратегії розвитку _____ громади та цільових програм; – проектні рішення (визначаються на основі зібраних пропозицій від фізичних та юридичних осіб та під час формування завдання на розроблення комплексного плану); <i>перелік проектних рішень, які необхідно передбачити під час розроблення містобудівної документації, які не мають суперечити положенням концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади, для генеральних планів населених пунктів – не мають суперечити положенням комплексного плану, для детальних планів – не мають суперечити положенням комплексного плану та генерального плану населеного пункту</i>

Продовження додатка М

№ з/п	Назва розділу	Опис
13 ¹⁾	Індикатори розвитку території	Перелік та значення індикаторів розвитку території Приклад індикаторів: 1) Загальна кількість суб'єктів малого і середнього підприємництва по громаді становить _____, із них: юридичних осіб _____; фізичних осіб-підприємців _____. 2) Через громаду проходить автомобільний шлях національного значення _____, який з'єднує _____. 3) На території _____ громади діє _____ закладів загальної середньої освіти, а також _____. 4) На території _____ громади діє _____ медичних закладів, в тому числі _____. 5) Розширення кількості місць та територій для відпочинку, з урахуванням потреб людей різних вікових груп і різного стану мобільності з забезпеченням належної санітарно-гігієнічної інфраструктури. 6) Створення можливості для розвитку і навчання дорослого населення, з забезпеченням рівного доступу для жінок та чоловіків, у тому числі з уразливих груп населення. 7) Забезпечення розвитку малого та середнього бізнесу, орієнтованого на інновації, виробництво продукції з високою доданою вартістю, переробне виробництво. 8) Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури в селах та селищах громади з урахуванням вимог доступності людям з інвалідністю, маломобільним групам населення та забезпечення безпечного пересування шкільних автобусів з урахуванням маршрутів під'їзду до освітніх, медичних та соціальних установ. 9) Розвиток об'єктів рекреації та благоустрою в сільській місцевості з урахуванням вимог доступності та забезпечення санітарно-гігієнічною інфраструктурою. 10) Розташування на території громади нових об'єктів альтернативної енергетики та супутні об'єкти. 11) Створення міні-паркових зон на території м. _____, селам та селищам громади. 12) Реконструкція місцевих очисних споруд. 13) Створення пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення місцевої пожежної охорони (Центри безпеки громадян) в смт. _____ та мкр. _____ або с. _____. 14) Створення Центрів безпеки громад, навчання членів добровільних пожежних команд. 15) Оновлення озеленення громади з урахуванням кліматичних умов регіону. 16) Створення туристичних та тематичних маршрутів у громаді та нанесення їх на інтерактивну мапу. 17) Створення веломаршрутів у громаді. 18) Створення «Соціальних офісів» на території населених пунктів громади. 19) Створення спортивної зони та зони відпочинку в парку по вул. _____ смт. _____ з подальшим створенням набережної вздовж берега р. _____. 20) Створення громадських просторів під відкритим небом у віддалених селах та селищах, а саме: смт. _____, смт. _____, смт. _____, смт. _____ тощо
14 ⁴⁾	Вимоги до картографічної основи	Зазначаються вимоги до створення картографічної основи, які наведені в Практичному посібнику «Картографічна основа комплексного плану»
15 ²⁾	Вимоги до дешифруванню картографічної основи	Зазначаються вимоги до створення наборів картографічних даних, які наведені в Практичному посібнику «Картографічна основа комплексного плану»

Продовження додатка М

№ з/п	Назва розділу	Опис
16 ²⁾	Назва адміністративного центру, на який розробляється генеральний план, та його орієнтовна проектна площа (за необхідності)	м. (смт, с.) _____, орієнтовною проектною площею _____ кв. км. Зазначається назва та орієнтовна площа адміністративного центру громади, на який потрібно розробляти у складі комплексного плану генеральний план населеного пункту (у випадку якщо не існує розробленого та затвердженого генерального плану адміністративного центру)
17 ²⁾	Назва населеного пункту, який внесено до Списку історичних населених місць України та на який потрібно розробити генеральний план одночасно з історико-архітектурним опорним планом (за необхідності)	м. (смт, с.) _____ Зазначається назва населеного пункту, який внесено до Списку історичних населених місць України
18 ¹⁾	Перелік населених пунктів, щодо яких передбачається розроблення планувальних рішень генеральних планів	1. місто _____, 2. смт _____, 3. селище _____, 4. село _____.
19 ¹⁾	Опис меж території розроблення детального плану територій	1. назва об'єкту в с. _____ (територія в межах існуючої забудови по вул. _____); 2. _____ в с. _____ (територія в межах існуючої забудови на перетині вулиць _____ та _____); 3. _____ в с. _____ (територія по вул. _____, на півдні межує з територією _____); 4. _____ в с. _____ (територія по вул. _____, на сході межує з територією _____ по вул. _____, на заході та півночі – з існуючою забудовою); 5. _____ в селищі _____ (територія визначена генеральним планом селища _____); 6. _____ біля селища _____ (територія буде визначена комплексним планом просторового розвитку території _____ ТГ); 7. _____ в смт _____ чи селищі _____.
20 ¹⁾	Формування земельних ділянок, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру	Зазначається перелік земельних ділянок, які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру, а саме: 1) сформовані за результатами розроблення планувальних рішень ДПТ земельні ділянки, на яких планується розміщення за рахунок державного або місцевого бюджету: - об'єктів соціальної інфраструктури (освітні, охорони здоров'я, культури, житлово-комунального господарства); - об'єктів, передбачених Генеральною схемою планування території України та схемою планування області; - об'єктів, для розташування яких відповідно до закону може здійснюватися примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності (якщо розташування таких об'єктів передбачено комплексним планом); - інших об'єктів, визначених замовником у завданні; 2) сформовані земельні ділянки комунальної власності територіальної громади, на території якої вони розташовані. Формування таких земельних ділянок є обов'язковим, якщо на зазначених земельних ділянках розташовані або передбачається спорудження:

Продовження додатка М

№ з/п	Назва розділу	Опис
		- за кошти державного або місцевого бюджету: об'єктів соціальної інфраструктури (освіти, охорони здоров'я, культури, житлово-комунального господарства); об'єктів, передбачених Генеральною схемою планування території України та/або схемою планування області; об'єктів, для розміщення яких відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» може здійснюватися примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності; - інших об'єктів, визначених замовником у завданні; 3) сформовані земельні ділянки комунальної власності територіальної громади, щодо території якої розроблено відповідну документацію.
21 ²⁾	Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про земельні ділянки, сформовані до 2004 року, але відомості про які не внесені до Державного земельного кадастру	До Державного земельного кадастру вносяться відсутні у ньому відомості про земельні ділянки, що були передані до 2004 року в постійне користування _____ та (кількість буде уточнена після отримання відповіді від цих підприємств). Після отримання відповідей від балансоутримувачів державного нерухомого майна перелік постійних землекористувачів може бути розширений.
22 ²⁾	Обмеження у використанні земель (територій), визначені комплексним планом, які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру	В комплексному плані території _____ територіальної громади обмеження у використанні земель визначаються у відповідності до Постанови КМУ від 02.06.2021 № 654 «Про затвердження Класифікації обмежень у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території», та складає _____, а саме: - _____; - _____. Склад та кількість обмежень визначається на підставі розробленої картографічної основи.
23 ²⁾	Кількість та зміст етапів розробки комплексного плану території _____ територіальної громади	1. Проведення підготовчих робіт, збір додаткових вихідних даних. 2. Створення цифрової картографічної основи для розроблення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади (зазначається тільки у разі, якщо ці роботи не замовлені за окремим договором). 3. Дешифрування (векторизація) картографічної основи з метою отримання наборів даних для розроблення Комплексного плану. 4. Аналіз та узагальнення вихідних даних, характеристика сучасного стану, формування плану існуючого використання території _____ територіальної громади, виконання комплексної оцінки території громади, розроблення прогнозу перспективного соціально-економічного розвитку громади. 5. Врахування державних та регіональних інтересів, інтересів суміжних територіальних громад, проектних рішень чинної містобудівної документації, в тому числі визначення проектних рішень, що передбачається не враховувати, врахування положень та рішень документів державного планування територіальної громади та/або підготовка пропозицій щодо внесення змін до відповідних документів територіальної громади, врахування або обґрунтування відхилення пропозицій до розроблення документації, наданих фізичними та юридичними особами

Продовження додатка М

№ з/п	Назва розділу	Опис
		6. Розроблення проектних рішень комплексного плану просторового розвитку території _____ територіальної громади. 7. Розроблення розділу «Охорона навколишнього природного середовища», що є звітом про стратегічну екологічну оцінку (виконати відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Мінприроди від 10.08.2018 № 296). 8. Виконання розділу «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту» (виконується за окремим завданням). 9. Розроблення планувальних рішень генеральних планів населених пунктів. 10. Розроблення планувальних рішень детальних планів, на яких планується розміщення об'єктів соціальної інфраструктури (у тому числі формування земельних ділянок), зазначених у п. 13 даного завдання. 11. Підготовка матеріалів для проходження погоджувальних процедур, громадських слухань з розгляду проекту документації, засідання архітектурно-містобудівної ради, процедури стратегічної екологічної оцінки. 12. Формування відомостей для внесення до ДЗК та МБК, оформлення пояснювальних записок та графічних матеріалів, передача документації замовнику. 13. Коригування проекту документації за погодженням із Замовником за результатами проходження процедури СЕО, громадського обговорення та розгляду проекту комплексного плану архітектурно-містобудівною радою. <i>Згідно з календарним планом, зазначеним у договорі.</i>
24 ¹⁾	Графічні матеріали комплексного плану просторового розвитку території _____ громади, що будуть надані замовнику	1) Схема розташування території розроблення комплексного плану в системі розселення; 2) Збірний план земельних ділянок, наданих та не наданих у власність чи користування; 3) Ландшафтний план; 4) План існуючого використання території та Схема існуючих планувальних обмежень; 5) Проектний план та Схема проектних планувальних обмежень; 6) Схема транспортної мобільності та інфраструктури; 7) Схема інженерного забезпечення території; 8) Схема інженерної підготовки та благоустрою території; 9) Схема інженерно-технічних заходів цивільного захисту (за окремим завданням); 10) План розподілу земель за категоріями, власниками і користувачами (форма власності, вид речового права) та План розподілу земель за угіддями з відображенням наявних обмежень (обтяжень); 11) Схема землевпорядних заходів перспективного використання земель; 12) Схема земельних ділянок, сформованих за результатами розроблення планувальних рішень детальних планів території, відомості про які підлягають внесенню до Державного земельного кадастру; 13) Схема земельних ділянок, право постійного користування на які посвідчено до 2004 року та відомості про які не внесені до Державного земельного кадастру; 14) Схема обмежень у використанні земель, які встановлюються комплексним планом і реєструються у Державному земельному кадастрі; 15) Інші схеми, що деталізують прийняті проектні рішення, якщо Розробник визначить таку необхідність. <i>Перелік визначається замовником.</i>
25 ¹⁾	Перелік додаткових текстових та графічних матеріалів або додаткові вимоги до змісту текстових чи графічних матеріалів (за наявності)	У разі наявності у складі комплексного плану матеріалів з обмеженим доступом (текстових та графічних): – матеріали, що містять інформацію з обмеженим доступом, виготовляються у двох варіантах: для публічного користування та для обмеженого користування; – складаються переліки відомостей з обмеженим доступом та зазначаються підстави щодо встановлення обмеження доступу з посиланням на законодавчі акти. <i>За наявності, визначається замовником</i>

Продовження додатка М

№ з/п	Назва розділу	Опис
26 ²⁾	Кількість примірників графічних та текстових матеріалів, що передаються замовнику в результаті розробки комплексного плану просторового розвитку території _____ територіальної громади	Проектна документація у вигляді текстових та графічних матеріалів(друковані та цифрові матеріали) передається замовнику в 7 примірниках (1 примірник для проведення громадських обговорень, 1 примірник для розгляду на засіданні архітектурно-містобудівної ради (за потреби), 4 примірники для проходження процедури CEO, 1 примірник після проходження всіх погоджувальних процедур). <i>Перелік визначається замовником.</i>
27 ¹⁾	Вимоги до формування електронного документу комплексного плану просторового розвитку території _____ територіальної громади	Геопросторові дані щодо об'єктів комплексного плану створюються із застосуванням геоінформаційного програмного забезпечення у формі бази геоданих та оформлюються як графічні матеріали документації у вигляді цифрових карт та векторних зображень. Структура електронного документу має відповідати вимогам Постанови КМУ від 01.06.2021 № 632 «Про затвердження Порядку визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території». Геопросторові дані комплексного плану вносяться до бази геоданих Державного земельного та містобудівного кадастру у відповідності до вимог чинного законодавства.
28 ²⁾	Формат передачі даних замовнику по результатам розробки комплексного плану просторового розвитку території _____ територіальної громади	Графічні матеріали: – у векторному вигляді в файлової базі даних у форматі *.gdb, з документами карт (креслення) у форматі *.mxd; – набір відомостей, які відповідно до законодавства підлягають внесенню до Державного земельного кадастру, у форматі *.XML згідно з вимогами Постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 року № 1051; – копії документів карт (креслень) у форматі *.PDF. Текстові матеріали: – у вигляді документів у форматі *.PDF <i>Формати визначаються замовником.</i>
29 ²⁾	Додаткові вимоги	<i>За наявності, визначається замовником</i>

1. обов'язкові розділи завдання на розроблення Комплексного плану згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» [63];
2. розділи, які варто включити до завдання на розроблення Комплексного плану;
3. якщо розташування таких об'єктів передбачено Комплексним планом;
4. цей розділ зазначається тільки у випадку, якщо відповідні роботи не замовляються за окремим договором.

Продовження додатка Н

[illegible]

Продовження додатка Н

Питання	№ з/п	Проєкт	Виконавець	Номер тижня																														
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
Проєктування інженерних робіт	31.	Розроблення збірного плану земельних ділянок, наданих у власність чи користування, та земельних ділянок, не наданих у власність чи користування. Розроблення плану розподілу земель за територіями, класифікації і користування, узгоджені з розробленням інших об'єктів	Розробник																															
	32.	Складання перших об'ємних у виносній площі земель та перших земельних ділянок, щодо яких існують обмеження у використанні земель	Розробник																															
	33.	Визначення меж територій, необхідних для розв'язання об'єкта, щодо яких відомо, що вони не можуть здійснюватися примусом визначення земельних ділянок з метою суспільної необхідності	Розробник																															
	34.	Складання пропозицій щодо формування земельних ділянок (переліку земельних ділянок) державної та комунальної власності територіальної громади, провадимої або право користування якою може бути здійснено на конкурентних засадах (земельних торгів)	Розробник																															
	35.	Складання пропозицій щодо формування земельних ділянок (переліку земельних ділянок) державної та комунальної власності територіальної громади, провадимої або право користування якою може бути здійснено без проведення земельних торгів	Розробник																															
	36.	Складання пропозицій щодо формування земельних ділянок (переліку земельних ділянок) державної та комунальної власності територіальної громади, провадимої або право користування якою може бути здійснено без проведення земельних торгів	Розробник																															
	37.	Розроблення схеми земельних ділянок, право на які належить до 2004 року та відомості про які не внесені до Державного реєстру	Розробник																															
	38.	Формування земельних ділянок:																																
		- Виконання топографічних	Розробник																															
		-- польові роботи	Розробник																															
		-- камеральні роботи	Розробник																															
		- Складання кадастрового плану	Розробник																															
	39.	- Погодження та шпигування меж	Розробник																															
		-- підготовки	Розробник																															
		-- внесення меж в карту та підписання актів	Розробник																															
	40.	- Формування xml-файлів	Розробник																															
		- Встановлення меж земельних ділянок, право власності на які належить до 2004 р.	Розробник																															
		- польові роботи	Розробник																															
- камеральні роботи		Розробник																																
Оформлення КП	41.	Формування xml-файлів на об'єкטים, які будуть внесені до ДІК	Розробник																															
	42.	Розроблення Залу про стратегічну екологічну оцінку розроблення плану	Розробник																															
	43.	Зведення і інтерпретація бази геопросторових даних, наведення ресурсів	Розробник																															
	44.	Зведення та інтерпретація геопросторових і табличних матеріалів	Розробник																															
		45.	Оформлення графічних матеріалів	Розробник																														

Продовження додатка Н

Піде- тип	№ з/п	Процес	Виконавець	Номер тижня																						
				30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50		
Проведення громадських слухань проекту КП	45.	Подання розробленого проекту КП (зокрема з історико-архітектурним опорним планом та звітном про стратегічну екологічну оцінку) до Виконавцю	Розробник																							
	46.	Оприлюднення проекту КП та повідомлення про початок процедури розгляду. Повідомлення про оприлюднення проекту КП та звітну про стратегічну екологічну оцінку публікується у друкованих засобах масової інформації (не менш як у двох), визначених Виконавцем, та розміщується на офіційному веб-сайті	Виконавцем																							
	47.	Подання проекту КП, звіту про стратегічну екологічну оцінку та повідомлення про оприлюднення цих документів, до підрозділів з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я обласної державної адміністрації	Виконавцем																							
	48.	Розміщення повідомлення про оприлюднення проекту КП на своєму офіційному веб-сайті із зазначенням замовника	Підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я обласної державної адміністрації																							
	49.	Прийом пропозицій до проекту КП, а тому числі від відповідних підрозділів обласної державної адміністрації	Виконавцем																							
	50.	Ресестрація, розгляд і врахування пропозицій до проекту КП	Виконавцем + Розробник																							
	51.	Проведення інформаційних заходів (презентації, публічні конференції, консультації тощо)	Виконавцем																							
	52.	Розміщення пропозицій та результатів їх розгляду (там же де і проект КП) з можливістю коментування	Виконавцем																							
	53.	Підготовка та надання відповідей на кожну пропозицію щодо зауваження або обурчтовочної відмови	Виконавцем																							
	54.	Оприлюднення таблиці зі всіма пропозиціями, що надійшли, на вебсайті виконавця	Виконавцем																							
	55.	Прийняття рішення про створення погоджувальної комісії, з встановленням її складу та із зазначенням часу та місця проведення консультацій	Виконавцем																							
	56.	Створення погоджувальної комісії	Виконавцем																							
Повідомлення проекту КП	57.	Проведення консультацій щодо узгодження спірних питань	Погоджувальна комісія																							
	58.	Оприлюднення протоколу рішення комісії на вебсайті	Виконавцем																							
	59.	Проведення громадських слухань (Стратегічна сесія)	Виконавцем																							
	60.	Затвердження протоколу громадських слухань	Виконавцем																							
	61.	Оприлюднення протоколу громадських слухань	Виконавцем																							
	62.	Організація попереднього розгляду проекту КП архітектурно-містобудівною радою обласної державної адміністрації	Виконавцем + Розробник																							
	63.	Узгодження проекту КП з органами місцевого самоврядування, що представляють інтереси суміжних територіальних громад	Виконавцем																							
	64.	Погодження з власниками та землекористувачами щодо земельних ділянок, які сформовані до 2004 р. але не внесені в ДЗК	Розробник																							
	65.	Аналіз отриманих пропозицій щодо проекту КП та Звіту про стратегічну екологічну оцінку, формування довідок про громадські обговорення та консультації з органами виконавчої влади	Розробник																							
	66.	Внесення змін до проекту КП	Розробник																							
	67.	Публікація на вебсайті проекту КП, протоколів громадського обговорення, засідання відповідної архітектурно-містобудівної ради, довідок щодо громадських слухань та консультацій з органами виконавчої влади	Виконавцем																							

Орієнтований календарний план завершального етапу

Щастя и	№ з/п	Процес	Виконавець	Номер тижня																									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Проведення експертизи проекту КП	1.	Експертиза проекту КП:																											
		- пошук організації-експерта та укладання з ним договору	Виконком																										
		- оприлюднення в електронній системі закупівель зиту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель	Виконком																										
		- проведення експертизи розробленого КП	Виконком																										
Затвердження проекту КП	2.	Подання розробленого КП на затвердження місцевою радою	Виконком																										
	3.	Розгляд та прийняття рішення щодо затвердження проекту КП, в тому числі історико-архитектурного опорного плану (а) та зиту про стратегічну екологічну оцінку	Сесія ради																										
	4.	Передача оригіналу історико-опорного архітектурного плану (а) до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини	Виконком																										
	5.	Подання документів до ДЗК та отримання витягів	Розробник																										
Внесення в ДЗК та МБК	6.	Подання документів до ДРРП про реєстрацію майнових прав на земельне майно	Виконком																										
	7.	Внесення до ДЗК та містобудовного кадастру відомостей про об'єкти КП, що складають проектні рішення	Виконком																										
	8.	Оприлюднення розробленого КП на:																											
Оприлюднення	9.	- єдиному державному веб-порталі відкритих даних	Виконком																										
		- офіційному веб-сайті Міністерства	Виконком																										
		- веб-сайті місцевої ради	Виконком																										
	10.	Оприлюднення зиту про виконання договору про закупівлю послуг з розроблення КП в електронній системі закупівель	Виконком																										
	10.	Письмове повідомлення центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, про розміщення на веб-сайті КП, заходах передбачених для здійснення моніторингу наслідків виконання КП, довідки про консультації та про громадське обговорення	Виконком																										

Навчальне видання

**ПРОГНОЗУВАННЯ ПРОСТОРОВОГО
РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ**
Навчально-методичний посібник

Укладачі:

Казімір Іван Іванович
Беспалько Руслан Іванович
Гончерюк Олеся Михайлівна
Штефанюк Мар'яна Василівна

Відповідальний за випуск ***Казімір І.І.***
Літературне редагування ***Колодій О.В.***
Технічне редагування
та дизайн обкладинки ***Чорасва Г.К.***

Електронне видання

Підписано до друку 25.06.2026

Умов.-друк. арк. 10,5. Обл.-вид. арк. 11,3.

Зам. Н-072.

Видавництво Чернівецького національного університету.
58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.
e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.

